

Analýza využívání RVP a ŠVP v základních uměleckých školách

Tematická zpráva

2024

2025

Analýza využívání RVP a ŠVP v základních uměleckých školách

Tematická zpráva

Mgr. Kateřina Šťastná
Mgr. Tomáš Pavlas
Mgr. Lucie Mokrá
Mgr. Petr Suchomel, Dr.

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	SHRNUTÍ HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ.....	10
3	ANALÝZA RVP – SOUČASNÝ STAV Z POHLEDU ŘEDITELŮ.....	12
3.1	ČÁSTI RVP VYŽADUJÍCÍ VĚTŠÍ REVIZI A ÚPRAVY	13
3.2	OSTATNÍ ČÁSTI DOKUMENTU RVP ZUV	16
3.3	ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	16
4	VZDĚLÁVÁNÍ V ZUŠ.....	20
4.1	SOUČASNÝ RVP A ŠVP A JEJICH DOPAD NA KVALITU VÝUKY	20
4.2	POTŘEBY ZMĚN V ORGANIZACI ZÁKLADNÍHO UMĚLECKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	22
4.2.1	ORGANIZACE VÝUKY	22
4.2.1.1	PROVOZ ŠKOLY	22
4.2.1.2	PŘIJÍMÁNÍ ŽÁKŮ KE STUDIU	23
4.2.1.3	HODNOCENÍ ŽÁKŮ	23
4.2.1.4	KOMISIONÁLNÍ, OPRAVNÉ A POSTUPOVÉ ZKOUŠKY	25
4.2.2	OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	26
4.2.2.1	METODY A FORMY PEDAGOGICKÉ PRÁCE.....	26
4.2.2.2	VZDĚLÁVACÍ OBSAHY A VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	27
4.2.2.2.1	HUDEBNÍ NAUKA.....	29
4.2.2.3	NOVÉ UMĚLECKÉ SMĚRY A TRENDY.....	30
4.2.2.4	SPOLUPRÁCE ZUŠ S MATEŘSKÝMI, ZÁKLADNÍMI A STŘEDNÍMI ŠKOLAMI	32
4.2.2.5	SPOLUPRÁCE ZUŠ S KONZERVATOŘEMI A STŘEDNÍMI UMĚLECKÝMI ŠKOLAMI	33
4.2.2.6	SPOLUPRÁCE ZUŠ SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI.....	35
4.2.3	SOUVISEJÍCÍ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	38
4.2.3.1	SOUTĚŽE A PŘEHLÍDKY	38
4.2.3.2	VEŘEJNÁ PREZENTACE ŽÁKŮ ZUŠ	40
4.2.3.3	SPOLUPRÁCE S VNĚJŠÍMI PARTNERY	40
4.2.4	OČEKÁVÁNÍ ZMĚN U ŘEDITELŮ A PEDAGOGŮ	41
5	POTŘEBY ZMĚN V RVP V JEDNOTLIVÝCH UMĚLECKÝCH OBORECH	46
5.1	HUDEBNÍ OBOR.....	46
5.2	TANEČNÍ OBOR	48
5.3	VÝTVARNÝ OBOR	49
5.4	LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR	50
6	VÝZVY 21. STOLETÍ A POTŘEBA JEJICH REFLEXE V ZÁKLADNÍM UMĚLECKÉM VZDĚLÁVÁNÍ.....	52
6.1	TECHNOLOGICKÁ OBLAST	52
6.2	ENVIRONMENTÁLNÍ OBLAST A GLOBÁLNÍ PERSPEKTIVA	53
6.3	SOCIÁLNÍ OBLAST	54
7	PODPORA ŠKOL	58
7.1	FORMY PODPORY PŘI ZAVÁDĚNÍ REVIDOVANÉHO RVP ZUV	58

8	DOPORUČENÍ.....	62
	PŘÍLOHA 1 SEZNAM ZKRATEK.....	63
	PŘÍLOHA 2 PŘÍKLADY INSPIRATIVNÍ PRAXE.....	65
	PŘÍLOHA 3 NEJČASTĚJŠÍ NÁVRHY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ V ZUŠ.....	67
	PŘÍLOHA 4 ANALÝZY A PUBLIKACE ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE	68

Úvod

1 ÚVOD

Základní umělecké vzdělávání (dále také „ZUV“) je stanoveno zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a jeho podrobnosti upravuje vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání.

V souladu se zahájením revizí ostatních rámcových vzdělávacích programů v základním a předškolním vzdělávání byly v roce 2024 zahájeny práce i na revizi rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (dále také „RVP ZUV“)¹. Prvním krokem připravované revize je vytvoření dokumentu *Koncepce revize RVP ZUV*, který vymezí směr a hlavní principy plánovaných změn. Tento dokument by měl být předložen k veřejné diskusi v květnu 2025.

Podkladem pro tuto tematickou zprávu jsou výsledky z dotazníkového šetření na všech základních uměleckých školách (dále také „ZUŠ“), které ve spolupráci s NPI realizovala Česká školní inspekce (dále také „ČŠI“) jako specifický úkol *Analýza využívání RVP a ŠVP v základních uměleckých školách* (součást Plánu hlavních úkolů České školní inspekce na školní rok 2024/2025 schváleného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy).

Cílem inspekčního elektronického zjišťování v ZUŠ bylo posoudit způsoby a míru využívání školního vzdělávacího programu (dále také „ŠVP“) v práci pedagogů v základních uměleckých školách. Zjišťování se proto soustředilo například na analýzu stávajícího dokumentu RVP ZUV řediteli škol, na způsoby aktualizace vzdělávacích obsahů ve škole, způsoby využívání ŠVP v práci pedagoga při plánování vzdělávání nebo výuky a při ověřování dosažených výsledků včetně vyhodnocování v rámci vlastního hodnocení.

Díličními cíli zjišťování bylo porovnat očekávání poskytovatelů vzdělávání (ředitelů, učitelů), klientů vzdělávání (žáků a zákonných zástupců) a zadavatelů kurikulárních revizí, sesbírat inovativní nápady pro nový RVP ZUV, pojmenovat, co je v současném vzdělávání v ZUŠ vnímáno jako zastaralé a co je potřeba změnit, a zjistit, jakou podporu by školy uvítaly při implementaci revidovaného RVP ZUV.

Metodika šetření

Šetření realizovala ČŠI v období od 3. do 17. prosince 2024 (bylo prodlouženo do 31. prosince 2024) ve všech základních uměleckých školách ČR, a to formou dotazníkového šetření pro tři skupiny respondentů (dotazník pro ředitele, dotazník pro učitele, dotazník pro zákonné zástupce) prostřednictvím inspekčního elektronického zjišťování (INEZ) v informačním systému InspIS DATA.

Šetření se zúčastnilo 480 samostatných ZUŠ a 39 ZUŠ sloučených s jiným subjektem (mateřskou školou, základní školou, gymnáziem apod.). Ředitelé škol zadali dotazníky minimálně polovině učitelského sboru, maximálně však 12 jeho členům; při výběru přihlíděli k rovnoměrnému rozložení dotazníků mezi učitele jednotlivých oborů, nejlépe všech čtyř oborů (pokud je škola vyučuje). Prostřednictvím ředitelů byly zadány dotazníky maximálně 15 zákonným zástupcům vybraných žáků; i při tomto výběru bylo dbáno na to, aby byly zastoupeny přibližně proporčně (podle počtu žáků) všechny obory i žáci na začátku studia a ke konci studia. Zákonní zástupci mohli vyplňovat dotazníky spolu se svými dětmi, které danou ZUŠ navštěvují.

Celkem odpovědělo 519 ředitelů² škol, 5 158 učitelů³ a 6 191 zákonných zástupců žáků. Průměrný počet respondentů na jednu základní uměleckou školu činil 10 učitelů a 12 zákonných zástupců.

¹ Revize ZUV | velké revize RVP v ZV.

² Vždy, když text hovoří o ředitelích, učitelích, žácích a zákonných zástupcích, myslí tím také ředitelky, učitelky, žákyně a zákonné zástupkyně.

³ Což činí 39 % z celkového počtu učitelů ZUŠ v ČR, viz statická ročenka školství, MŠMT 2023/2024.

TABULKA 1 | Počty ZUŠ, učitelů a zákonných zástupců v dotazníkovém šetření

Kraj	ZUŠ		Učitelé			Zákonní zástupci		
	ZUŠ	Podíl ZUŠ (v %)	Počet učitelů	Podíl učitelů z celkového počtu (v %)	Průměr učitelů na ZUŠ	Počet zákonných zástupců	Podíl z celkového počtu respondentů (v %)	Průměr zákonných zástupců na ZUŠ
Celkem	519	100,0	5 158	100,0	10	6 191	100,0	12
Hlavní město Praha	41	7,9	401	7,8	10	462	7,5	12
Středočeský	69	13,3	656	12,7	10	793	12,8	12
Jihočeský	40	7,7	398	7,7	10	517	8,4	13
Plzeňský	34	6,6	343	6,6	10	414	6,7	12
Karlovarský	20	3,9	175	3,4	9	230	3,7	12
Ústecký	31	6,0	310	6,0	10	361	5,8	12
Liberecký	22	4,2	202	3,9	9	237	3,8	11
Královéhradecký	32	6,2	336	6,5	9	385	6,2	12
Pardubický	30	5,8	316	6,1	10	410	6,6	14
Vysočina	25	4,8	247	4,8	10	305	4,9	12
Jihomoravský	64	12,3	627	12,2	10	700	11,3	11
Olomoucký	31	6,0	288	5,6	10	366	5,9	12
Zlínský	30	5,8	322	6,2	11	378	6,1	13
Moravskoslezský	50	9,6	537	10,4	11	633	10,2	13

TABULKA 2 | Počty ZUŠ dle typu zřizovatele

Typ zřizovatele	Podíl (v %)
Obec	48,7
Kraj	36,0
Privátní sektor	14,1
Církev	1,0
Státní správa MŠMT	0,2

Ve snaze zachovat výpovědní hodnotu a autenticitu sdělení nebyly výroky a názory ředitelů a učitelů použité v tematické zprávě nijak obsahově pozměňovány.

A decorative horizontal bar spanning the width of the page. It consists of a long gray rectangle on the left, a large blue-outlined number '2' in the center, and a smaller gray rectangle on the right.

2

Shrnutí hlavních zjištění

2 SHRNUÍ HLAVNÍCH ZJÍŠTĚNÍ

Revize RVP ZUV

- Jasnější definování cílů základního uměleckého vzdělávání požaduje 19 % ředitelů.
- Revizi a úpravu klíčových kompetencí požaduje více než třetina (36 %) ředitelů.
- Jasně vymezení multimediální tvorby v RVP či její promítnutí rovnou do očekávaných výstupů uměleckých oborů si přeje více než třetina (36 %) ředitelů.
- Téměř třetina (28 %) ředitelů je pro přesnější či podrobnější popis vzdělávání mimořádně nadaných žáků.
- Téměř třetina (30 %) ředitelů žádá přesněji definovat vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Práce se ŠVP

- Současný školní vzdělávací program využívá pravidelně méně než polovina učitelů, pro 14 % učitelů není důležitým pracovním dokumentem školy.

Vzdělávání v ZUŠ

- Ředitelé i učitelé pocítují deficit ve spolupráci s konzervatořemi a středními uměleckými školami; změnu v této oblasti by uvítaly dvě pětiny ředitelů a třetina učitelů. Učitelé chtějí spolupracovat v oblasti přípravy žáků ZUŠ na přijímací zkoušky, ředitelé v rámci praxe studentů středních uměleckých škol v ZUŠ a přípravy na jejich pedagogickou činnost.
- Učitelé nejsou spokojeni s organizací soutěží a přehlídek v základním uměleckém vzdělávání a s pravidly pro stanovování porot a zkušebních komisí; 42 % učitelů si přeje změnu v této oblasti.
- Ředitelé i učitelé by rádi vyučovali nové předměty i další nové umělecké obory.
- Někteří ředitelé a učitelé v souvislosti s přijímáním žáků uvádějí možnost zavedení tzv. adaptačního období pro uchazeče.
- Ředitelé ani učitelé nejsou spokojeni s výukou hudební nauky a požadují revizi jejího obsahu.
- Současné pojetí a organizace skupinové výuky (zejména v hudebním oboru) se jeví ředitelům i učitelům jako málo efektivní.
- V ZUŠ získává na důležitosti tzv. well-being a práce s duševním a fyzickým zdravím žáků (artefiletika, arteterapie, muzikoterapie apod.).
- Někteří ředitelé a učitelé by uvítali možnost zakotvení distanční on-line výuky v RVP ZUV, stejně jako zavedení kombinované výuky jako varianty prezenční výuky.

A decorative horizontal bar spanning the width of the page. It consists of a long gray rectangle on the left, a large white outline of the number '3' in the center, and a smaller gray rectangle on the right.

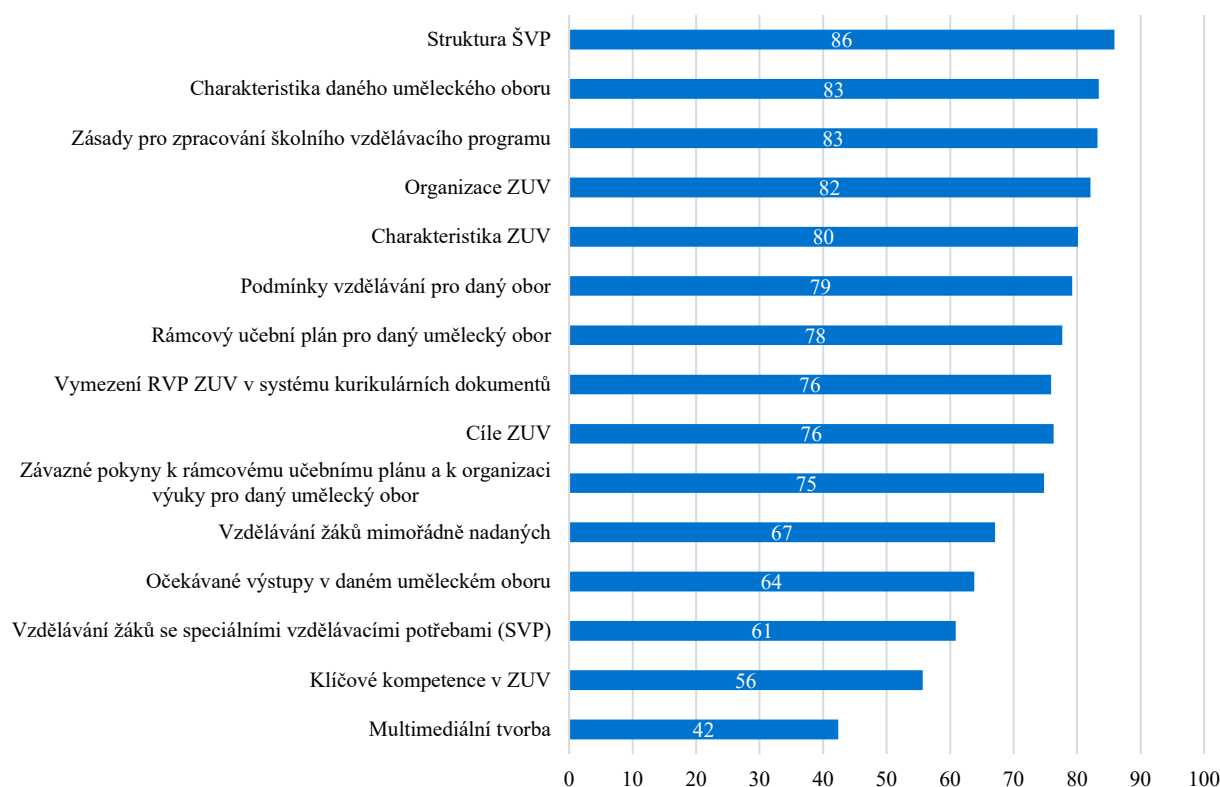
3

Dokument RVP ZUV

3 ANALÝZA RVP – SOUČASNÝ STAV Z POHLEDU ŘEDITELŮ

Zjišťování se zaměřilo mimo jiné na to, co považují ředitelé v současném RVP na základě svých zkušeností za potřebné změnit a upravit (např. jasnější definice, konkretizace), případně které oblasti nepotřebují pro svou práci vůbec a při tvorbě a využívání ŠVP je spíše zatěžují.

GRAF 1 | Zkušenosti s dokumentem RVP ZUV – „Uvedená část je pro mě rozsahem dostačující i srozumitelná.“ – odpovědi ředitelů (podíl v %)

Graf uvádí celkový přehled všech částí RVP. Pro většinu ředitelů jsou části rozsahem postačující a srozumitelné, zároveň ale tyto části požaduje část ředitelů v různém rozsahu přesněji a podrobněji definovat a rozpracovat.

K větší úpravě navrhuje ředitelé části definující cíle základního uměleckého vzdělávání, klíčové kompetence a multimediální tvorbu. V rámci popisu oboru pak požadují lépe vymezit části popisující očekávané výstupy v uměleckém oboru, rámcové učební plány a jejich závazné pokyny k organizaci výuky. Dalšími částmi, které ředitelé označují jako vhodné pro větší revizi, jsou vzdělávání mimořádně nadaných žáků a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ředitelé navrhuje, aby nové cíle v RVP definovaly vedle vzdělávacích cílů více samotný výchovný proces a osobnostní rovinu žáků, a jsou pro to, aby se oblast klíčových kompetencí rozšířila o kompetence jednotlivých stupňů vzdělávání.

Současné vymezení multimediální tvorby v RVP je srozumitelné pro 42 % ředitelů, její podrobnější definování v RVP či promítnutí rovnou do očekávaných výstupů uměleckých oborů si ale přeje více než třetina ředitelů.

Očekávané výstupy v uměleckém oboru ředitelé považují za méně srozumitelné, i tak je ale téměř dvě třetiny ředitelů (64 %) považují za jasné a dostačující. V učebních plánech navrhuje ředitelé zvýšit jejich srozumitelnost a upravit oblast časových dotací.

3.1 Části RVP vyžadující větší revizi a úpravy

Cíle základního uměleckého vzdělávání

Uvedená část je důležitá a rozsahem dostačující a srozumitelná pro tři čtvrtiny (76 %) ředitelů; jasněji a podrobněji definovat oblast cílů si přeje 19 % ředitelů. Cíle ZUV jsou nedůležité pro 3 % ředitelů, 2 % ředitelů se vyjádřila v doplňujících komentářích. V rámci přípravy na konzervatoře, střední umělecké a případně vysoké školy by měli být dle ředitelů žáci připravováni i v osobnostní a psychosociální rovině. Žáci s aspiracemi na další studium vstupují do náročného terénu, na který jsou mnohdy velmi dobře vybaveni technicky, ale ne osobnostně. Proto je potřeba stanovit cíle i v oblastech, jako jsou empatie a sociální citění, schopnost práce se svými ambicemi, seberozvoj a sebereflexe, schopnost vyrovnávat se s konkurenčním prostředím, stresem, náročností uměleckého povolání apod. Samozřejmostí je pak nutnost stanovit nové cíle vzdělávání vzhledem k potřebě výuky nových předmětů a předmětů souvisejících s uměleckým vzděláváním.

Ilustrativní příklad návrhu definice cílů jednoho z ředitelů:

Rozvoj talentu a kreativity

- *Poskytnout dětem prostor k objevování a rozvíjení jejich uměleckých schopností (hudebních, výtvarných, tanečních, dramatických).*
- *Podporovat tvořivost, originalitu a individuální přístup k umění.*

Výchova k estetickému vnímání

- *Učit děti chápat a oceňovat krásu umění a kultury.*
- *Rozvíjet citlivost k estetickým hodnotám ve světě kolem nás.*

Osobnostní rozvoj

- *Posilovat sebedůvěru, disciplínu, odpovědnost a vytrvalost.*
- *Učit děti týmové spolupráci (například v orchestru, sboru, taneční skupině).*
- *Přenos kompetencí do běžného života.*
- *Vybavit žáky dovednostmi, které se mohou uplatnit i mimo uměleckou sféru – například schopnosti prezentace, koncentrace, sebereflexe a překonávání trém.*

Podpora kulturní identity a tradice

- *Přiblížit dětem české i světové kulturní dědictví a pomoci jim pochopit jeho význam.*
- *Umožnit jim navázat na lokální a národní umělecké tradice.*

Klíčové kompetence

Oblast klíčových kompetencí je na základě výpovědi ředitelů (po cílech ZUV) další částí, která vyžaduje hlubší revizi a podrobnější rozpracování. Je to logické, jelikož klíčové kompetence a jejich rozvoj a získávání úzce souvisí se stanovenými cíli vzdělávání.

Uvedená část je důležitá a rozsahem dostačující i srozumitelná pouze pro 56 % ředitelů, revizi a úpravu této části požaduje více než třetina (36 %) ředitelů; z toho 15 % ředitelů si přeje klíčové kompetence podrobně vymezit a definovat v dokumentu, promítnutí do očekávaných výstupů v jednotlivých uměleckých oborech požaduje 13 % ředitelů, promítnutí do metodických doporučení uvedlo 8 % ředitelů. Za nedůležitou tuto oblast považuje celkem 6 % ředitelů – klíčové kompetence podle nich zbytečně komplikují tvorbu ŠVP, nejsou potřebné pro reálnou práci ředitele a jejich využívání je více formální nežli přínosné pro žáky. V rámci doplňujících komentářů se vyjádřila 2 % ředitelů.

Ředitelé mají zájem zejména na tom, aby se oblast klíčových kompetencí v ZUV rozšířila a nejlépe sjednotila s kompetencemi v ostatních stupních vzdělávání (a to včetně digitálních kompetencí). Argumentují tím, že v uměleckém vzdělávání je naplňováno více klíčových kompetencí, než je v současném RVP ZUV uváděno, a jedná se nepopíratelně o kompetence, které můžeme vnímat ve všech školách, nejen v těch s uměleckým zaměřením; klíčové kompetence by se měly rozvíjet u žáka komplexně.

Ilustrativní příklad návrhu definice klíčových kompetencí jednoho z ředitelů:

Umělecké a tvůrčí kompetence

- *Schopnost tvořit, interpretovat a hodnotit umělecké výstupy.*
- *Rozvoj vlastní kreativity a originality.*

Kompetence k učení

- *Vytváření návyků pravidelné práce a disciplíny.*
- *Schopnost analyzovat vlastní výkon, učit se z chyb a zlepšovat se.*

Komunikativní kompetence

- *Vyjadřování prostřednictvím uměleckých forem (hudby, obrazu, pohybu, dramatického výrazu).*
- *Schopnost komunikovat s publikem a kolegy.*

Sociální a personální kompetence.

- *Spolupráce v týmu (např. orchestry, sbory, taneční skupiny).*
- *Respekt k práci druhých a schopnost přijímat zpětnou vazbu.*

Kulturní a estetická kompetence

- *Schopnost vnímat a oceňovat hodnoty umění a kultury.*
- *Rozvoj povědomí o kulturním dědictví a tradicích.*

Digitální kompetence

- *Práce s technologiemi v umění (nahrávací software, ...).*

Multimediální tvorba

Jak charakteristiku multimediální tvorby (dále také „MT“), tak její obsahové, časové i organizační vymezení považují ředitelé v RVP za problematické. Ani mezi učiteli nepanuje jasná shoda na tom, jak nejlépe MT do výuky co nejlépe zařadit a vyučovat.

Pouze 42 % ředitelů prohlašuje, že je pro ně současné vymezení multimediální tvorby v RVP srozumitelné, její podrobnější definování v RVP či promítnutí rovnou do očekávaných výstupů uměleckých oborů si přeje více než třetina (36 %) ředitelů. Naproti tomu téměř 18 % ředitelů nepovažuje pro svou práci dle svých zkušeností multimediální tvorbu za důležitou: zbytečně podle nich komplikuje tvorbu a využívání ŠVP či ji vůbec pro svou práci nepotřebují. Přibližně 4 % ředitelů se vyjádřila v rámci doplňujících komentářů.

Ředitelé kritizují, že multimediální tvorba je v současném RVP nastavena zbytečně svazujícím způsobem; tím, že žák musí plnit očekávané výstupy konkrétního oboru, se musí multimediální tvorba na tento obor zaměřit (např. na výtvarný obor nebo literárně-dramatický obor). Někteří ředitelé navrhují ponechat MT jako průřezovou a zároveň mít možnost vymezit ji jako další obor či mít možnost ji vyučovat ne jako studijní zaměření, ale jako např. povinné volitelný předmět jiných studijních zaměření.

Očekávané výstupy v daném uměleckém oboru

Očekávané výstupy v uměleckém oboru považují ředitelé za spíše méně srozumitelné: pouze necelých 64 % ředitelů je považuje za jasné a dostačující, 12 % ředitelů cítí potřebu očekávané výstupy jasněji vymezit a definovat – podle 14 % ředitelů by měla být formulace očekávaných výstupů v RVP již v takové podobě, aby je bylo možné přímo využít ve školním vzdělávacím programu. Za nepřiliš přínosné považuje očekávané výstupy pro žáky 8 % ředitelů (tvorbu a využívání ŠVP podle nich spíše komplikují a pro svou práci je ředitelé příliš nepotřebují). Ojedinele ředitelé navrhují zařadit do očekávaných výstupů očekávané kompetenční výstupy, zdůraznit propojení s ostatními uměleckými obory či zmiňují potřebu zamyslet se nad možností uzpůsobení očekávaných výstupů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Rámcový učební plán pro daný obor

Uvedená část je důležitá, dostačující a srozumitelná pro tři čtvrtiny (78 %) ředitelů, 15 % ředitelů navrhuje rámcové učební plány definovat podrobněji. Necelým 5 % ředitelů současné rámcové učební plány komplikují tvorbu a využívání ŠVP, 2 % ředitelů si z nabídky odpovědí nevybrali a vyjádřili se v rámci doplňujících komentářů. Na základě zjišťování byly identifikovány tři oblasti požadavků pro revizi: 1. *upravit lépe grafickou podobu tabulek a jejich srozumitelnost s ohledem na výjimky v závazných pokynech*, 2. *zrušit rozdělení na recepci a reflexi a interpretaci a tvorbu (a rozvolnit tak alokaci hodin)* a 3. *vyřešit problémy časových dotací*.

Třetí oblast obsahuje již konkrétní doporučení, pro ilustraci a srozumitelnost jsou uvedena i zdůvodnění ředitelů:

- Minimální disponibilní dotace je u studijních zaměření matoucí, jsou-li uvedeny hodiny individuální výuky (např. 6.5.2 působí dojmem, že nad rámec individuální výuky jsou už jen 2 hodiny na zbylé disciplíny).
- V kapitole 6.5.2 nastavit minimální disponibilní dotaci na 7 h. Současných 9 h nutí žáky ve dvou ročnících 1. stupně navštěvovat 3 h týdně v ZUŠ, místo 2 h týdně, na které jsou od prvních ročníků zvyklí a které jsou ve druhém stupni také standardní. V některých případech je to pro žáky demotivující a odchází kvůli tomu ze studia. Zachovat v RVP možnost motivovaným žákům možnost navštěvovat i více hodin týdně.
- V rámcových učebních plánech je vždy dána minimální hodinová dotace, což je v pořádku, ale někdy narážíme na to, jak toto zanést do ŠVP. Příklad: minimální hodinová dotace je 1 hodina, ale orchestr je dvouhodinový. Když dám do ŠVP 1 hodinu, je to špatně, protože někdo chodí na obě hodiny. Když dám 2 hodiny, je to špatně, protože někdo chodí pouze na jednu hodinu.
- Závazná by mohla být minimální hodinová dotace za I. a II. stupně, v ŠVP si školy své preference nastaví.
- Zvážit v učebních plánech povinnost hodin kolektivní hry u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. se zrakovým postižením), obtížnost zejména při logistice, věnování se žákům.

Závazné pokyny k rámcovému učebnímu plánu a k organizaci výuky pro daný umělecký obor

Závazné pokyny jsou dostačující a srozumitelné pro 75 % ředitelů, naopak podrobněji definovat si je přeje 15 % ředitelů a 7 % ředitelů dokonce současné závazné pokyny zbytečně komplikují tvorbu a využívání ŠVP.

Největším úskalím pro vyučování je současné definování podmínek výuky ve skupině (tzv. skupinová výuka). Nejde pouze jen o příslušnou úpravu v dokumentu, ale o přímou změnu v praxi škol. V rámci dalšího dotazování k současnému obsahu základního uměleckého vzdělávání vyjádřila potřebu změnit a revidovat oblast skupinové výuky řada ředitelů i učitelů (podrobná zjištění jsou uvedena v kapitole 5 *Potřeby změn v ŠVP v jednotlivých uměleckých oborech*), 3 % ředitelů vyjádřila svůj názor ve formě komentářů. Závazné pokyny jsou dle ředitelů pro některé nástroje diskriminační a ptají se, z jakého důvodu nejsou stejné podmínky nastaveny pro všechny nástroje. Upozorňují, že např. zpěv, hra na kytaru, hra na zobcovou flétnu nebo elektronické klávesové nástroje (dále také „EKN“) mohou být vyučovány skupinově i ve II. stupni základního uměleckého vzdělávání, a ve vyšších ročnících tak např. nelze při skupinové výuce splnit očekávané výstupy; předmětem návrhu tedy je zrušit skupinovou výuku pro zpěv, kytaru a zobcovou flétnu a zrovnoprávnit je s ostatními studijními zaměřeními.

Další konkrétní postřehy ředitelů:

- Závazné pokyny jsou uvedeny na konci kapitoly, přitom je to téměř nejčastěji čtený text. A to i v průběhu již existujících ŠVP.
- Některá témata uvést na jednom místě, např. u PHV je hodinová dotace v úvodu definována jako dvouhodinová a až v Organizaci výuky je zmíněno, že může být snížena na 1 hodinu týdně.
- Aktuální stav není optimální pro ZUŠ, která je zřízena výhradně pro žáky se zrakovým postižením (a nevidomé) a je třeba podle něj udělat ŠVP.
- Pro kolektivní výuku je uvedena možnost organizace hudebních formací, sbor. zpěvu (v hudebním oboru) společně pro žáky I., II. st., studia s rozšířeným počtem vyuč. hodin a SPD (studium pro dospělé). Chybí možnost zapojit do těchto formací případně i žáky přípravného studia. Podobná situace je u dalších oborů.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků je v RVP rozsahem dostačující a srozumitelné pro 67 % ředitelů, necelá třetina (28 %) ředitelů žádá vzdělávání mimořádně nadaných žáků přesněji či podrobněji definovat, pro 1 % ředitelů nemá část popisující vzdělávání mimořádně nadaných žáků pro tvorbu ŠVP význam či pro jejich práci není důležitá a nepotřebují ji vůbec. Další jedno procento ředitelů uvádělo potřebu lépe specifikovat podporu nejen mimořádně nadaných, ale i nadaných žáků, protože právě ti se často účastní soutěží a připravují se na další profesionální dráhu, přičemž chybí definice práce s těmito žáky na osobnostním a psychosociálním rozvoji. Ředitelé konzultují vzdělávání mimořádně nadaných žáků s pedagogicko-psychologickými poradnami (dále také „PPP“), avšak setkávají se s případy, kdy PPP v rámci diagnostiky mimořádně nadaných žáků na ZUŠ nedokážou kvalifikovaně posoudit mimořádné nadání dítěte k uměleckému oboru a v návaznosti na to vystavit příslušná doporučení. Tento problém se objevuje i v oblasti diagnostiky žáků a jejich speciálních vzdělávacích potřeb v základním uměleckém vzdělávání.

V souvislosti s terminologií se objevil návrh ke zvážení nahradit „produkční schopnosti“ ve zvoleném uměleckém oboru „tvorivou či kreativní dovedností“ a přesunout z hlediska logické návaznosti vzdělávání mimořádně nadaných žáků a žáků se SVP do úvodu dokumentu, neboť na ně navazuje např. rozšířená výuka.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je v RVP významné, rozsahem dostačující a srozumitelné pouze pro 61 % ředitelů – z toho hlediska není oblast práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v současném RVP zcela vyjasněna. Téměř třetina (30 %) ředitelů vyjádřila potřebu vzdělávání žáků se SVP definovat podrobněji, 6 % ředitelů nepovažuje tuto část za obecně příliš důležitou (neví, jaký význam má uvedená část pro tvorbu ŠVP školy, nepovažují ji pro svou práci za příliš důležitou nebo ji pro svou práci nepotřebují vůbec).

Necelá 2 % ředitelů vyjádřila svůj názor ve formě komentářů – někteří ředitelé uvedli, že u žáků se SVP postrádají doporučení PPP, protože zákonní zástupci ho mnohdy škole nedoručí. S poradnami je spolupráce někdy problematická, jelikož diagnostika z poradenského zařízení nezohledňuje specifickou práci s žákem na ZUŠ, poradny nezhotovují doporučení s přímou aplikací do základního uměleckého vzdělávání, ale většinou obecně, např. pro základní vzdělávání. Ze zjištění vyplývá doporučení, aby vzdělávání žáků se SVP – pojetí, zásady a podmínky včetně možnosti vytváření individuálních plánů – byly doplněny o konkrétní formulace do ŠVP.

Dalším možným úskalím je dle ředitelů nedostatečné vzdělávání učitelů ZUŠ v této oblasti. Učitelé nejsou při kvalifikačním VŠ studiu uměleckých předmětů systematicky vzdělávání v oblasti speciální pedagogiky, podobně je na tom příprava a kompetence učitelů se vzděláním získaným na konzervatořích. Přesvědčení, že školy jsou na vzdělávání žáků se SVP dobře připraveny, vyjádřilo 42 % ředitelů a 41 % učitelů. Naopak s tím, že ZUŠ nejsou dobře připraveny na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, souhlasila více než třetina ředitelů (39 %) a učitelů (40 %). Připravenost na vzdělávání žáků se SVP nedovedlo posoudit 18 % ředitelů a 19 % učitelů. S tím, že pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami mají oni osobně dostatečné znalosti i dovednosti, souhlasilo 44 % ředitelů a necelá třetina (30 %) učitelů, nejistotu v oblasti znalostí a dovedností vzdělávat žáky se SVP vyjádřila třetina (32 %) ředitelů a 39 % učitelů; to, zda jejich znalosti a dovednosti jsou dostatečné pro vzdělávání žáků se SVP, nedovedlo posoudit 23 % ředitelů a 30 % učitelů.

3.2 Ostatní části dokumentu RVP ZUV

Vymezení RVP ZUV v systému kurikulárních dokumentů

Pro tři čtvrtiny (76 %) ředitelů je současné vymezení RVP v systému kurikulárních dokumentů srozumitelné, jeho přesnější vymezení si přeje 16 % ředitelů; tato potřeba bude pravděpodobně aktuální i vzhledem k návaznosti na revizi ostatních rámcových vzdělávacích programů pro předškolní, základní vzdělávání a v budoucnu případně i pro vzdělávání na středních uměleckých školách a konzervatořích. Pro necelých 7 % ředitelů tato část nemá pro tvorbu ŠVP ani pro práci ředitele význam – nepovažují vymezení RVP vůči ostatním kurikulárním dokumentům za důležité pro svou práci (5 % ředitelů), případně ji považují za zcela zbytečnou (1 % ředitelů).

Charakteristika základního uměleckého vzdělávání

Většina (80 %) ředitelů uvedla, že je pro ně stávající část důležitá, dostačující a srozumitelná. Přesněji nebo podrobněji definovat ji požaduje necelých 14 % ředitelů, pro 5 % ředitelů nemá pro tvorbu a využívání ŠVP či práci ředitele význam. Ojedinele ředitelé uvedli v komentářích návrh, že je potřeba rozhodně rozšířit tuto část o možnost realizace dalších oborů či zaměření vzdělávání (či jejich kombinaci), což současný stav neumožňuje. Současná definice, že „základní umělecké vzdělávání poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech“, způsobuje, že je systém velmi mezioborově nepropustný.

Organizace základního uměleckého vzdělávání

Pro 82 % ředitelů je stávající vymezení organizace základního uměleckého vzdělávání dostačující a srozumitelné, 14 % ředitelů uvedlo potřebu jasněji a podrobněji ji definovat. Padla také otázka, jak lze spolehlivě zjistit u žáků prokázání potřebných předpokladů ke studiu – i v tomto smyslu by měl být text přesněji a podrobněji definován. Necelá 3 % ředitelů nepovažují tuto část za významnou jak z hlediska ŠVP, tak z hlediska jejich práce.

Jedno procento ředitelů uvedlo návrhy na úpravy RVP: řeší zejména otázku věkových hranic pro začátek přípravného a základního studia. Po praktické stránce se objevují v organizaci vzdělávání návrhy ředitelů na sjednocení počtu ročníků I. stupně se základní školou (9 let) a dále byla zmíněna možnost, aby sedmileté děti, které navštěvují 1. třídu ZŠ, mohly být zařazeny do přípravného studia. Jedná se o děti, které mají odklad základního vzdělání většinou na základě potvrzení pedagogicko-psychologickou poradnou, jsou nezralé, ale přesto jsou na ně kladeny vyšší nároky než na jejich šestileté spolužáky. Další návrh se týká studia pro studenty VŠ (III. stupeň), v němž požívají výhod studentů do 26 let, ale v ZUŠ jsou finančně podporováni pouze do cca 19 let (tj. max. do ukončení SŠ). Např. v hudebním oboru jsou studenti po ukončení II. stupně schopnými hráči a mohou docházet do souborů a zvyšovat tak uměleckou úroveň školy.

Charakteristika daného uměleckého oboru

S vymezením uměleckého oboru v dokumentu nemají ředitelé zásadní problém – většině (83 %) vyhovuje, lépe či podrobněji vydefinovat jednotlivé umělecké obory by potřebovalo 11 % ředitelů. Pro necelých 5 % ředitelů nemá tato část velký význam a pro svou práci ani tvorbu ŠVP ji nepovažují za důležitou. Ředitelé se shodují v potřebě lépe vymezit produktivní a receptivní složku uměleckého procesu, padl návrh významově vhodnějšího termínu „percepce“ nežli „receptivní“ a dále bylo zmíněno, že charakteristika všech čtyř uměleckých oborů uvedených v RVP ZUV je zbytečně zatížena členěním na interpretaci a tvorbu a na recepci a reflexi.

Podmínky vzdělávání pro daný umělecký obor

Většina (80 %) ředitelů považuje podmínky vzdělávání pro daný umělecký obor v RVP za dostatečné a srozumitelné, podrobněji definovat tuto část potřebuje 13 % ředitelů. Každá škola funguje v jiných podmínkách a má jiné možnosti pro realizaci a zlepšování vzdělávání (1 % ředitelů v rámci svých komentářů uvedlo, že ředitelé řeší, jak vylepšovat podmínky pro vyučování v různých oborech, vždy ale narážejí na možnosti a limity, které škola a zřizovatel mají). Pravděpodobně z tohoto důvodu neměli v rámci dotazníkového šetření potřebu danou část nijak zásadně komentovat. Podobně jako u jiných částí nepovažuje 7 % ředitelů tuto část za příliš důležitou ve své práci ani tvorbě ŠVP či ji nepotřebují pro svou práci vůbec.

3.3 Zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu

Se zásadami zpracování ŠVP nemají ředitelé žádný zásadní problém – dostačující a srozumitelné jsou pro tři čtvrtiny (75 %) ředitelů, 14 % ředitelů by uvítalo jasnější a podrobnější popis. Současné zásady pro zpracování zbytečně komplikují tvorbu a využívání ŠVP podle 2 % ředitelů.

V rámci dotazování se objevilo doporučení ohledně platnosti dokumentu (ŠVP), kdy platnost od 1. září je zbytečně limitující, neboť v praxi se může stát, že v průběhu školního roku vyvstane potřeba doplnění ŠVP a v současné době je nemožné to provést legálním způsobem.

Struktura ŠVP

Definování současné struktury ŠVP je pro převažující část (86 %) ředitelů dostačující; necelých 10 % ředitelů navrhuje strukturu ŠVP podrobněji vymezit a definovat, podle 3 % ředitelů tato část zbytečně komplikuje tvorbu a využívání ŠVP. V komentářích se objevil námět jasněji a detailněji vypracovat kapitoly *Výchovně-vzdělávací strategie* a *Hodnocení žáků* (druhy, definice, pravidla hodnocení apod).

4

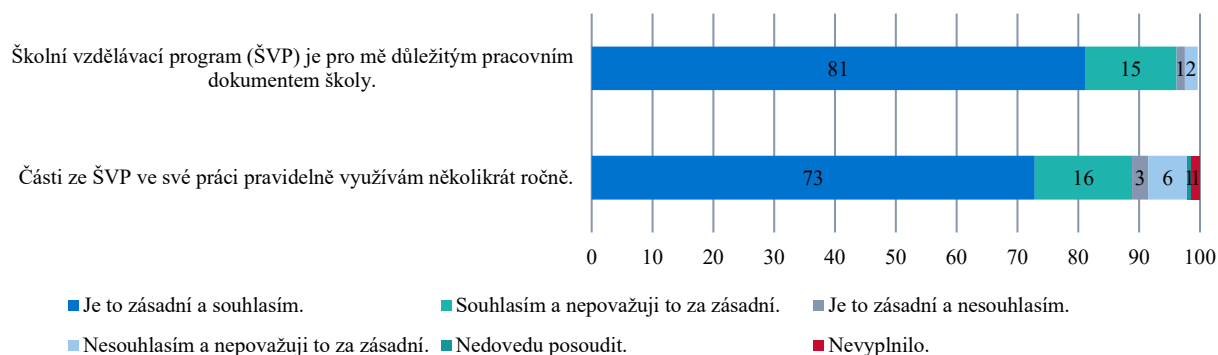
Vzdělávání v ZUŠ

4 VZDĚLÁVÁNÍ V ZUŠ

4.1 Současný RVP a ŠVP a jejich dopad na kvalitu výuky

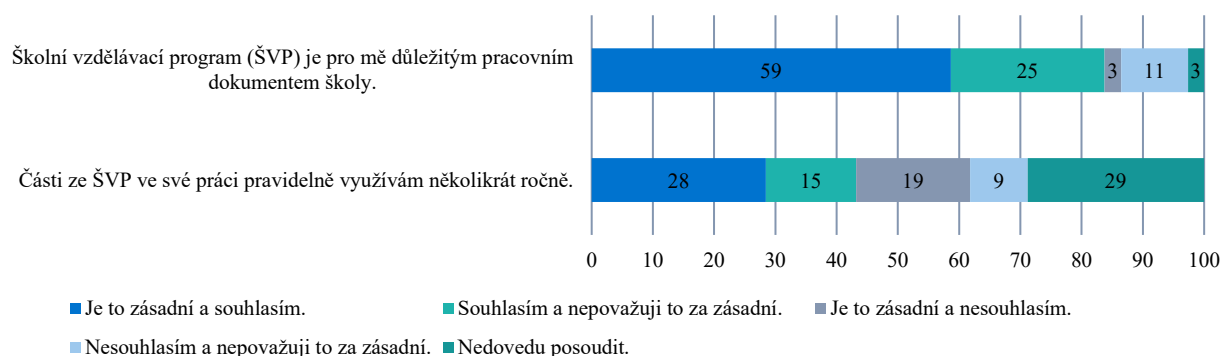
Jedním z cílů zjišťování bylo získat informace, jak současné ŠVP fungují v praxi škol, jak často aktéři vzdělávání ŠVP využívají a zda jsou pro ně přínosem, či si volí spíše vlastní cestu ve vedení žáků.

GRAF 2 | Práce se ŠVP – odpovědi ředitelů (podíl v %)

S tvrzením, že ŠVP je důležitým pracovním dokumentem školy, souhlasila naprostá většina (96 %) ředitelů a přes čtvrtinu (24 %) učitelů.

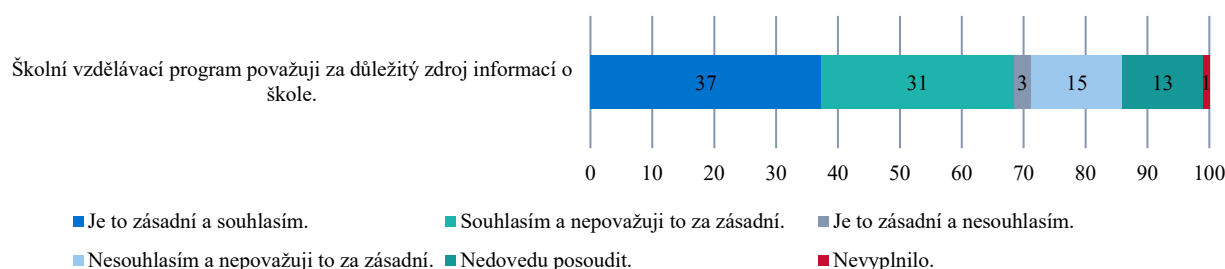
GRAF 3 | Práce se ŠVP – odpovědi učitelů (podíl v %)

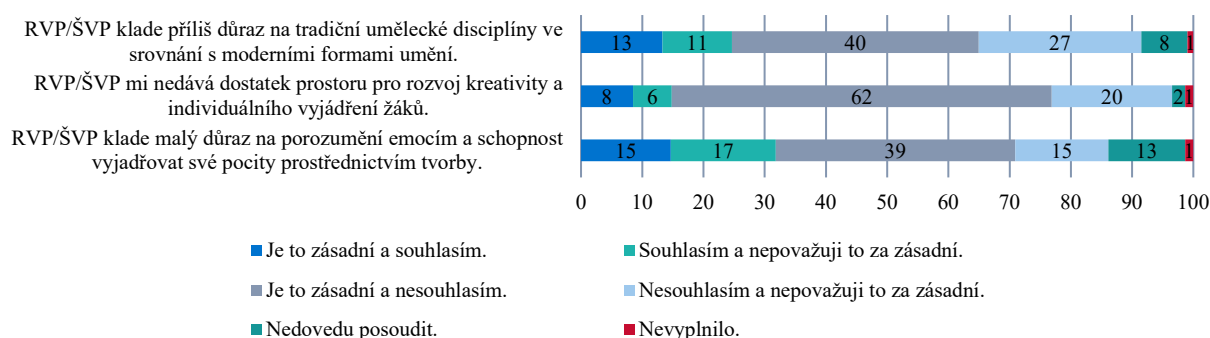
Celkem 14 % učitelů uvedlo, že pro ně ŠVP není důležitým dokumentem školy, což ve vztahu k celkovému počtu dotazovaných učitelů je nezanedbatelný a do jisté míry znepokojující podíl.

Ve své práci ŠVP využívá nějakým způsobem několikrát ročně velká část ředitelů (89 %). Co lze v určitém směru považovat za alarmující zjištění, je skutečnost, že se ŠVP pracuje během roku pouze 43 % učitelů; bylo by zajímavé zjistit, z jakých důvodů učitelé se ŠVP nepracují, zvláště, když lze předpokládat, že situace ve využívání ŠVP řediteli a učiteli by měla být obrácená (přímou výuku mají na starosti právě učitelé). Dalším zajímavým zjištěním je, že téměř třetina učitelů (29 %) uvedla, že danou věc nedovede posoudit.

Text RVP mj. zmiňuje, že školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty, přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost; proto část zjišťování směřovala k tomu, zda a jakým způsobem přicházejí do kontaktu se ŠVP samotní rodiče žáků.

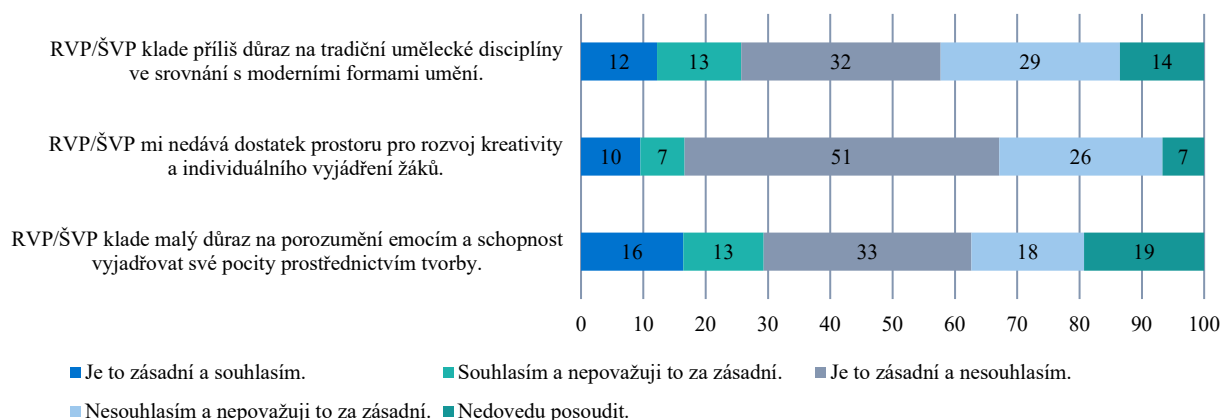
GRAF 4 | Postoje k ŠVP – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

Školní vzdělávací program považovalo za důležitý zdroj informací o škole celkem 68 % rodičů, naopak jako zcela nedůležitý ho označilo 18 % rodičů. Důležitým zjištěním bylo, že jako zdroj informací o škole nedovedlo ŠVP posoudit 13 % rodičů, což lze, vzhledem k celkovému počtu dotazovaných rodičů, považovat za značný podíl. Otázkou je, z jakého důvodu nedokázali důležitost ŠVP posoudit – zda o existenci ŠVP nevědí, či např. neměli, ať již z různých důvodů, možnost do něj dosud nahlédnout.

GRAF 5 | Postoje k RVP/ŠVP – odpovědi ředitelů (podíl v %)

Téměř čtyřem pětinám (82 %) ředitelů a třem čtvrtinám (77 %) učitelů dává RVP dostatek prostoru pro rozvoj kreativity a individuálního vyjádření žáků; objevují se však ředitelé (15 %) a učitelé (16 %), pro které je prostor v RVP pro tyto oblasti nedostatečný. RVP v této oblasti nedovedlo posoudit 13 % ředitelů a 19 % učitelů.

S tím, že současný RVP/ŠVP kladě příliš důraz na tradiční umělecké disciplíny ve srovnání s moderními formami umění, souhlasila čtvrtina ředitelů a taktéž čtvrtina učitelů; RVP z tohoto pohledu nedovedlo posoudit 8 % ředitelů a 14 % učitelů.

GRAF 6 | Postoje k RVP/ŠVP – odpovědi učitelů (podíl v %)

Téměř třetina ředitelů (32 %) a učitelů (30 %) uvedla, že RVP kladě malý důraz na porozumění emocím a na schopnost vyjadřovat své pocity prostřednictvím tvorby, 13 % ředitelů a 20 % učitelů odpovědělo, že tuto skutečnost nedovede posoudit. Rozklíčovat důvody, proč jsou podíly tak velké, by vyžadovalo další zjišťování.

4.2 Potřeby změn v organizaci základního uměleckého vzdělávání

Vzhledem k probíhajícím změnám a vývoji ve společnosti je potřeba mít takový kurikulární dokument, který na tyto změny umožní reagovat i na úrovni školy. Mnoho věcí již současný RVP umožňuje. Školy mohou řadu věcí modifikovat již nyní, ale z nějakého důvodu vhodné aktualizace nedělají. Zjišťování se proto zaměřilo také na to, jaké (a zda vůbec) způsoby aktualizace vzdělávacích obsahů ředitelé a zejména učitelé volí a zda jim současný stav RVP, a tedy ŠVP jejich školy tyto změny dovolují implementovat přímo do výuky a výchovně-vzdělávacích činností.

Sledovanými oblastmi byly:

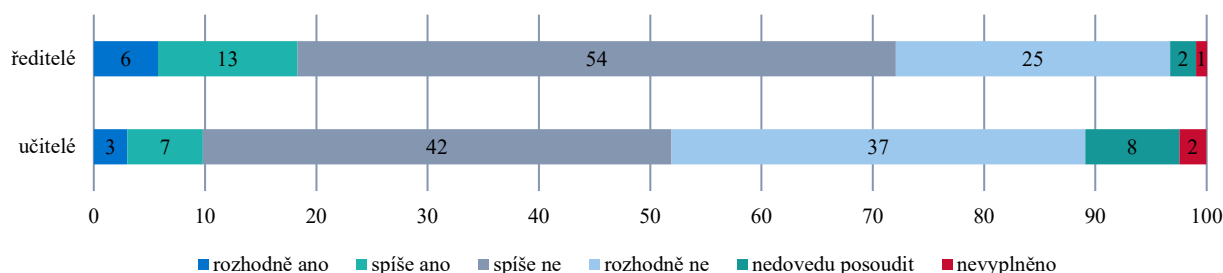
- organizace výuky (provoz školy, přijímání žáků ke studiu, hodnocení žáků, komisionální opravné zkoušky);
- obsah vzdělávání (metody a formy pedagogické práce, nabízené vyučovací předměty, nové umělecké směry a trendy, spolupráce mezi ZUŠ a mateřskými, základními a středními školami, spolupráce mezi ZUŠ a konzervatořemi a středními uměleckými školami);
- související výchovně-vzdělávací činnosti (soutěže a přehlídky, veřejné prezentace, spolupráce s vnějšími partnery).

4.2.1 Organizace výuky

4.2.1.1 Provoz školy

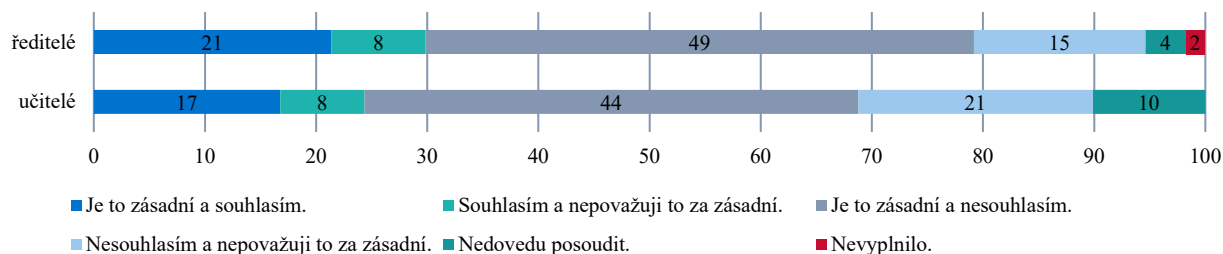
Většinově nechtějí ředitelé ani učitelé oblast provozu školy nijak měnit – rozhodně žádné či spíše žádné změny si nepřeje 79 % ředitelů a učitelů. Změny týkající se např. organizace výuky a vyučování či prostorových podmínek si přeje 19 % ředitelů a necelých 10 % učitelů.

GRAF 7 | Uvítal/a byste změnu v oblasti provozu školy, aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivnější? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Ředitelé spatřují nedostatky a překážky ve velké administrativní zátěži (5 %) a v organizaci podmínek výuky s případným dopadem do personální oblasti, novou (další/větší) budovu by uvítala 3 % ředitelů a samostatné prostory pro výuku oboru požadovala 2 % učitelů.

GRAF 8 | Překážkou kvalitní výuky jsou zastaralé hudební nástroje či jiné vybavení školy, které neodpovídá současným standardům nebo zájmům žáků – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Nedostatečné či zastaralé materiální a nástrojové vybavení školy je komplikací pro kvalitní výuku pro necelou třetinu ředitelů a čtvrtinu učitelů; necelé dvě třetiny (64 %) ředitelů a tři čtvrtiny (75 %) učitelů je nepovažují za tak zásadní, aby kvalitu výuky ovlivnily.

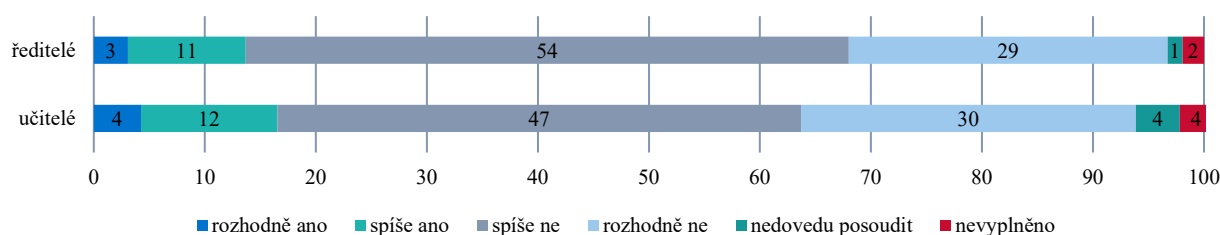
V oblasti organizace výuky se ředitelé shodují na tom, že je potřeba časové dotace změnit směrem buď „častěji“, nebo „déle“. Nejčastějšími návrhy jsou rozšířit možnost výuky na 2x 45 minut týdně, případně prodloužit délku trvání lekce

na 60 nebo 70 minut; obojí je v souladu s dalším nejčastějším požadavkem rozšíření hodinové dotace na výuku 2x týdně u mladších žáků či žáků se SVP, ale s kratším trváním (nejčastěji 2x týdně 30 minut či 2x týdně 35 minut). Objevil se i návrh kratší doby výuky pro přípravné studium (90 minut místo stávajících 135 minut).

4.2.1.2 Přijímání žáků ke studiu

Přijímání uchazečů ke vzdělávání upravuje § 2 vyhlášky č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání. Ředitelé i učitelé s nastavením podmínek přijímání žáků ke studiu ve většině souhlasí, nic zásadního by v této oblasti neměnilo 83 % ředitelů a 77 % učitelů. Změnu si přeje 14 % ředitelů a 16 % učitelů, a to např. v možnosti důkladnějšího poznání uchazečů či v proměně personálního složení přijímacích komisí.

GRAF 9 | Uvítal/a byste změnu v oblasti přijímání žáků ke studiu, aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivní? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

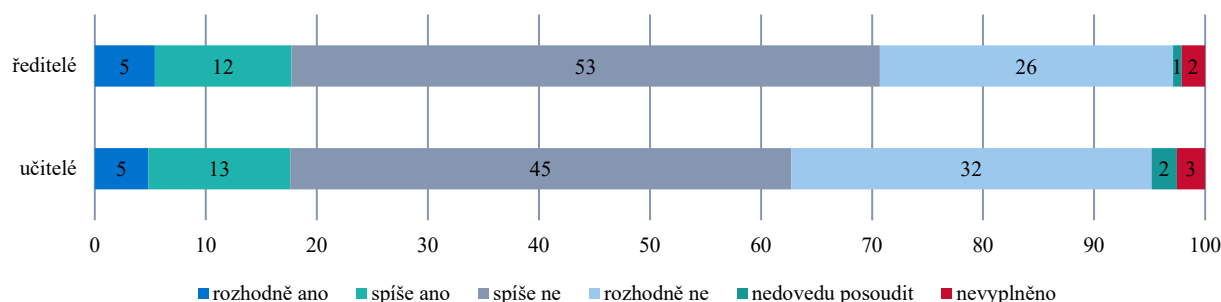
Ve věci přijímacího řízení na základní umělecké školy se jak mezi řediteli (3 %), tak mezi učiteli (1 %) objevila poptávka po novém pohledu na rozpoznávání předpokladů uchazečů – zavedení jakéhosi nultého ročníku či adaptačního období⁴ pro uchazeče. Toto období by sloužilo k možné dlouhodobé spolupráci s žáky před rozhodnutím o přijetí, k rozpoznání jejich talentu a možnosti nasměrovat je podle nadání na umělecký obor. Pro žáka naopak možnost „rozkoukat se“ a po tzv. kolečku (hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický) zjistit, kterým směrem by se chtěl vydat.

Jedno procento učitelů zmiňuje potřebu změnit pravidla pro složení přijímacích komisí. Komise by měly být dle jejich názoru složené pro jednotlivá studijní zaměření a za spoluúčasti pedagoga konkrétního oboru, na který se uchazeč hlásí. Žáci by tak byli přijímáni na základě hodnocení a následného rozhodnutí učitele přímo z daného oboru. Totéž platí i v případě jednotlivých nástrojů. Každý nástroj má svá specifika a jeho učitel dokáže lépe zhodnotit, zda konkrétní dítě má, či nemá předpoklady přímo pro tento nástroj.

4.2.1.3 Hodnocení žáků

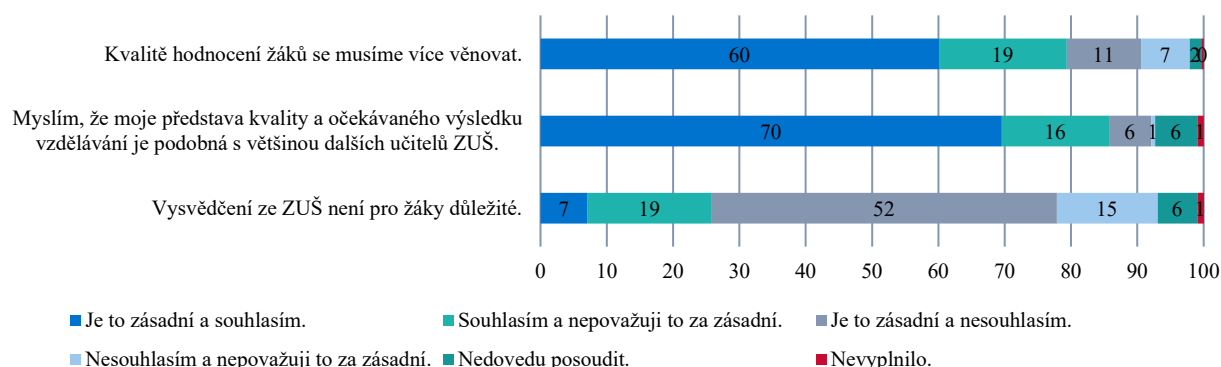
Stávající RVP hovoří o hodnocení žáků jako o procesu systematického poskytování zpětné vazby žákům o jejich studijních výsledcích a pokroku. Způsob hodnocení i kritéria hodnocení si škola stanovuje ve školním vzdělávacím programu s ohledem na individuální dispozice a schopnosti žáka, zároveň však stanovená hodnotící kritéria musí reflektovat zásady obsažené v ŠVP z pohledu klíčových kompetencí a očekávaných výstupů. Hodnocení je podrobně upraveno v § 3 vyhlášky č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání (dále také „vyhláška“). Způsoby hodnocení, míra jejich uplatnění a kombinování v praxi je na rozhodnutí vedení škol.

⁴ Pojem zavedený pro potřeby tematické zprávy.

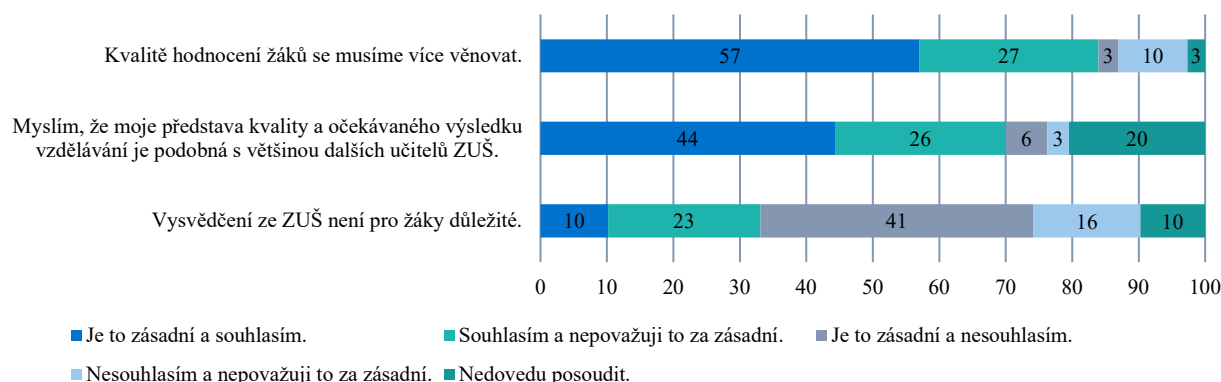
GRAF 10 | Uvítal/a byste změnu v oblasti hodnocení žáků, aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivní? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Zásady a způsoby hodnocení žáků v převažující většině ředitelů (79 %) ani učitelů (77 %) měnit nechtějí, změnu v oblasti hodnocení navrhovalo 17 % ředitelů a 18 % učitelů – nejčastěji byla zmiňována potřeba ke klasifikaci známkami doplnit slovní hodnocení (6 % ředitelů a 2 % učitelů), pouze formativní hodnocení by chtělo zavést 5 % ředitelů a 3 % učitelů, pouze slovní hodnocení ve školách by chtělo 5 % učitelů. Naproti tomu potřebu sjednocení klasifikace s ostatními vzdělávacími stupni na pětistupňovou škálu navrholo 3 % ředitelů a 1 % učitelů.

Vyhlaska uvádí, že hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení může být vyjádřeno klasifikací, slovně nebo kombinací obou způsobů, přičemž o způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy. Je proto potřeba zvážit důvody, z jakých ředitelé a učitelé změny navrhovali, a zda např. v jejich škole není hodnocení žáků nastaveno nedostatečně, nebylo nastaveno ve spolupráci s učiteli či nepanuje v nahlížení na hodnocení žáků shoda.

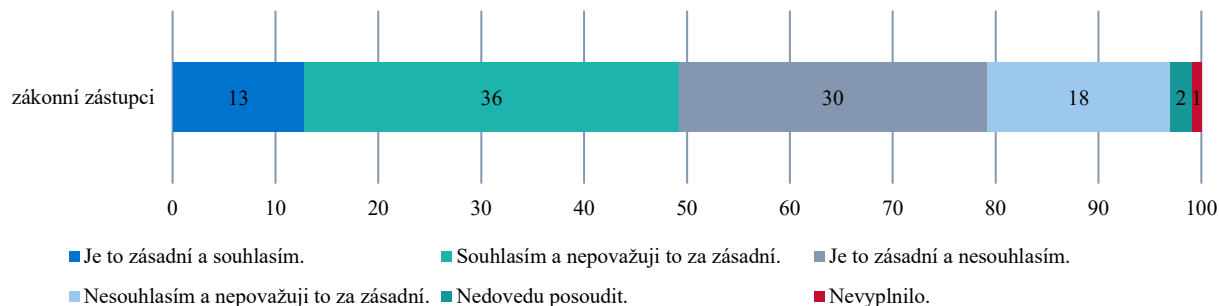
GRAF 11 | Oblast hodnocení – odpovědi ředitelů (podíl v %)

V oblasti hodnocení žáků a kvality vzdělávání jsou ředitelé i učitelé kritičtější – s tvrzením, že se kvalitě hodnocení žáků musí učitelský sbor s vedením školy více věnovat, souhlasilo 79 % ředitelů a 84 % učitelů.

GRAF 12 | Oblast hodnocení – odpovědi učitelů (podíl v %)

Dalším zajímavým zjištěním je sebereflexe ředitelů a učitelů v oblasti sdílení představ o očekávaných výsledcích uměleckého vzdělávání s ostatními učiteli. Zatímco ředitelé jsou o souladu svých představ s představami ostatních přesvědčeni v 86 % případů, učitelé rozhodně či spíše souhlasí pouze v 70 % případů. O tom, že hodnocení výsledků vzdělávání v podobě vysvědčení ze ZUŠ je pro žáky důležité, je přesvědčeno 67 % ředitelů a 60 % učitelů.

GRAF 13 | Hodnocení na vysvědčení ze ZUŠ pro mě není důležité – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

Zákonní zástupci váhu a důležitost vysvědčení ze ZUŠ naproti tomu potvrdili pouze v necelé polovině odpovědí (48 %). Uvedená zjištění tak naznačují, že mezi učiteli není ustáleno správné povědomí o formách a způsobech hodnocení žáků. Nejčastěji se jedná o záměnu slovního a formativního hodnocení. Nesprávné pochopení může vést následně k nesprávnému uplatňování ve výuce či nevyužití potenciálu těchto hodnocení. Z tohoto důvodu se jeví jako prospěšné definovat zásady a způsoby hodnocení přímo v revidovaném RVP.

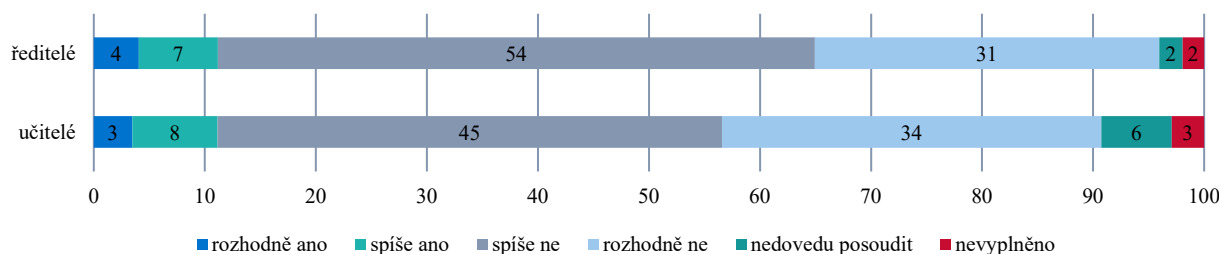
Pro ilustraci zjištění jsou uvedeny některé výroky učitelů v rámci INEZ:

- *Klasické hodnocení s využíváním známek bych nahradila slovním hodnocením, které by reflektovalo silné a slabé stránky jednotlivých žáků. Důraz bych kladla na aktivitu a progres v jednotlivých oblastech.*
- *Důležitější mi přijde vést žáky k sebereflexi a vzájemné reflexi spolužáků. Byť je slovní hodnocení velmi pracná a časově náročná záležitost, má dle mého pro žáka větší výpovědní hodnotu.*
- *Ráda bych žáky hodnotila slovně. Znamka nedokáže plnohodnotně reflektovat posun žáka, dle mého názoru.*
- *Přikláním se ke slovnímu hodnocení, které vede mezi mnou, žákem a rodičem k diskusím a je více vypovídající než numera.*
- *Při výuce uměleckých oborů bych se ráda soustředila více na slovní hodnocení a hodnocení pokroků žáků v dlouhodobějším časovém horizontu. Stávající systém mi nepřijde jako adekvátní zpětná vazba pro žáky v uměleckých oborech.*

4.2.1.4 Komisionální, opravné a postupové zkoušky

Také tuto oblast upravuje vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání. Nastavení ani organizaci komisionálních, opravných a postupových zkoušek většinou ředitelé (85 %) a učitelé (79 %) měnit nechťejí. V některých parametrech by je chtělo upravit 11 % ředitelů a učitelů.

GRAF 14 | Uvítal/a byste změnu v oblasti zkoušek (komisionálních, opravných apod.), aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivní? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

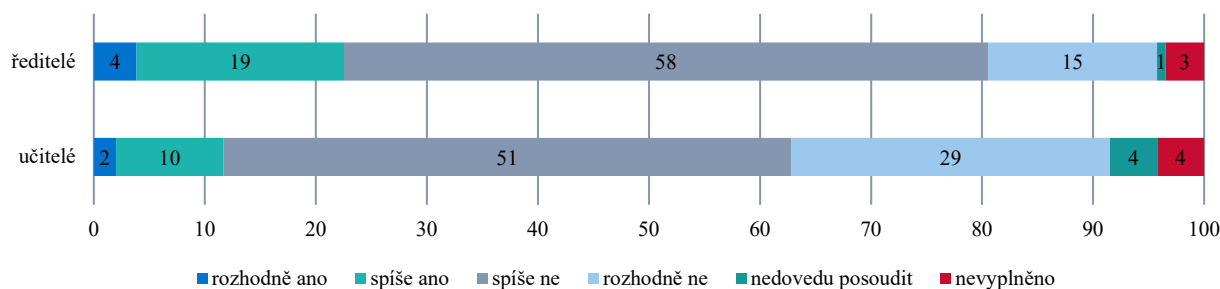
Ve školách se, i když v malé míře, objevuje nespokojenost s nastavením jejich podmínek a průběhu ve smyslu možnosti volby repertoáru ke zkoušce, větší volnosti v zadání ke splnění zkoušky, atmosféry při konání zkoušek, složení a (ne)přítomnosti komisí apod. Nejčastějším požadavkem (2 %) ředitelů i učitelů je absolvování komisionálních a opravných zkoušek v rámci přehrávky, koncertu, vystoupení, předepsaného repertoáru bez nutnosti konat tyto „zkoušky“ před komisí.

4.2.2 Obsah vzdělávání

4.2.2.1 Metody a formy pedagogické práce

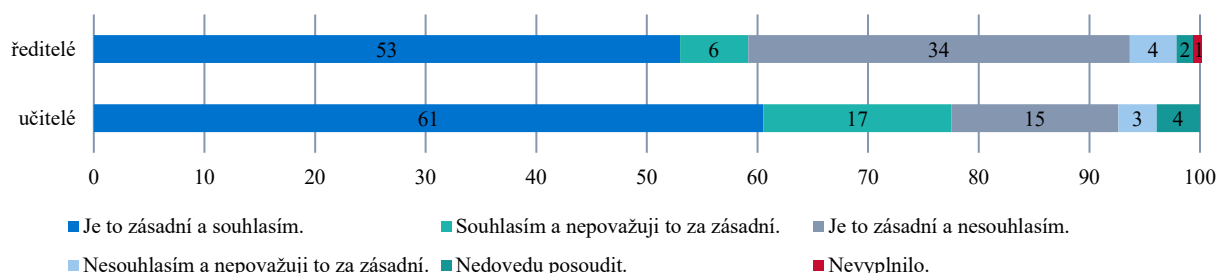
Metody a formy pedagogické práce ve škole nechtějí nijak měnit téměř tři čtvrtiny (73 %) ředitelů a čtyři pětiny (80 %) učitelů. Více změn v této oblasti navrhuje oproti učitelům (12 %) ředitelé (23 %).

GRAF 15 | Uvítal/a byste změnu v oblasti metod a forem pedagogické práce, aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivnější? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Ředitelé (3 %) v oblasti forem a metod pedagogické práce zmiňují častější potřebu využívání moderních technologií a práce s umělou inteligencí, obě skupiny (2 % ředitelů a 1 % učitelů) by přivítaly širší nabídku DVPP v oblasti metod a forem výuky přímo určeného pro pedagogy ZUŠ.

GRAF 16 | Sebevzdělávání je především věcí každého učitele, nikoli pouze rozhodnutí vedení školy – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Pro rozvoj metod a forem výuky a pedagogické práce je důležitý také osobní přístup učitelů k jejich průběžnému vzdělávání. V této oblasti mají učitelé větší sebereflexi – k aktivnímu přístupu k sebevzdělávání se přihlásilo 78 % učitelů, 38 % ředitelů považuje rozhodování v sebevzdělávání učitelů spíše za svůj úkol.

Za důležitou oblast považují ředitelé mezioborovou spolupráci ve škole, zejména v rámci projektové a tandemové výuky, někdy i formou spolupráce učitele s uměleckým profesionálem z praxe. Učitelé i ředitelé by přivítali více exkurzí, workshopů, návštěv divadel, výstav apod., obě skupiny zmiňují také větší zapojení dítěte do průběhu hodiny a zařazování zážitkové pedagogiky ve výuce.

Učitelé i ředitelé na základě svých zkušeností zmiňují potřebu individualizace metod a větší možnost improvizace a přizpůsobení výuky konkrétním potřebám a dovednostem žáka. Navrhují různé přístupy k žákům, např. mentoring a koučink, kolaborativní učení, skupinové práce a workshopy, peer-to-peer učení a vzájemnou zpětnou vazbu, technologicky podporovanou výuku, využití digitálních nástrojů a aplikací a experienciální⁵ učení; to jsou jen některé z možných ukázek, jak k žákům přistupovat.

Mezi další podněty pro změny navrhuje učitelé a ředitelé zjednodušit RVP s ohledem na dispozice žáků a spíše se řídit osobním vzdělávacím plánem (ne každý žák je schopen splňovat RVP, každý je jiný, někdo je rychlejší a někdo pomalejší), nelpět tolik na obsahu a struktuře osnov (RVP) v rozčlenění během školního roku, nechat větší volnost a prostor pro rozhodování učitele o tom, co bude s žáky probírat a jakým způsobem. Dalším požadavkem je mít možnost práce v delších časových blocích a mít více prostoru pro projektovou výuku a improvizaci.

⁵ prožitkové, zážitkové, zkušenostní

Učitelé také zmiňují např. zavedení hudebního portfolia, kde by žák shromažďoval své výkony (nahrávky, noty, hodnocení), aby byl vidět jeho dlouhodobý vývoj.

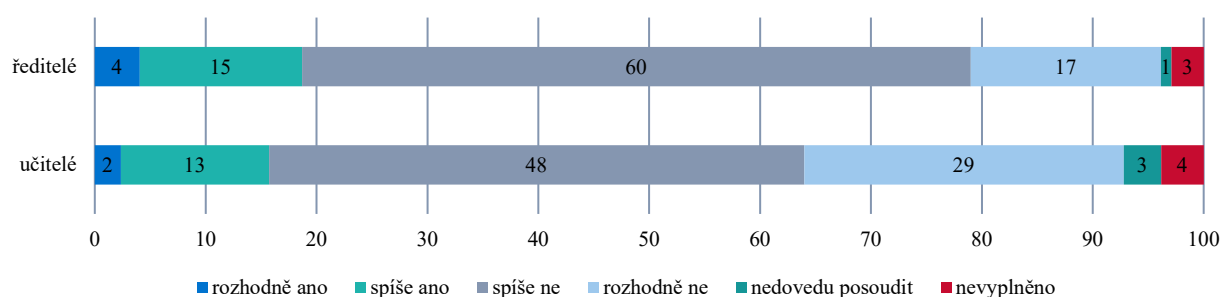
Učitelé výtvarného oboru by rádi více zařazovali výuku založenou na individuální práci s jednotlivci, s volnějším časovým rámcem a větší mírou respektování výtvarné hry, arteterapie a artefietiky jako plnohodnotné součásti oboru.

V tanečním oboru učitelé nejčastěji požadují změny v cíleném propojení s oblastmi, jako jsou jóga a pohybová terapie, v literárně-dramatickém oboru někteří učitelé upozorňují na kontraproduktivitu vypracovávání tematického plánu ve skupinové výuce před zahájením školního roku a požadují jeho flexibilitu (často se situace vyvíjí s ohledem na kolektiv, nově přichozí, specifické potřeby žáků a podobně).

4.2.2.2 Vzdělávací obsahy a vyučovací předměty

V převažující většině (77 %) nechtějí ředitelé ani učitelé vzdělávací obsahy ani vyučovací předměty měnit – změny požaduje pouze 19 % ředitelů a 15 % učitelů. Ředitelé i učitelé mají zájem na tom, aby mohly vznikat nové předměty (některé napříč uměleckými obory) a aby předměty více reflektovaly umělecké trendy a práci s digitálními technologiemi.

GRAF 17 | Uvítal/a byste změnu v oblasti nabízených vyučovacích předmětů, aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivní? – podíly odpovědí ředitelů a učitelů (podíl v %)

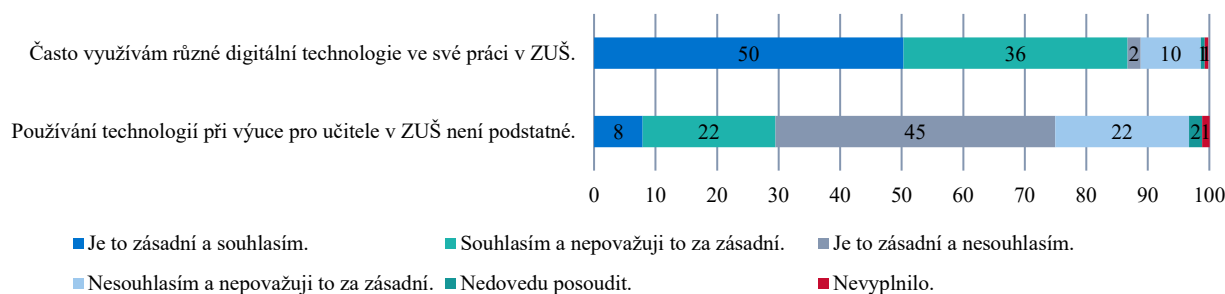
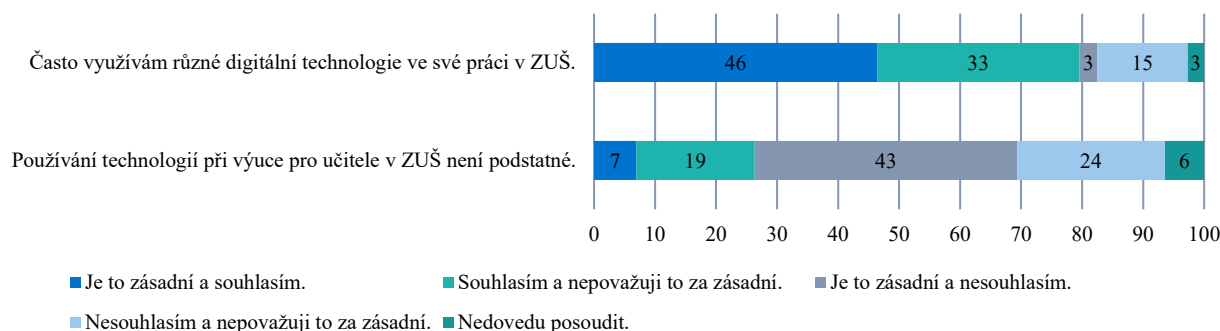
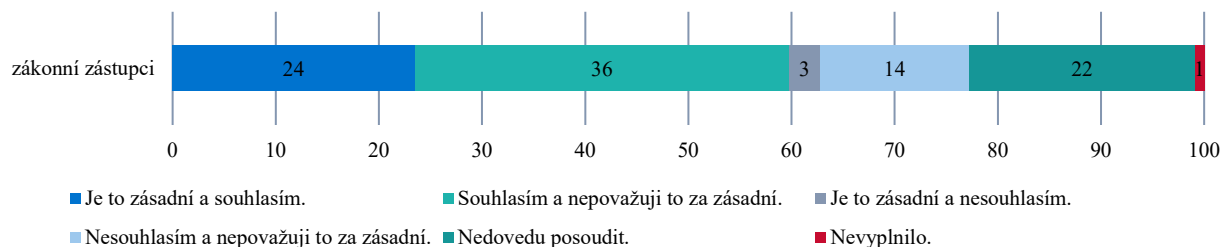

V souvislosti s navrhovanými změnami je nutné zvažovat, zda deklarovaná potřeba změn plyne z omezení stávajícím RVP, nebo zda zavádění dalších předmětů ve škole brání jiná příčina, např. nedostatečné využívání možností dokumentu RVP či neporozumění tomuto dokumentu. Skutečnost, že v některých školách nedochází k plnému využití potenciálu v RVP tvorbě předmětů, může znamenat určitý signál, aby se při revizi RVP jasněji definovala pravidla možnosti tvorby nových předmětů.

Učitelé si přejí širší nabídku volitelných předmětů a častější zařazování předmětů, jako je animace, grafický design, fotografie, hudební produkce a elektronické zpracování hudby, zvuková tvorba a základy hudebního aranžmá pomocí hudebních (notačních) programů, práce s nahrávací technikou a zvukovými efekty, Mastering, práce s mikrofonom a ozvučením a světelnou technikou. V oblasti multimédií se jedná o výuku Webdesignu, práci s grafickými programy a správu sociálních sítí, sebepropagaci umělce, kooperaci s profesionálními umělci, Youtubing.

V rámci audiovizuální a filmové tvorby učitelé projeví zájem zejména o témata, jakými jsou tvorba videí, animování či tvorba v grafických programech. Zmíněno bylo také spojení klasických technik s těmi moderními, kdy např. získané řemeslné a rukodělné dovednosti by žáci mohli následně převádět do praxe – např. vymodelované plastiky naskenovat 3D skenerem a vytisknout na 3D tiskárně, obecně své práce dále upravovat v PC do finální podoby, grafických tiskovin apod.

Zvláštní postavení měly ve výpovědích ředitelů, učitelů i zákonných zástupců odkazy na využívání moderních digitálních technologií. Časté používání digitálních technologií jejich dětmi v ZUŠ potvrdilo téměř 60 % zákonných zástupců (vysoký podíl zákonných zástupců (22 %) ale zároveň nedovedl využívání digitálních technologií posoudit). Používání různých technologií ve výuce je podstatné pro 67 % ředitelů a učitelů, často ve své práci využívá digitální technologie 86 % ředitelů a 79 % učitelů.

GRAF 18 | Užívání různých technologií ve výuce – odpovědi ředitelů (podíl v %)**GRAF 19 | Užívání různých technologií ve výuce – odpovědi učitelů (podíl v %)****GRAF 20 | Používání digitálních technologií je v naší ZUŠ časté – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)**

V rámci změn a rozšíření vzdělávacích obsahů si učitelé na základě svých zkušeností přejí zejména více kolektivních předmětů, více komorních uskupení se zapojením klavíru a možnost zakládat rockové kapely o čtyřech členech (bicí, basa a dvě kytary; toto si nejvíce přejí také žáci, kteří mají zájem v menších kapelách hrát). V literárně-dramatických oborech chtějí učitelé rozšířit prostor pro literární část (v současnosti je prostoru velice málo). V oblasti přípravy žáků na střední školy učitelé navrhuji zavedení vyučovacích předmětů / speciální výuky, které by byly určeny pro přípravu na konzervatoře a střední školy, v nichž je pro přijetí nutná talentová zkouška, a přizpůsobení nabídky předmětů skladbě oborů a předmětů na konzervatořích, aby se zvýšila návaznost obou studií.

Někteří učitelé literárně-dramatického oboru se neidentifikují s náplní jejich oboru. Největší problém spatřují v mísení literárních a dramatických forem. Zjištění dokladují následující ilustrativní příklady učitelů ze čtyř ZUŠ:

„Literárně-dramatický obor se učí většinou jako divadlo s odbočkami k literatuře. Je tomu tak, protože nám RVP nadělilo vzdělávací obsahy pro divadlo a trochu pro literaturu. Toto pojetí je hodné 50. let 20. století, na jejichž konci se LDO začalo formovat.“

„Nevím, proč musí spisovatel ‚komunikovat prostřednictvím dramatického jednání‘ a proč má ‚využívat divadelní výrazové prostředky‘. To je zjevný nesmysl.“

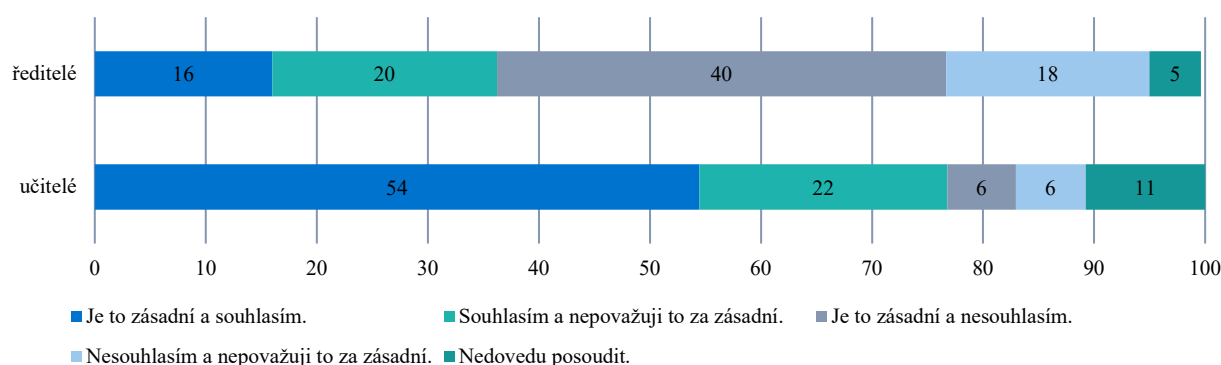
„Některé body RVP nechápu. Považuji to za neúctu k divadlu i literatuře jako svébytným uměním. Když čtete RVP, je to skandální. Např. proč musí žák zpracovávat písemně drobný jevištní tvar a pak jej scénicky realizovat? Myslím, že je to tam jen proto, aby byl žák divadelník donucen k literární tvorbě a spisovatel musel hrát divadlo.“

„Nikdy jsem nepochopila, proč by spisovatel musel umět hrát divadlo a proč by např. herec musel umět psát. Vím o spisovatelích, kteří by radši umřeli, než by něco veřejně byl jen přečetli. Znáám také herce, kteří kdyby měli psát, stihala by je literární policie pro zneuctění papíru. Tak proč to chcete od dětí? Jak už bylo řečeno, tento letitý vynález nepovažují za nový, je to jen důkaz nepružnosti českého školství.“

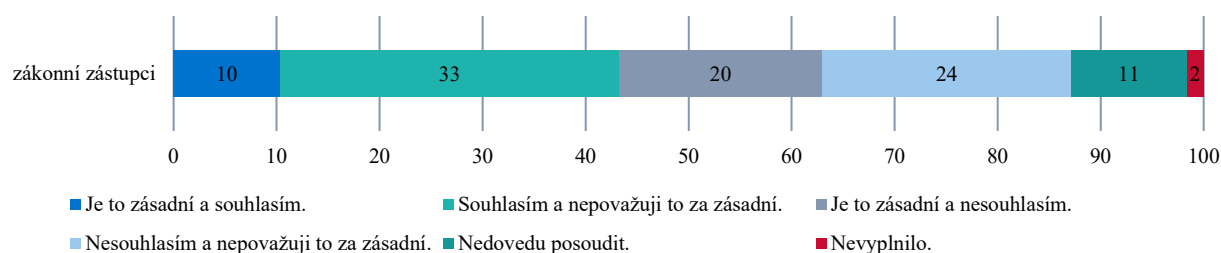
4.2.2.2.1 Hudební nauka

Vysoce různorodá jsou zjištění v oblasti názorů na hudební nauku. S vnímáním hudební nauky žáky jako ne příliš oblíbené rozhodně či spíše souhlasí třetina (36 %) ředitelů oproti téměř 80 % učitelů. Zákonní zástupci potvrdili, že některé předměty (hudební nauka se nabízí) jejich děti nebaví ve 43 %. Je ale dobře mít na paměti, že tato zjištění nevylučují existenci škol, v nichž probíhá výuka hudební nauky na velmi dobré úrovni a žáky je oblíbená.

GRAF 21 | Výuka hudební nauky a podobných předmětů není žáky oblíbená – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

GRAF 22 | V ZUŠ existují předměty, které mé dítě nebaví – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

Ačkoli přes tři čtvrtiny učitelů uvedly, že hudební nauka je jejich žáky neoblíbená, návrhy na její změny uvedla pouze necelá 3 % učitelů (a 3 % ředitelů). Ředitelé a učitelé se jen částečně shodují v tom, jak situaci řešit – jde zejména o náplň hudební nauky, její (ne)povinnost, zařazení do ročníků, spojení s výukou hlavního nástroje apod.

Ředitelé navrhnou namísto kolektivní výuky její obsah vyučovat v individuálních hodinách v rámci vzdělávacího zaměření. Někteří rodiče i žáci dle ředitelů jen značně neochotně vnímají důležitost tohoto předmětu a jeho přínosu, ředitelé tak řeší špatnou docházku a přemýšlí, zda např. nezařadit projektové dny místo pravidelné výuky či nějakou další alternativu, případně hru na nástroje spojit s hudební naukou tak, aby se vše vyučovalo na stejné hodině.

Učitelé přistupují k řešení výuky hudební nauky mnohem pestřeji. Pro potřeby revize je uveden souhrn nejčastějších doporučení učitelů rozdělený do několika oblastí:

1. Z hlediska organizačních forem

Hudební nauka by měla být zásadně propojena s hlavním oborem a se zaměřením na konkrétní hudební nástroj.

Hudební nauka by měla být vyučována (včetně propojení vyučované látky) v menších skupinách žáků s jedním nástrojem nebo skupinou (kytara, smyčcové nástroje, klavír, dechové nástroje). Rozdělení pouze do ročníků je nedostatečné. Je třeba také zohlednit, že nutnost vzdělání v hudební teorii se liší v jednotlivých studijních zaměřeních. Klavíristé potřebují znalost stupnic, akordů, basového klíče a dalších náležitostí mnohem více než žáci např. studijního zaměření hra na zobcovou flétnu, pro zpěváky je například nejprínosnější intonace, pro hráče na bicí nástroje je nejprínosnější pokročilá znalost rytmů. Učitelé proto navrhnou dát škole větší flexibilitu ve vytváření koncepce jednotlivých směrů v hudební nauce, např. zvláštní hudební nauky pro klavíristy, jiný typ hudební nauky pro jiné

nástroje apod. Tuto hodinu by měl ideálně vést pedagog, který sám na daný nástroj hraje, a tudíž má přehled o tom, co je pro výuku zásadní.

Dalším okruhem je báze dobrovolnosti hudební nauky. Někteří učitelé navrhuji samostatnou hudební nauku na dobrovolné bázi pro žáky, kteří se chystají na konzervatoř či střední uměleckou školu a potřebují komplexnější pohled. Pro žáky, kteří navštěvují hlavní obor bez úmyslu odejít na střední školu, vidí smysluplnou dotaci dvou hodin týdně, avšak se svým učitelem hlavního oboru (v rámci tohoto času probrat potřebnou teorii související se svým studovaným nástrojem přímo na hodině u nástroje).

Z hlediska trvání lekce navrhuji někteří učitelé délku 60 minut namísto 45 minut, aby vzniklo více prostoru pro praktické činnosti, jakými jsou zpěv, rytmická cvičení a poslechové aktivity, kreativní činnosti, improvizace apod.

2. Z hlediska délky výuky během studia

V rámci výuky hudební nauky v průběhu studia navrhuji učitelé různé varianty.

Někteří se kloní k tomu, aby se hudební nauka vyučovala během celého prvního stupně, tj. 7 let, jiní navrhuji zkrátit výuku na 3–4 roky s cílem naučit se důkladně hudební základy (noty, intervaly, stupnice, akordy a obraty včetně základního názvosloví) či výuku hudební nauky v 1.–4. ročníku zrušit a nahradit předmětem *Intonace a rytmika*, zaměřeným na zpěv, ear-training, rytmizaci a harmonii, tedy na rozvoj základních hudebních dovedností.

Jiní učitelé navrhuji hudební nauku vyučovat až od vyššího věku, nejdříve od 9 let, snížit počet povinných ročníků hudební nauky maximálně na 2 roky a taktéž redukovat obsah učiva na hudební základy – čtení not, rytmus, základní stupnice. Učitelé argumentují tím, že v současné době v hudební nauce devítileté děti musí obsáhnout učivo hudební teorie, která se probírá na konzervatoři (hudební formy, podrobné dějiny hudby, zvětšené/zmenšené intervaly apod.), které jsou pro jejich hudební praxi nepotřebné.

Učitelé dále doporučují řešit překryv mezi hudební naukou a povinně volitelnými předměty ve 4.–5. ročníku: překryv zrušit, povinně volitelné předměty odsunout a případně zrušit jejich povinnost, tu zavést až od 6. ročníku. Žák nyní dva roky navštěvuje současně oba předměty, což může přinášet spolu s povinnou školní docházkou a jinými aktivitami značnou zátěž.

Mezi dalšími doporučeními se objevila např. redukce hodin věnovaných hudební nauce ve prospěch navýšení např. hodin komorní, souborové nebo orchestrální hry, návrat k původnímu konceptu hudební nauky coby předmětu, který doprovází žáka po celou dobu studia nástroje, hudební nauku neukončit v 5. ročníku, ale až po prvním cyklu, protože znalosti při zkouškách na konzervatoř chybí, omezit povinnou hudební nauku do 4. ročníku a zařadit ji jako volitelný předmět stejně jako další nástroj či zavést pro žáky hudební nauku jako nepovinnou, pokud navštěvují orchestr, soubor, komorní hru nebo sbor.

3. Z hlediska metod a forem výuky

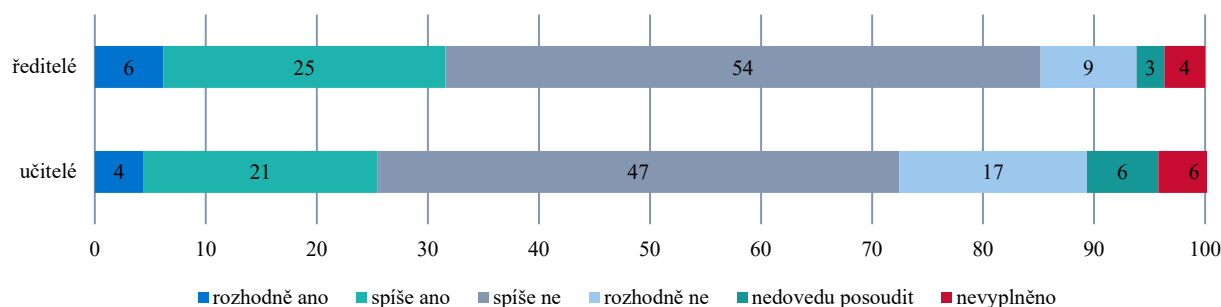
V hudebním oboru v rámci hodin hudební nauky klást větší důraz na všeobecné rozvíjení hudebních vloh u dětí skrze mnohostranné aktivní hudební činnosti – např. společná hra na bicí nástroje, pohybové, hlasové, tvořivé aktivity, aplikovat spíše prožitkové metody než jen pasivně vyučovat hudební teorii, zařazovat návštěvy koncertů, tematických výstav apod. do výuky. Dále začleňovat více praktických činností a procvičování, zmenšit rozsah učiva, zmodernizovat dostupné učebnice a pracovní sešity, vyučovat hravou formou, zařadit hudební hry a projektovou výuku.

4. Z hlediska obsahu hudební nauky

Dle učitelů navrhuji změny je některá látka hudební nauky velmi náročná, žáci ji nerozumí a ani ji nevyužijí v praxi. Učitelé navrhuji látku zjednodušit na základ, který si žáci snadno osvojí, a náročnější látku vyučovat až v pozdějších ročnících, případně zavést dobrovolnou hudební nauku vyšších ročníků směřovanou pro přípravu na konzervatoř či sebevzdělání v průběhu ZUŠ. Výuka by se také měla více zaměřovat na rozvíjení celkové hudebnosti dětí a možnost vyzkoušet si nabyté teoretické znalosti v praxi.

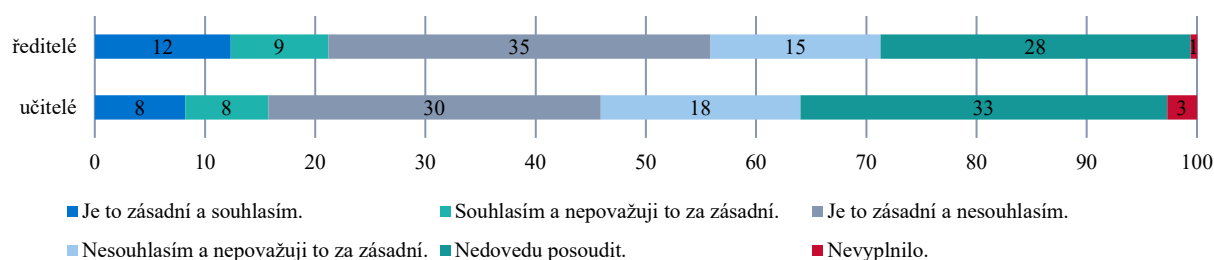
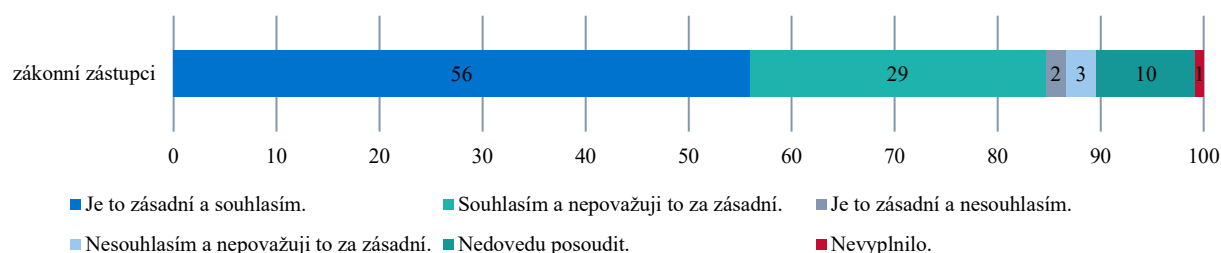
4.2.2.3 Nové umělecké směry a trendy

Práci s novými uměleckými směry a trendy nechtějí (podobně jako vzdělávací obsahy a předměty) většinově ředitelé a učitelé taktéž měnit – rozhodně či spíše nechce změnu 79 % ředitelů a 78 % učitelů.

GRAF 23 | Uvítal/a byste změnu v oblasti nových směrů a trendů, aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivní? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Necelá třetina (31 %) ředitelů a čtvrtina (25 %) učitelů by uvítala některé změny, které by napomohly efektivnější výuce. Nejčastěji se jedná o výuku populárního a muzikálového zpěvu a práci s umělémi i nonumělými hudbou, s novými tanečními technikami a styly, novými technikami hraní na nástroje apod. Učitelé by ocenili možnost častěji zvát do výuky umělecké mistry a lektory a absolvovat s nimi a s žáky různé prezentace či workshopy. Mají také velký zájem se v oblasti nových forem a žánrů vzdělávat, nejlépe formou DVPP „ušitého na míru“ přímo pro učitele ZUŠ.

Stejně jako u vzdělávacích obsahů a vyučovacích předmětů je nezbytné i v oblasti využívání nových uměleckých směrů a trendů brát v úvahu, jaké důvody ředitelům a učitelům brání zařazovat nové směry a trendy do výuky – zda to neumožňuje samotný stávající RVP, nebo zda zavádění nových uměleckých směrů ve škole je v principu možné už nyní, ale na vině je jiná příčina (nedostatečné využití RVP, neochota ke změnám a jiné).

GRAF 24 | Většina ZUŠ nereaguje na nejnovější umělecké nebo pedagogické trendy – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)**GRAF 25 |** Mé dítě se v ZUŠ setkává s novými uměleckými směry a trendy – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

Polovina ředitelů (50 %) a učitelů (48 %) je přesvědčena, že většina škol reaguje na nejnovější trendy v umělecké a pedagogické oblasti, což je v souladu i s odpověďmi zákonných zástupců. Opačný názor vyjádřilo 21 % ředitelů a 16 % učitelů, více než čtvrtina ředitelů a třetina učitelů nedokázala tento aspekt posoudit.

Učitelé by se také rádi více zaměřovali na moderní styly (např. Elektroswing), rozšířili do ZUŠ výuku Songwritingu, zaměřili se na nové techniky ve výuce zobcové flétny, sledovali současné trendy ve hře na akustickou kytaru (fingerstyle apod.) či např. jazzový přístup k saxofonu. Nové trendy by se postupně měly projevit také v oblasti orchestrální, souborové a komorní hry, v nových kombinacích nástrojů a hudebních stylů.

Učitelé chtějí mít možnost tvořit kompozice inspirované reggae, hip-hopem, světovou hudbou a dalšími globálními vlivy, jako např. rapem, pracovat s DJ technikou, tvořit představení (performance) prostřednictvím malování na hudbu nebo vytvářet skladby (nebo improvizace) libovolného rozsahu inspirované malbou či literární předlohou. Dále by

chtěli mít možnost zahrnout do výuky současné moderní hudební styly, jako je blues, jazz, gospel, funk, v rámci tanečního oboru tančit streetové styly ve výuce moderního tance, získat větší prostor k improvizacím technikám, Contemporary Dance apod. Mezi učiteli je rovněž zájem vyučovat rétorické disciplíny, hrát s žáky alternativní divadlo, využívat autorskou tvorbu žáků apod.

Ředitelé navrhuji, aby nové RVP umožňovalo učitelům a vedení škol vytvářet nová studijní zaměření v rámci stávajících oborů a případně zakládat nové obory.

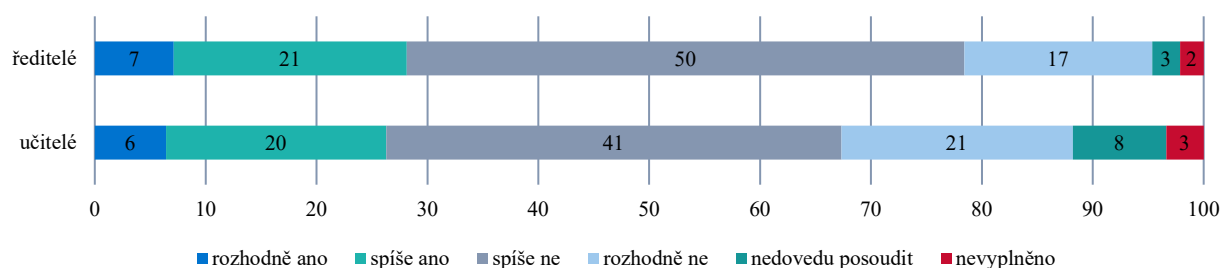
Ilustrativní příklady doporučení ředitelů a učitelů v oblasti definice uměleckých trendů do RVP:

- *Nastavit metodiku sledování nových směrů a trendů.*
- *Aby výstupy, které určuje RVP, nebyly příliš zaměřeny na klasické techniky a postupy a aby umožňovaly pedagogickému týmu větší míru flexibility.*
- *Zařazení nových studijních zaměření do základní nabídky vzdělávání v ZUŠ nebo zajištění výběru předmětů zejména u hry na nástroje; nová taneční zaměření; u literárně-dramatického oboru – specifikace činohra, moderace; u výtvarného oboru – specifikace studijní zaměření Keramická tvorba, nové techniky – např. animace, práce se sklem.*
- *Zajistit větší svobodu škol při zavádění nových směrů, nesvázanost se stávajícími obory.*
- *Rozšířit nabídku studijních zaměření s ohledem na soudobou uměleckou tvorbu.*
- *Zavést do ŠVP více moderní, populární hudby, více mezioborové spolupráce.*
- *Umožnit větší svobodu ve tvorbě plánu pro žáky.*
- *Oficiálně zařadit populární skladby do výuky (účel – motivace žáků k intenzivnější přípravě do hodin).*
- *Výuka jazzových nástrojů s upraveným kurikulem (např. jazzový saxofon).*

4.2.2.4 Spolupráce ZUŠ s mateřskými, základními a středními školami

Spolupráce ZUŠ s ostatními stupni vzdělávání není přímo uvedena v RVP, přesto je dle zjištění tato oblast v základních uměleckých školách důležitá, zejména pro jejich výchovně-vzdělávací činnosti.

GRAF 26 | Uvítal/a byste změnu v oblasti spolupráce s MŠ, ZŠ či SŠ, aby se vám učilo lépe a výuka byla efektivní? – podíl odpovědí ředitelů a učitelů (podíl v %)

Oblast spolupráce s jinými typy škol nechce nijak měnit 67 % ředitelů a 62 % učitelů, nějakou ze změn si ovšem žádá více než čtvrtina ředitelů (28 %) a učitelů (26 %).

Ředitelé i učitelé chtějí s učiteli mateřských a základních škol lépe spolupracovat a organizovat společné akce a projekty nejen ve formě tzv. výchovných koncertů, ale i různých společných kulturních setkání, akcí spojených s ročními obdobími, při návštěvách v domovech pro seniory apod. Přejí si intenzivněji spolupracovat a komunikovat směrem k oboustrannému obohacování dětí a žáků v umělecké i sociální oblasti a otevřít umělecký svět a jeho možnosti předškolním dětem (aby ony i jejich rodiče věděli o možnosti základního uměleckého vzdělávání a dozvěděli se o jeho jedinečnosti).

Ze zjištění vyplynulo, že spolupráce mezi těmito subjekty je velice důležitá a dopadá přímo do výuky. Jedná se zejména o oblast pořádání kroužků různého typu v mateřských a základních školách, neboť řada učitelů ZUŠ dle jejich sdělení musí po nástupu žáka do ZUŠ odnaučovat řadu zlovyků a špatných návyků, které mohly vzniknout předtím v rámci výuky v kroužcích kvůli neodbornému vedení a nedodržování správných technik hraní na nástroj (zejména u zobcové flétny). V oblasti hudební výchovy učitelé zmiňují, že děti většinou znají málo lidových písní, nedostatečně intonují a mají rezervy v rytmizaci; proto navrhuji, aby i učitelé z MŠ a ZŠ měli možnost se do ZUŠ přijít vzdělávat a absolvovat workshopy různého typu – mohli by tak získat novou inspiraci, naučit se doprovody na hudební nástroje, zlepšit si metody a formy výuky v oblasti zpěvu a hry na zobcovou flétnu, správného dýchání, artikulace apod.

Učitelé i ředitelé by také rádi více spolupracovali v oblasti vyhledávání nových talentů, např. formou akcí typu „den na ZUŠ“, kde by děti z MŠ nebo ZŠ přišly do ZUŠ a podívaly se, jak škola funguje, seznámily se s uměleckými obory, nástroji a „příčichly“ k umění a učitelé ZUŠ by se mohli zaměřit na talenty mezi dětmi. Naopak v MŠ by učitelé ZUŠ

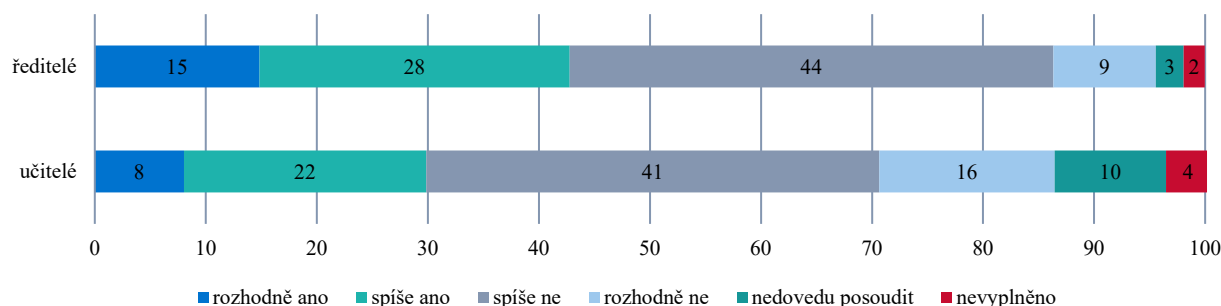
mohli mít možnost s dětmi jednou za měsíc pracovat a talentované děti vyhledávat (jakási „ukázková“ hodina ve formě výtvarných, hudebních, tanečních dílniček apod.). MŠ a ZŠ by v rámci spolupráce mohly rodiče talentovaných dětí informovat o možnosti studia v ZUŠ.

4.2.2.5 Spolupráce ZUŠ s konzervatořemi a středními uměleckými školami

RVP ZUV spolupráci ZUŠ s konzervatořemi a dalšími středními uměleckými školami (dále také „SUŠ“)⁶ nezmiňuje; zjištění však naznačují, že pro fungování základních uměleckých škol je tato spolupráce velice důležitá.⁷

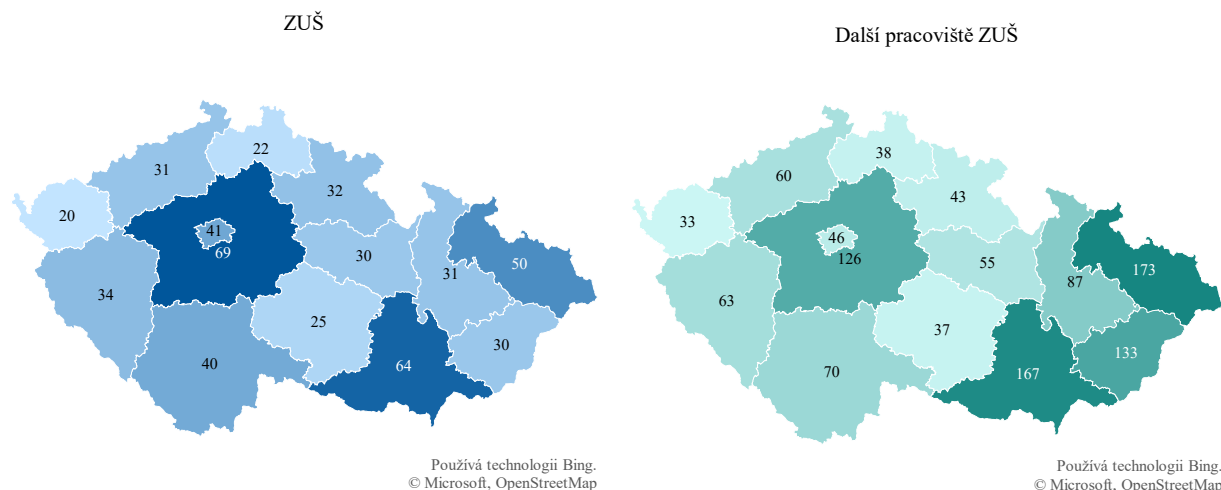
Změnit spolupráci k lepšímu si přeje 43 % ředitelů a téměř třetina učitelů (30 %); oproti tomu nic by neměnilo okolo poloviny ředitelů (53 %) a učitelů (57 %).

GRAF 27 | Uvítal/a byste změnu v oblasti spolupráce s konzervatořemi a středními školami uměleckého směru? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl %)

Pro hlubší vhléd ukazují následující mapy krajské rozložení a početní zastoupení základních uměleckých škol, jejich dalších pracovišť a počty konzervatorií a středních uměleckých škol.

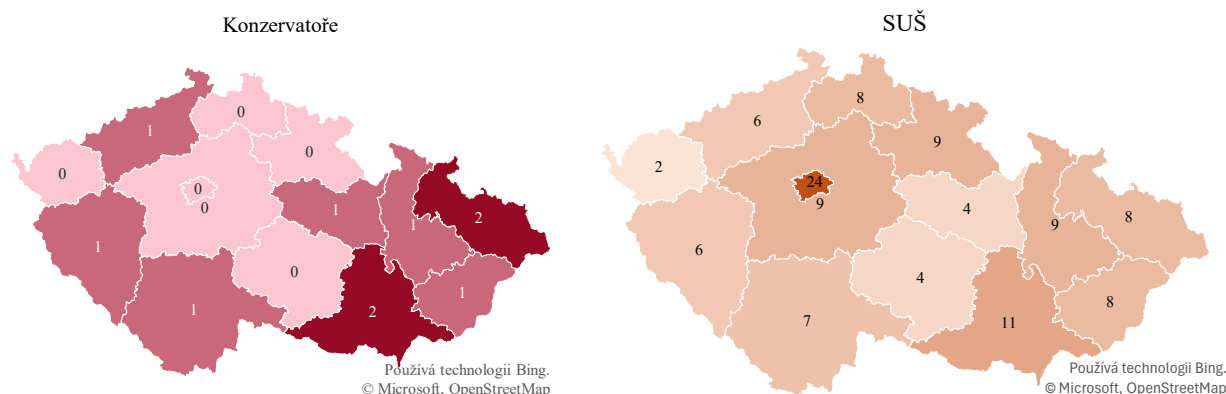
MAPA 2 | Počty ZUŠ a dalších pracovišť v krajích ČR (zdroj: Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele školního roku 2023/2024)

⁶ Střední umělecké školy s oborem Umění a užité umění (Kód: 82).

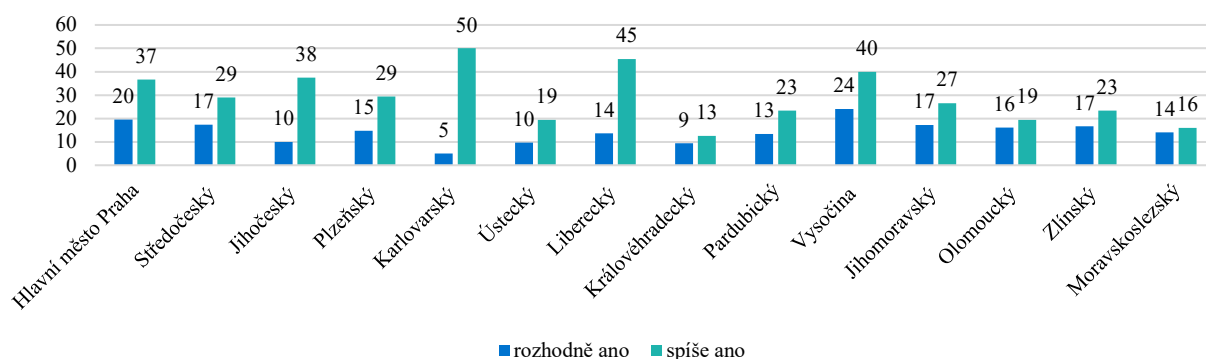
⁷ Na spolupráci byly pro potřeby INEZ dotazovány pouze zástupci základních uměleckých škol. Pro účely hlubší analýzy by bylo potřeba zjistit názory také zástupců konzervatorií a středních uměleckých škol.

MAPA 2 | Počty konzervatoří a SUŠ v krajích ČR (zdroj: Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele školního roku 2023/2024)

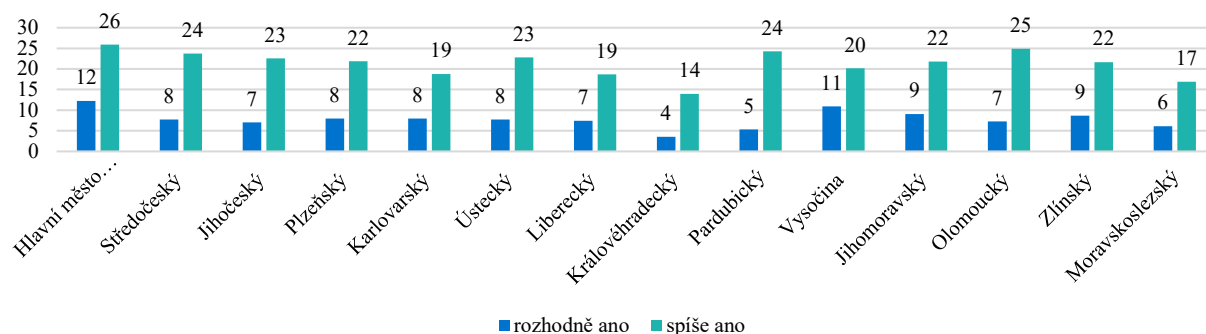
Síla volání po změně se liší podle umístění škol v krajích. Změnit spolupráci k lepšímu si přejí nejvíce ředitelé v Libereckém kraji (59 %), v hlavním městě Praze (57 %) a v Karlovarském kraji (55 %); nejmenší tendenci změnit stávající stav mají ředitelé škol Královéhradeckého kraje (22 %) a Ústeckého kraje (29 %).

GRAF 28 | Uvítal/a byste změnu v oblasti spolupráce mezi ZUŠ a konzervatořemi a středními školami uměleckého směru? – odpovědi ředitelů podle krajů ČR (podíl v %)⁸

Ředitelé i učitelé upozorňují, že úroveň teoretických předmětů v ZUŠ neodpovídá přijímacím zkouškám na hudební školy vyšší úrovně. Chtějí vytvořit jasné strukturované vzdělávací cesty, které umožní plynulý přechod žáků ze ZUŠ na konzervatoře a umělecké střední školy. Tím by se zajistila kontinuita ve výuce a lepší příprava na náročnější studium. Učitelé např. zmiňují potřebu dát do souladu výstupy ZUŠ a požadavky středních uměleckých škol a konzervatoří, a tím pádem dát do souladu i rámcové vzdělávací programy, aby na sebe navazovaly.

GRAF 29 | Uvítal/a byste změnu v oblasti spolupráce mezi ZUŠ a konzervatořemi a středními školami uměleckého směru? – odpovědi učitelů podle krajů ČR (podíl v %)

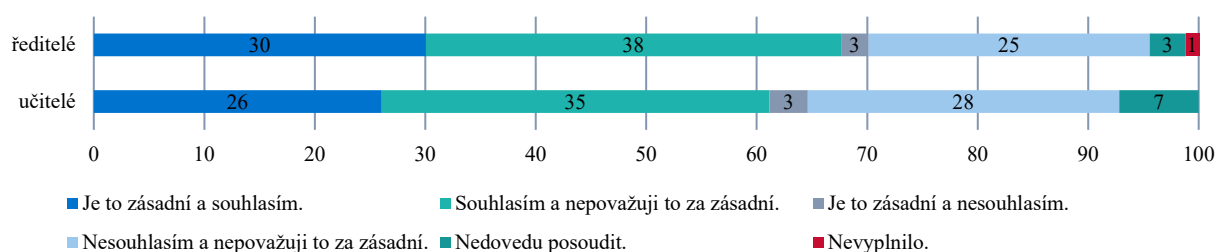

⁸ Odpovědi „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

V rámci krajského umístění škol zmiňují největší potřebu zlepšení a zintenzivnění spolupráce učitelé v hlavním městě Praze (38 %) a ve Středočeském kraji (32 %), nejmenší naopak v Královéhradeckém kraji (18 %).

Také učitelé by uvítali logičtější návaznost výuky v ZUŠ a přijímacích zkoušek na konzervatoře a střední umělecké školy; ZUŠ dle jejich názoru žáky pro tyto školy připravují, tedy potřebují zpětnou vazbu, zda je jejich příprava dostatečná, či je potřeba některý obsah probírat důkladněji. Proto by uvítali ze strany konzervatoří a středních škol uměleckého směru např. přípravné kurzy a konzultace, v jejichž rámci by s nadanými žáky ZUŠ měli možnost odborné konzultace s pedagogy konzervatoří či SUŠ a získali tak jasnou představu o požadavcích středních škol na talentové zkoušky do jednotlivých oborů. Požadavky na profil absolventa (ZUŠ – SUŠ – VŠ) by podle nich měly být koordinovány a vzájemně konzultovány dle vzájemných požadavků jednotlivých stupňů škol.

GRAF 30 | Pro rozvoj ZUŠ je důležité znát uplatnění absolventů po ukončení studia – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

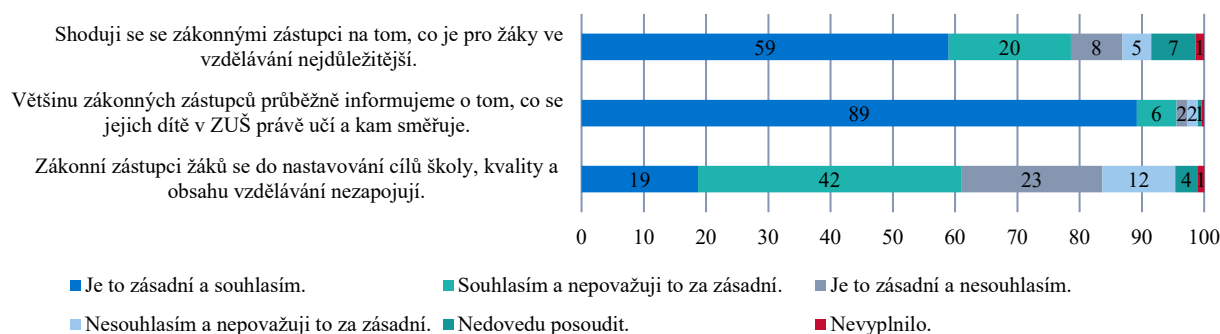
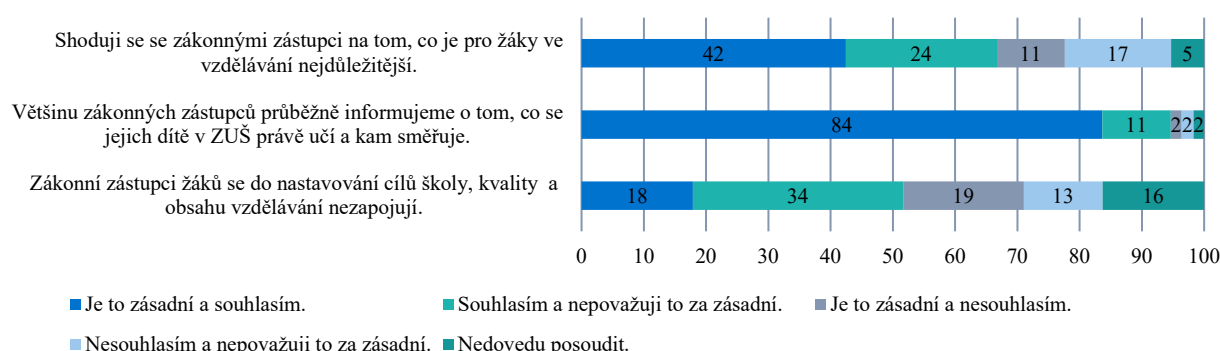
Jasněji vydefinovat spolupráci požadují ředitelé i učitelé v oblasti přípravy budoucích pedagogů, kteří budou na ZUŠ vyučovat. Dle desetiny všech ředitelů je v současné době připravenost absolventů z konzervatoří a středních uměleckých škol pro pedagogickou práci v základních uměleckých školách nedostatečná. Žáci se dle sdělení ředitelů na středních školách uměleckého směru mohou velmi dobře vzdělávat ve svém uměleckém oboru, ale méně se učí být učiteli daného oboru a nemají dostatečné znalosti v oblasti pedagogiky a psychologie dětí a nejsou připravováni na případný výkon pedagogického povolání. Ne všichni absolventi mají také všeobecné dovednosti typu využívání digitálních technologií, které jsou dnes ve školách běžné. Z tohoto důvodu navrhuji ředitelé zlepšit systém praxí a připravenost absolventů konzervatoří a všech dotčených škol v oblasti lepší metodické podpory, důrazu na hodnocení, plánování, znalost RVP a ŠVP. Jako nejčastější řešení doporučují v pátém a šestém ročníku konzervatoře zavést pro studenty povinnou praxi na ZUŠ alespoň v rozsahu tří hodin týdně. Praxe v určité hodinové dotaci by jim následně rozhodně pomohla v jejich pedagogických začátcích.

Požadavek profesní přípravy navrhuji ředitelé zapracovat do rámcových vzdělávacích programů konzervatoří a některých uměleckých škol tak, aby absolvent nebyl jen umělec, ale také byl připravený na pedagogickou práci (odborně, prakticky, s ohledem školské dokumentace a legislativy). Na konzervatoři (hudební nebo taneční) navrhuji rozdělit ve vyšších ročnících zaměření (výkonný umělec nebo učitel), zvýšit počet hodin a umožnit studentům praktikovat na ZUŠ.

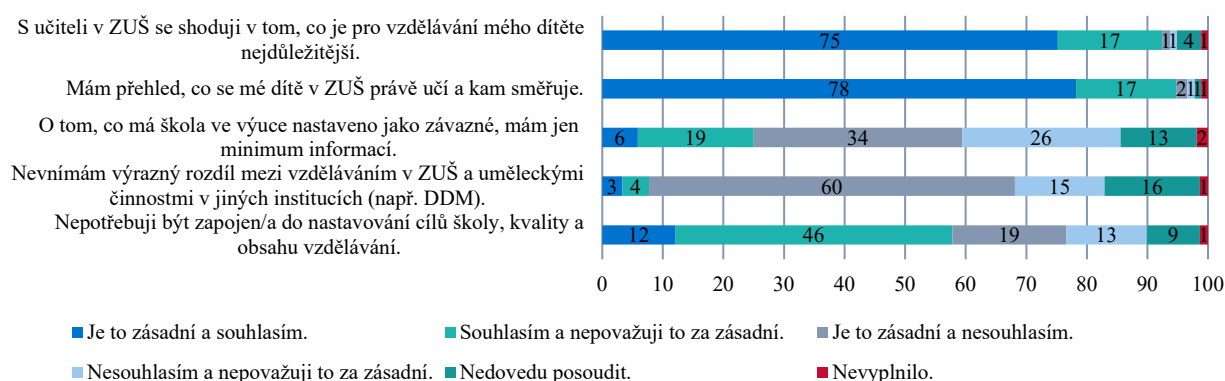
Učitelé v rámci spolupráce navrhuji vznik specializovaného webového portálu přímo určeného pro základní umělecké školy, který by obsahoval např. novinky v uměleckých oborech, informace o vzdělávacích kurzech nebo o přijímacích zkouškách na ZUŠ, konzervatoře i střední umělecké školy. Ředitelé navrhuji, aby platforma poskytovala informace o jednotlivých uměleckých školách, jejich nabídkách a požadavcích pro přijetí a konkrétní požadavky pro talentové a přijímací zkoušky na střední školy uměleckého směru.

4.2.2.6 Spolupráce ZUŠ se zákonnými zástupci

Učitelé zmiňují zejména požadavek dostatečně a opakovaně informovat rodiče o tom, že studium v ZUŠ není pouze nějaký dílčí „zájmový kroužek“, ale kontinuální vzdělávání doprovázené domácí přípravou, a je nezbytná jejich spoluúčast a zapojení do vzdělávání žáků. Znamená to také pochopit princip studia; jde o dlouhodobý závazek, pokud si žák přeje dosáhnout dostatečného posunu a komplexního vzdělání v daném uměleckém oboru, případně chce-li se vydat na profesionální uměleckou dráhu. Zásadní je i např. komunikace ohledně výběru hudebních nástrojů – při přijetí na konkrétní nástroj je vhodné vzájemně se s rodiči informovat, zda má budoucí žák nástroj či jaký budou rodiče pořizovat, a brát do úvahy i finanční možnosti rodičů (např. zájemce o studium hry na klavír zařadit do tohoto oboru pouze v případě, že vlastní klavír, pokud mají doma ke cvičení keyboard, zařadit ho do elektronických klávesových nástrojů – EKN).

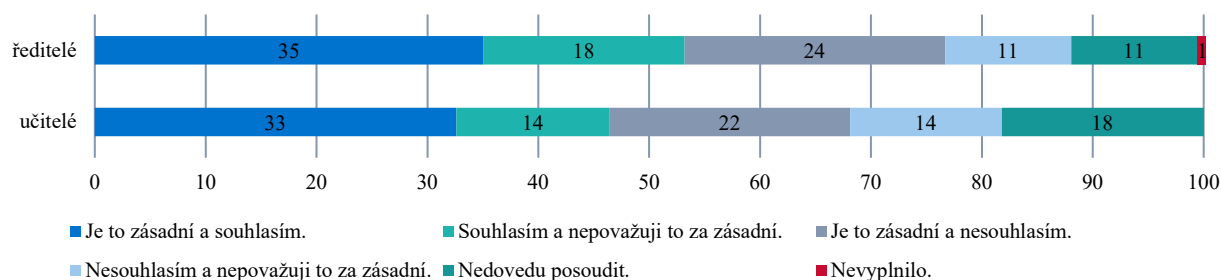
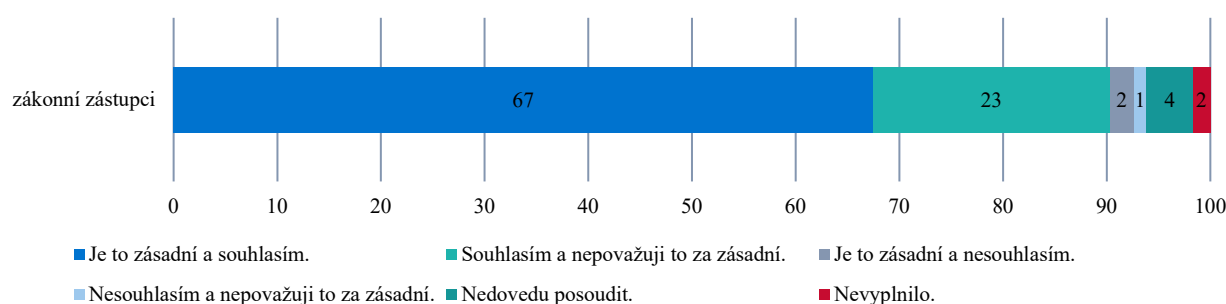
GRAF 31 | Spolupráce se zákonnými zástupci – odpovědi ředitelů (podíl v %)**GRAF 32 | Spolupráce se zákonnými zástupci – odpovědi učitelů (podíl v %)**

Spolupráce se zákonnými zástupci je pro učitele důležitá a stejně tak pro zákonné zástupce. O tom, co se jejich děti učí, má přehled téměř 80 % všech dotazovaných zákonných zástupců. Zhruba stejný podíl všech dotazovaných učitelů a ředitelů (84 % a 90 %) tvrdí, že průběžně informují zákonné zástupce o tom, co se jejich dítě právě učí, a o jeho dalších krátkodobých i střednědobých výukových cílech.

GRAF 33 | Spolupráce se ZUŠ – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

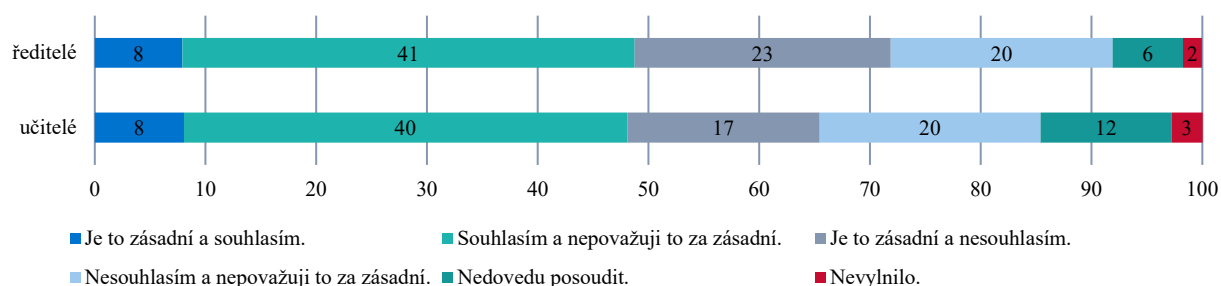
Významné rozdíly jsou mezi aktéry vzdělávání v pohledu na to, co je ve výuce ZUŠ nejdůležitější – zatímco čtyři pětiny zákonných zástupců uvedly, že se v tom, co je pro jejich děti v rámci jejich vzdělávání nejdůležitější, s učiteli shodují, stejné přesvědčení potvrdila ani ne polovina učitelů. Téměř 75 % zákonných zástupců považuje vzdělávání v ZUŠ za odlišné od vzdělávání v jiných typech škol a školských zařízení, což je v přímém rozporu s výše zmíněnými požadavky ze strany učitelů zdůrazňovat zákonným zástupcům principy studia v ZUŠ obdobné ostatním typům škol a současně odlišné od volnočasových aktivit.

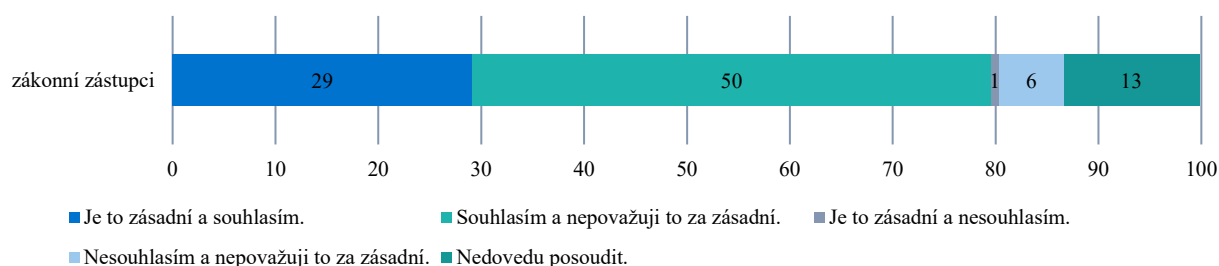
Ředitelé i učitelé se shodují na tom, že pro úspěch žáka ve studiu je klíčová podpora ze strany zákonných zástupců; ti se cítí být o dění v ZUŠ informováni a vnímají možnost poskytovat ZUŠ zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání.

GRAF 34 | Příčinou neúspěchu žáků při studiu je nedostatek podpory ze strany zákonných zástupců – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)**GRAF 35 | Mám možnost otevřeně sdělit své názory a doporučení ohledně kvality vzdělávání v ZUŠ – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)**

Možnost otevřeně sdělit své názory a doporučení ohledně kvality vzdělávání v ZUŠ jejich dítěte potvrdilo 90 % zákonných zástupců. S výrokem, že příčinou neúspěšnosti žáků při studiu je nedostatek podpory ze strany zákonných zástupců, souhlasila více než polovina ředitelů a téměř polovina učitelů (53 % a 46 %).

Poněkud překvapivé jsou odhady ředitelů, učitelů i zákonných zástupců směrem do období po ukončení studia žáků na ZUŠ. S tvrzením, že se po ukončení studia absolvent nebude aktivně věnovat umění, souhlasila téměř polovina ředitelů a učitelů (49 % a 48 %), ale pouze 7 % zákonných zástupců. Jedním z možných vysvětlení může být penzum zkušeností ředitelů a učitelů na straně jedné a očekávání a ambice zákonných zástupců na straně druhé.

GRAF 36 | Většina absolventů ZUŠ se po ukončení studia nevěnuje aktivně umění – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

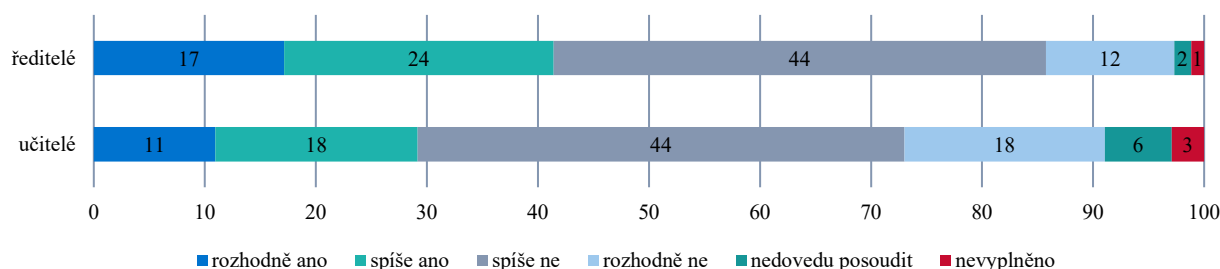
GRAF 37 | Předpokládám, že se mé dítě bude i po skončení ZUŠ umění věnovat – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

4.2.3 Související výchovně-vzdělávací činnosti

Výchovně-vzdělávací činnosti související se základním uměleckým vzděláváním mají dle zjištění vliv jak na rozvoj základních uměleckých škol, tak na jejich výuku.

4.2.3.1 Soutěže a přehlídky

Soutěže a přehlídky RVP ZUV přímo nedefinuje, přesto jsou dle zjištění důležitým tématem, které řada škol řeší. Změnu k lepšímu v organizaci soutěží si přeji dvě pětiny ředitelů a necelá třetina učitelů; 68 % ředitelů a 62 % učitelů žádné změny nepožaduje.

GRAF 38 | Uvítal/a byste změnu v oblasti soutěží a přehlídek? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Ředitelé (15 %) navrhuji změny zejména v organizaci soutěží, jako jsou aktualizace soutěžních kategorií, otevření soutěží či přehlídek i pro méně talentované žáky, zařazování soutěžících do kategorií podle věku apod., 8 % ředitelů a 3 % učitelů spatřují nedostatky ve finančním zajištění soutěží, dalších 8 % ředitelů doporučuje změny ve způsobu hodnocení výsledků žáků na soutěžích, kdy jim chybí zejména zpětná vazba od porot či diskuse nad soutěžním výkonem žáka s porotou, okrajově ředitelé i učitelé navrhuji zmodernizovat a rozšířit obsah repertoáru na soutěžích a jasněji popisovat soutěžní kritéria a podmínky soutěží.

Malá část ředitelů (5 %) vyzývá k upozadění soutěživosti, a naopak k podpoře radosti z tvorby, prožitku a sdílení, přibližně stejný podíl učitelů (4 %) vyjadřuje znepokojení nad průběhem soutěží a poukazuje na nepříznivou atmosféru v rámci konání soutěží (nepřátelské, rivalské a nemotivující prostředí, kvůli němuž si žáci občas odnášejí rozporuplné pocity a nechťejí dále soutěžit).

Nabízí se otázka, co a jakým způsobem ovlivňuje tyto zkušenosti učitelů a žáků, když lze předpokládat, že základní umělecké vzdělávání by mělo být prostorem pro pěstování umění a pro rozvoj osobnosti ve společenském chování a kultivovanosti, a jak moc tato prvotní zkušenost může ovlivnit např. rozhodování žáka o případném dalším uměleckém vzdělávání a životní kariéře.

V rámci soutěží se učitelé i ředitelé shodují na jedné pro ně důležité věci – v požadavku na méně stresu a tlaku na žáky; požadují udělat ze soutěží spíše místo, kam se děti budou těšit, a ne se jich bát. Navrhují zvýšit počet nesoutěžních přehlídek, které by umožnily žákům prezentovat svou práci bez tlaku na výkon, cílem by byla radost z vystoupení a získání cenných zkušeností. V rámci soutěží mají zájem na tom, aby byly zavedeny kategorie nebo ocenění i pro začátečníky a žáky, kteří se hudbě věnují jako volnočasové aktivitě, nikoli jen pro ty s ambicemi na profesionální dráhu, a to včetně inkluzivních kategorií pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Rádi by také získávali podrobnou zpětnou vazbu od poroty s doporučeními, jak se zlepšit, místo pouhého udělení cen. Žáci by tak získali konkrétní rady pro svůj další rozvoj. Preferovali by přátelsky laděné přehlídky a soutěže, kde je stěžejní inspirace pedagogů i žáků mezi sebou, sdílení poznatků, zkušeností, ale i např. notového materiálu. Součástí soutěží a přehlídek

by měly být rozborové semináře, workshopy, masterclass apod. Cílem by mělo být zkvalitnění práce s žákem, prohloubení jeho dovedností v oboru, a ne pouhá výhra a umístění.

Učitelé hudebního oboru preferují více přehlídek a méně soutěží. Vadí jim časový průběh a harmonogram soutěží, které jsou často do pozdních večerních hodin. Na žáky je podle učitelů vyvíjen velký tlak v rámci příprav a následně samotného výkonu, a to bez jakékoli zpětné vazby ve formě vysvětlení hodnocení ze strany poroty.

Ve výtvarném oboru je nejčastěji požadováno zjednodušení soutěžních kategorií (projekt, řada, cyklus), za užitečné považují učitelé to, aby projekty a výtvarné řady na krajských přehlídkách komentoval učitel i zák. Přehlídky mají dle učitelů zastaralé kategorie, měly by být bez hodnocení a mít více kategorií zahrnujících možnosti pro nová média či propojení výtvarného oboru s ostatními obory. Po organizační stránce si někteří učitelé přejí, aby byla přehlídka výtvarného oboru pouze na zadané téma; výběr prací postupujících do ústředního kola by byl objektivnější. Pro zlepšení výtvarných přehlídek navrhuje učitelé delší časový úsek mezi termíny uzávěrek soutěží a přehlídek a větší důraz na spolupráci výtvarných oborů mezi ZUŠ v okrese, popř. kraji.

V tanečním oboru je situace odlišná, neboť učitelé volají po větším počtu přehlídek i soutěží – obojí jsou dle jejich názorů pro žáky motivací. Nevyhovuje jim zejména jejich malá frekvence; přehlídky v tanečním oboru by se mohly konat každý rok a pokaždé na jinou techniku či disciplínu (jeden rok např. s akcentací na folklór a lidovou hru, další rok na klasický a moderní tanec, další rok na současný tanec, fyzické divadlo, výrazový tanec apod.). Podle učitelů by bylo přínosné zavést kategorii zaměřenou na improvizaci, která by podpořila kreativní myšlení a schopnost okamžitého reagování na hudbu nebo tematické zadání.

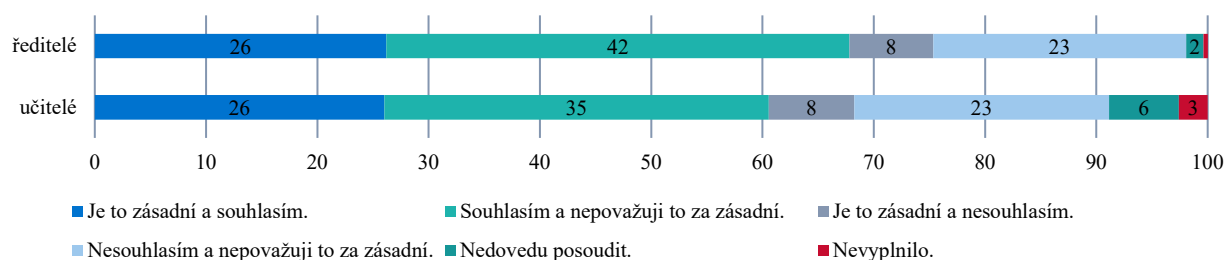
V literárně-dramatickém oboru je pro učitele nejdůležitější požadavek každoroční frekvence přehlídek a dále pořádání krajských vícedenních přehlídek s workshopy a možnostmi setkávání s širším vzdělávacím programem. Z dalších námětů na změnu učitelé zmiňují například výběr poroty podle celostátních kritérií, možnost výběru ne pouze organizátorem přehlídky, divácká ocenění a diváckou porotu. Oblastní kola dětských divadelních přehlídek se podle učitelů konají poměrně brzy a pomohlo by, pokud by šly termíny posunout (více času na přípravu inscenace). Z čistě organizačního hlediska se objevil požadavek zrušit tabulky pro počet žáků na soutěži v krajském kole.

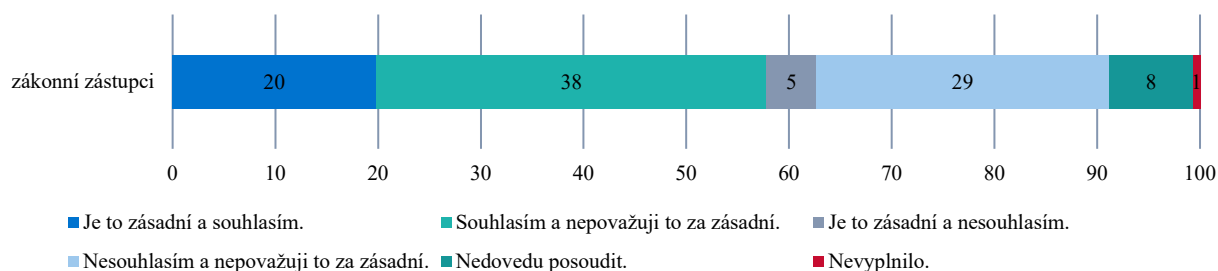
Zjištění dokladuje ilustrativní názor jednoho z učitelů:

„Za literárně-dramatický obor nyní nastává velké nedorozumění na soutěžích, protože existují dva směry výuky. Ten první, více hravý a výchovný, kterého se drží absolventi dramatických výchov z JAMU a DAMU, a pak více herecký, kde se klade důraz na naučení alespoň základů hereckého projevu a znalostí o divadle jako takovém. Oba jsou v pořádku, nicméně na soutěžích se názory i porotců z těchto dvou větví doslova mydlí. Bylo by možná dobré rozdělit kategorie doslovně na více umělecky směřované, kde by byli v porotě umělci, a „dramkovsky“ zaměřené, kde budou v porotě odborníci z tohoto pohledu. Protože i děti jsou různě zaměřené a vybírají si, alespoň ve velkých městech, podle učitele a vedení i školy, ale když pak přijdou na soutěže, bývají rozladěny neúspěchem, dost často jen proto, že narazily na někoho, kdo jen neuznává druhý způsob.“

Poroty a hodnotící komise jsou oblastí s potenciálem ke zlepšení pro 3 % učitelů. Někteří učitelé mají v tomto ohledu radikální názory, řeší zejména (ne)zaujatost porot a doporučují změnit systém ustanovování porot a zejména jejich funkci. Nejčastěji učitelé řeší to, aby v porotách nebyli lidé, jejichž žáci se dané soutěže účastní. Navrhují např. zvát porotu z různých koutů ČR a obměňovat složení poroty, jelikož dle jejich zkušeností stále stejné složení poroty je pro žáky demotivující, a ne vždy je objektivní. V okresních kolech soutěží ZUŠ by měli být učitelé nejlépe z jiného kraje, minimálně z jiného okresu. Zásadní pak pro učitele je, aby porotci nebodovali své žáky, pokud se jejich žáci účastní soutěže. Komise navrhuje obsadit i z řad studentů konzervatoří a SUŠ. Důležitá je pro učitele také větší transparentnost a zpětná vazba od hodnotících porot směrem k soutěžícím i jejich učitelům, buď konkrétní zpětnou vazbou hned po soutěžním vystoupení, či formou následného rozborového semináře s porotou.

GRAF 39 | Soutěže jsou prestižní záležitost – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

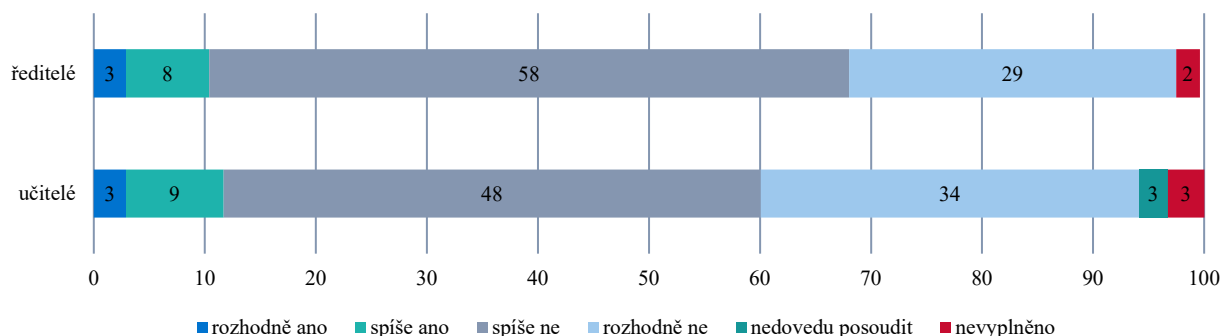

GRAF 40 | ZUŠ, které žáky podporují v soutěžích a jejichž žáci v soutěžích vítězí, považují za lepší – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

S tím, že jsou soutěže pro školy prestižní záležitost, souhlasí přes dvě třetiny ředitelů (68 %) a tři pětiny učitelů (61 %), téměř tři pětiny zákonných zástupců (58 %) považují ZUŠ, jejichž žáci vítězí v soutěžích, za lepší.

4.2.3.2 Veřejná prezentace žáků ZUŠ

Ředitelé ani učitelé v převážné většině (87 % a 80 %) nechtějí v oblasti prezentací výsledků žáků nic měnit a možnosti veřejné prezentace svých žáků považují za dostatečné (pouze 11 % ředitelů a 12 % učitelů vidí nějaký prostor pro zlepšení). V oblasti veřejné prezentace žáků řeší ředitelé a učitelé GDPR, autorská práva, možnosti repertoáru; chtějí více možností veřejné prezentace a spolupráce např. v sociálních službách, domovech seniorů, v azylových domech pro maminky s dětmi apod. Cílem je zejména vzájemně umělecky i „lidsky“ obohatit obě strany. Dále mají zájem na tom, aby kulturní instituce města či obce (galerie, divadla, kulturní domy, koncertní sály apod.) měly větší zájem na tom s nimi spolupracovat.

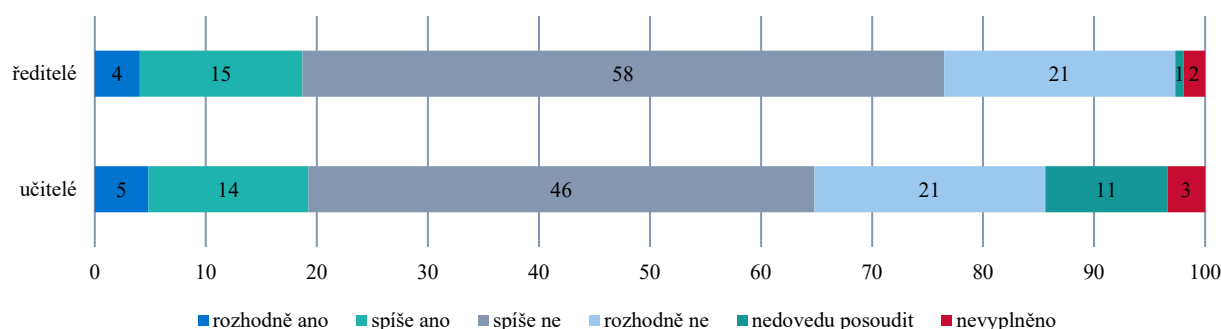
GRAF 41 | Uvítal/a byste změnu v oblasti veřejné prezentace žáků? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Objevují se i požadavky na vznik buď společné platformy (webu) pro prezentaci ZUŠ či rozšíření možností on-line prezentací škol (on-line výstav a prezentací výtvarných a literárně-dramatických děl, hudebních koncertů a vystoupení, společných projektů žáků ZUŠ apod.) Tento způsob prezentace by mohl pomoci školám, které se nenacházejí ve velkých městech a které by se tak mohly prezentovat široké veřejnosti.

Učitelé i ředitelé by uvítali intenzivnější prezentaci činnosti ZUŠ, aby se v celé společnosti posílilo povědomí o hodnotě a důležitosti unikátního systému uměleckých škol v ČR. ZUŠ chtějí své žáky více začleňovat do kultury města, mít možnost zapůjčení prostor například v městských divadlech, aby si žáci mohli vyzkoušet, jaké to je hrát na opravdovém jevišti (pro taneční obory je důležité učit žáky, jak pracovat jako účinkující v divadle v rámci výuky scénické praxe). Práli by si také více participovat na širší spolupráci s profesionálními umělci a s galeriemi a konat výstavy na prestižnějších místech (např. formou společných projektů).

4.2.3.3 Spolupráce s vnějšími partnery

Spolupráci s vnějšími partnery považuje většina ředitelů (79 %) a učitelů (67 %) rovněž za dostatečnou a nenavrhují v této oblasti změny (pro ty se vyslovilo 19 % ředitelů a učitelů). Ředitelé i učitelé mají velký zájem na tom, aby v rámci spolupráce s vnějšími partnery probíhalo více komunikace, spolupráce a setkávání, a to jak se zřizovatelem školy, tak s dalšími veřejnými institucemi. Rádi by také byli více informováni o kulturním dění v místě jejich působení.

GRAF 42 | Uvítal/a byste změnu ve spolupráci s vnějšími partnery? – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Školy by rády více spolupracovaly i s ostatními základními uměleckými školami. Činnost partnerských škol může být inspirativní v mnoha ohledech – školy, resp. jejich učitelé a žáci, se vzájemně mohou pozitivně ovlivňovat, učit se od sebe, navazovat kontakty, rozšiřovat obzory. Zajímavé mohou být společné projekty škol např. ve sféře přehlídek a společných koncertů, workshopů a masterclass, v rámci společné přípravy na studium na konzervatořích a středních uměleckých školách a mnoho dalšího. Cenná je spolupráce s partnerskými školami v zahraničí.

4.2.4 Očekávání změn u ředitelů a pedagogů

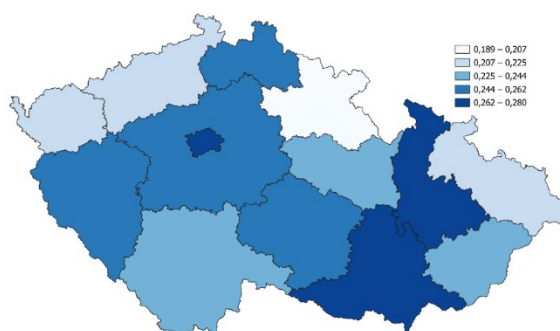
Odpovědi ředitelů i učitelů se vztahovaly ke stejným otázkám na změny ve třech již výše uvedených oblastech: organizace výuky, obsah vzdělávání a související výchovně-vzdělávací činnosti. Jejich odpovědi byly využity pro výpočet indexu anticipace změn v dané oblasti v rozmezí hodnot 0 až 1. Čím nižší hodnota, tím méně pozitivní přivítání změn v jednotlivých částech oblasti, a čím vyšší hodnota indexu, tím větší inklinace ke změnám.

Vzhledem ke zjištění uvedeným v kapitole 4.2 *Potřeby změn v organizaci základního uměleckého vzdělávání* jsou průměrné hodnoty indexů nízké a pohybují se okolo hodnoty 0,20 až 0,25. Z korelací indexů anticipace v jednotlivých oblastech plyne, že požadavky na změny v jednotlivých oblastech spolu výrazně souvisí.

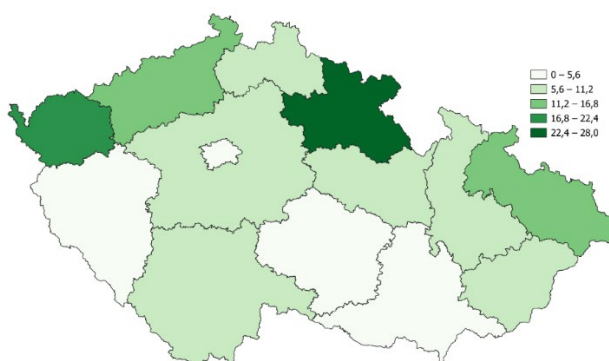
TABULKA 3 | Index anticipace mezi jednotlivými oblastmi a výpověďmi ředitelů a učitelů v jedné škole

	organizace výuky (učitelé)	obsah vyučování (učitelé)	související činnosti (učitelé)	organizace výuky (ředitelé)	obsah vyučování (ředitelé)	související činnosti (ředitelé)
organizace výuky (učitelé)	1	0,694	0,684	0,344	0,334	0,309
obsah vyučování (učitelé)		1	0,725	0,298	0,395	0,298
související činnosti (učitelé)			1	0,264	0,330	0,362
organizace výuky (ředitelé)				1	0,575	0,484
obsah vyučování (ředitelé)					1	0,557
související činnosti (ředitelé)						1

Uvedený index anticipace vykazuje výrazné rozdíly mezi jednotlivými kraji, naopak nemá žádnou zjevnou souvislost s inspekčním hodnocením či jinými charakteristikami (například velikost školy apod.).

MAPA 3 | Průměrný index anticipace učitelů v krajích ČR

Hodnota indexu anticipace umožnila rozdělit školy do pěti kategorií podle míry požadavků na změny, přičemž byl zjišťován podíl škol v nejnižší kategorii, tzn. podíl škol, v nichž pedagogové ve velké shodě nechtějí žádné změny.

MAPA 4 | Podíl škol v krajích ČR, v nichž pedagogové nechtějí změny (podíl v %)

Podobně je možné sledovat i anticipaci změn v RVP ZUV, ke kterým se vyjadřovali jen ředitelé škol. Jednotlivé části RVP ZUV, k nimž se ředitelé vyjadřovali, byly pro účel stanovení indexu rozděleny do tří skupin. První skupina obsahovala části *Vymezení RVP ZUV v systému kurikulárních dokumentů*, *Charakteristika ZUV*, *Organizace ZUV*, *Cíle ZUV* a *Klíčové kompetence v ZUV*. Druhá skupina se skládala z částí *Charakteristika daného uměleckého oboru*, *Očekávané výstupy v daném uměleckém oboru*, *Rámcový učební plán pro daný umělecký obor*, *Závazné pokyny k rámcovému učebnímu plánu a k organizaci výuky pro daný umělecký obor*, *Podmínky vzdělávání pro daný obor* a *Multimediální tvorba*. Třetí skupina obsahovala části *Vzdělávání žáků mimořádně nadaných*, *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (ŠVP)*, *Zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu* a *Struktura ŠVP*.

Pro každou z těchto skupin byl stanoven index anticipace změn. Ve shodě s výše uvedenými indexy anticipace i tyto jsou v silné souvislosti. Pokud chce ředitel nějaké změny v RVP ZUV, obvykle jich chce několik současně.

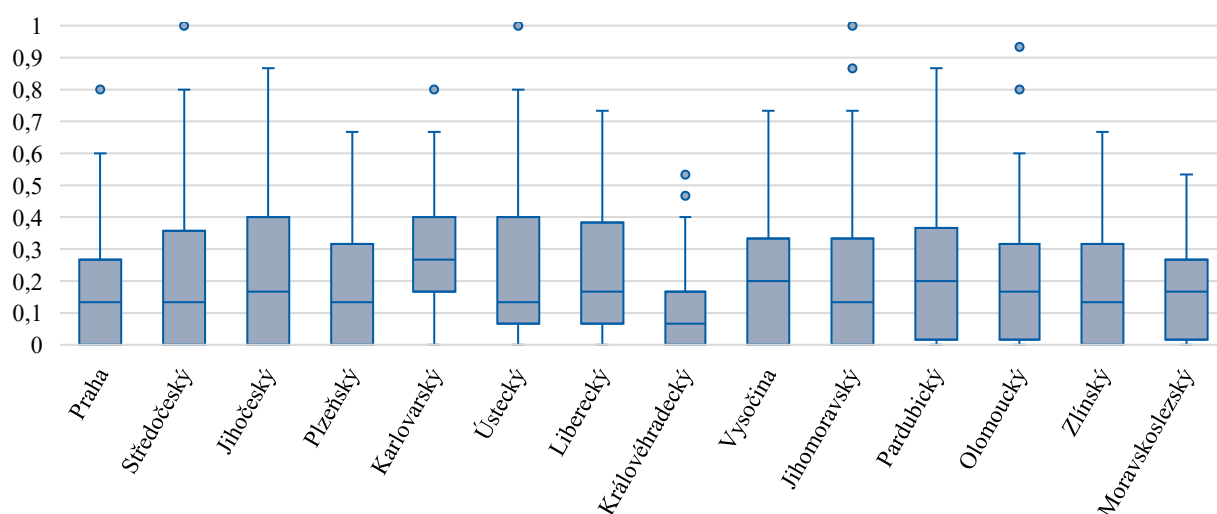
Těsná souvislost požadavků na změny jednotlivých částí RVP je patrná z vysokých hodnot korelací; v tabulce jsou uvedeny jen části s vysokou hodnotou korelace. Opět platí, že požadavky na změny se chovaly kumulativně.

TABULKA 4 | Index anticipace mezi jednotlivými částmi RVP a výpověďmi ředitelů

	Charakteristika ZUV	Organizace ZUV	Cíle ZUV	Klíčové kompetence	Charakteristika daného UO	Očekávané výstupy v daném UO	RUP pro daný UO	Závazné pokyny k RUP a k organizaci výuky pro daný UO	Vzdělávání žáků se ŠVP	Struktura ŠVP
Vymezení v systému kurikulárních dokumentů	0,43	0,41	0,37	0,28	0,29	0,30	0,34	0,26	0,24	0,28
Charakteristika ZUV		0,43	0,39	0,27	0,40	0,34	0,32	0,30	0,27	0,32
Organizace ZUV			0,33	0,22	0,28	0,32	0,31	0,29	0,20	0,26
Cíle ZUV				0,42	0,35	0,35	0,33	0,27	0,33	0,27
Klíčové kompetence					0,20	0,41	0,28	0,26	0,31	0,24
Očekávané výstupy v daném UO							0,44	0,35	0,25	0,27
RUP pro daný UO								0,48	0,23	0,31
Závazné pokyny k RUP a k organizaci výuky pro daný UO									0,21	0,37
Vzdělávání žáků mimořádně nadaných									0,56	0,24
Zásady pro zpracování ŠVP										0,46

RUP – rámcový učební plán; UO – umělecký obor; ŠVP – speciální vzdělávací potřeby; ŠVP – školní vzdělávací program; ZUV – základní umělecké vzdělávání

Rozložení hodnot anticipace změn za všechny části RVP ZUV je u ředitelů ve většině krajů podobné.

GRAF 43 | Rozložení hodnot anticipace za všechny části RVP ZUV – rozdělení dle krajů ČR

Požadavek na změny RVP ZUV u ředitelů souvisí s velikostí ZUŠ – platí, že čím větší ZUŠ, tím slabší požadavky ohledně změn.

Jednotlivé indexy anticipace změn byly vyhodnoceny i ve vztahu ke kritériálnímu hodnocení ZUŠ⁹, které provádí ČŠI v rámci komplexní inspekční činnosti. Nejsilnější souvislost indexů byla zaznamenána s hodnocením v kritériu *Pedagogové aktivně spolupracují a poskytují si vzájemně podporu a zpětnou vazbu (3.3)* – čím horší bylo hodnocení v tomto kritériu, tím vyšší byla hodnota indexu anticipace u ředitelů i u pedagogů. Podobnou souvislost měla kritéria *Pedagogové aktivně spolupracují na svém profesním rozvoji (3.5)* i *Pedagogové systematicky promýšlejí a připravují výuku v souladu s vědomostními, dovednostními i postojeovými cíli definovanými v kurikulárních dokumentech školy a potřebami žáků (4.1)*, byť ne již vzhledem ke všem indexům anticipace. Nejslabší souvislost podobného charakteru měla kritéria *Pedagogové využívají široké spektrum výchovně-vzdělávacích strategií pro naplnění stanovených cílů (4.2)* a *Vedení školy aktivně řídí, pravidelně monitoruje a vyhodnocuje práci školy, přijímá účinná opatření (2.1)*. Z uvedeného zjištění plyne, že školy, které jsou inspekčními týmy hodnoceny pozitivně, nepožadují ani neočekávají změny, resp. požadují nebo očekávají změn minimum.

⁹ [Kriteria-hodnoceni_2024_2025.pdf](#)

A decorative horizontal bar spanning the width of the page. It consists of a long gray rectangle on the left, a large white number '5' in the center, and a shorter gray rectangle on the right.

5

Učitelé a umělecké obory

5 POTŘEBY ZMĚN V RVP V JEDNOTLIVÝCH UMĚLECKÝCH OBORECH

Ve vztahu k revizi RVP je důležité zmapovat potřebu změn v jednotlivých uměleckých oborech. Každý umělecký obor má ze své podstaty svá specifika, a tím pádem i potřebu různých změn v různých oblastech.

TABULKA 5 | Početní zastoupení učitelů uměleckých oborů v dotazníkovém zjišťování

	Podíl v %
Hudební obor	76,1
Výtvarný obor	10,0
Taneční obor	6,0
Literárně-dramatický obor	4,4
Neuveďlo*	3,4

*Tito učitelé nejsou započítáni do následujícího přehledu.

Učitelé odpovídali na otázku, zda podle nich došlo v oboru, který vyučují, k nějakému posunu v oblasti uměleckých směrů a trendů, a zda je potřeba tyto změny zohlednit v revizi RVP. Ti, kteří odpověděli kladně, byli následně požádáni o upřesnění těchto změn a dále o názor a doporučení, jak by se podle nich dané změny měly v RVP zohlednit.¹⁰

5.1 Hudební obor

Učitelé hudebního oboru tvořili nejpočetnější zastoupení – tři čtvrtiny všech dotazovaných učitelů. Skutečnost, že se hudební obor proměnil, potvrdila více než třetina (36 %) učitelů. S tím, že nastaly menší změny v oboru, které ale není nutné v revizi RVP zohledňovat, souhlasilo 42 % učitelů a žádné zásadní změny nenastaly pro necelých 19 % učitelů. Svůj názor neuvedla 3 % dotazovaných.

Oblasti změn proběhlých v minulých letech v hudebním oboru

V repertoáru žáků změny proběhly zejména v oblasti míry nezávislosti umělce v interpretaci a vlastní tvorbě, vedle technických skladeb se repertoár rozšířil o modernější skladby a v průběhu let docházelo k větší orientaci na populární hudbu (pop, rock, filmová hudba). V oblasti sólového zpěvu se ve velké míře zvýšil zájem o muzikálový a populární zpěv. V oblasti moderních technologií a multimediální tvorby má větší význam tvorba audiovizuálního obsahu a možnosti jeho šíření, větší je dostupnost technologií pro vlastní uměleckou tvorbu (nahrávací programy, notační programy, zařízení pro záznam hudby a videa, používání nahrávek jako doprovodů, použití další techniky, looperů apod.). Většina žáků nechce být virtuózy na svůj nástroj v oblasti klasické hudby, ale v oblasti populární hudby. Měnil se jak přístup k žákovi, tak i k rodičům, ve výuce se uplatňují nové formy a metody práce. aby všichni žáci měli možnost zažít také úspěch a radost ze svého úsilí.

Častější je využívání klasických akustických nástrojů v kapelách, je větší prostor pro tvorbu kapel a menších skupin. Více se využívá souborová a komorní hra. Rozvinula se např. metodika klasické kytary, rozšířily se styly výuky na elektrickou kytaru, přibyla práce se zvukem a nahrávací (studiová) činnost. Změny jsou v zájmu žáků o jednotlivé nástroje a o hudební žánry. S tím souvisí i velká diferenciacie v pestrosti metodických materiálů, notových podkladů a pomůcek. Přichází nová literatura, nové metody a postupy, práce s novými technologiemi a poslední dobou např. i nové poznatky a trendy ze zahraničí. Současná umělecká tvorba zahrnuje nové formy a média, jako je digitální umění, interaktivní instalace a multimediální projekty apod.

Objevila se možnost srovnání s výukou v jiných školách nebo v zahraničí, více se umělecký obor zpřístupnil nejen mezi jednotlivými předměty, ale i mezi obory, např. propojením hudby, divadla, výtvarného umění a nových médií. V oblasti ŠVP je pozitivní změnou zavedení některých dalších studijních zaměření, zásadní změna je ve velké volnosti učitele/školy při tvorbě vlastních výstupů.

Podněty pro revizi RVP ZUV v hudebním oboru

3,5 % učitelů navrhlo způsoby zohlednění některých změn v RVP. Pro ucelenou informaci jsou níže uvedena nejčastější doporučení včetně odůvodnění:

¹⁰ Učitelé odpovídali formou otevřených odpovědí, uvedený přehled je z tohoto důvodu v podobě výčtu oblastí jejich nejčastějších doporučení.

- Výstupy pro klávesové nástroje definovat jednotlivě pro každý nástroj samostatně (RVP zobecňují klávesové nástroje jako celek, klavír, varhany a keyboard jsou však zcela odlišné nástroje, a tudíž by se měly jejich výstupy konkrétně definovat).
- Rozdělit zaměření hry na bicí nástroje na bicí soupravu a melodické bicí nástroje.
- Zvýšit důraz na aktivní poslech hudby a její analýzu a důkladné porozumění hudební teorii a její uplatnění v praxi (současná formulace požadované náplně v RVP ZUV to neumožňuje dosáhnout).
- Zásady hlasové hygieny by měly být výstupy dříve než v 7. ročníku 1. stupně.
- Ponechat rozhodnutí o účasti v souborové hře (nástrojová praxe) jako dobrovolné (obzvláště v případě hry na klavír je povinná nástrojová praxe zcela kontraproduktivní).
- Zvýšit individuální časové dotace na žáka.
- Individualizovat ročníkové výstupy.
- Zjednodušit RVP ZUV v oblasti Recepce a reflexe hudby.
- Zařadit moderní žánry do výukového rámce – v rámci RVP ZUV by měly být konkrétně definovány moderní hudební žánry, jako je pop, rock, jazz, musical a další, s podrobnostmi o technikách zpěvu, které se pro tyto žánry používají. To by mělo zahrnovat jak metodiku výuky, tak i očekávané výsledky výuky pro žáky v těchto žánrech.
- Zvýšit důraz na interpretaci moderní hudby – měly by být zahrnuty moderní přístupy k interpretaci, jako je výraz, práce s emocemi a stylizace, na což je v populární hudbě kladen velký důraz.
- Zavést vzdělávací zaměření Sólový zpěv klasický a Sólový zpěv populární (a s tím techniky popového nebo jazzového, soudobého zpěvu). Ujasnit kritéria pro splnění předmětu s tímto zaměřením.
- Upravit hodnocení a cíle výuky – RVP ZUV by měl reflektovat rozdílné nároky na techniku zpěvu mezi klasickým a moderním zpěvem. Cíle výuky by měly zahrnovat rozvoj dovedností specifických pro moderní zpěv, jako je hlasová flexibilita, techniky dechu a práce s mikrofonom. Současně by měly být zohledněny i různé formy interpretace v moderní hudbě.
- Současná umělecká tvorba zahrnuje nové formy a média, jako jsou digitální umění, interaktivní instalace a multimediální projekty, které by měly být zahrnuty do RVP ZUV.
- Docílit, aby vývoj v této oblasti zohledňoval RVP ZUV – moderní technologie, jako jsou MIDI nástroje, hudební aplikace nebo nahrávací software, zásadně mění způsob tvorby a interpretace hudby. Žáci by měli získat základní povědomí o jejich využití (streaming, zvukové banky, moderní notové programy, DAW, komunikace s AI atd.).
- Více konkretizovat možnosti podpory a podmínky vzdělávání pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a na druhé straně pro žáky, kteří vykazují výjimečný hudební talent.
- Umožnit asistenty pedagoga na ZUŠ pro žáky se SVP.
- Zohlednit individuální potřeby žáků v hodinových dotacích, tzn. mít možnost u slabších žáků využít zvýšeného počtu hodin.
- Snižit nároky na ročníkové výstupy.
- Zařadit terapeutické prvky do výuky (např. arteterapie, muzikoterapie, psychohygiena).
- Začlenit předmět vysvětlující a rozvíjející digitální hudební gramotnost a praxi, a to v souvislosti se studovaným hudebním nástrojem, včetně základů nahrávání a elektronické prezentace.
- Možnost povinně volitelného předmětu improvizace (RVP ZUV by měl zahrnovat metodiku pro výuku improvizace a práce s hudebními motivy, což je v moderním zpěvu klíčové, improvizace by měla být součástí výuky, a to jak ve formě technik, tak i ve formě uměleckého projevu).
- Nabídnout nové předměty – např. hudební produkce, nahrávání, hudební technologie.
- Předmět, který by umožnil spojení hudební/taneční a dramatické výchovy pro předškolní děti.
- Zařadit samostatně do vzdělávacího obsahu oblasti Hudební interpretace.
- Hra na EKN – specifikovat lépe, EKN je široký pojem. Hlavní předmět na prvním stupni by měl být Hra na keyboard. Ten je základem pro výuku, výuka většinou probíhá na keyboardech, nikoli na syntetizérech či ostatních elektronických klávesových nástrojích.
- Výuka hry na EKN by se měla zaměřit na přípravu hráčů jak na sólovou hru, tak i pro hru v kapelách, kde by měli ovládat svůj nástroj odpovídajícím způsobem; tj. znalost typů nástrojů a jejich zvukové možnosti.
- Zejména v elektronické tvorbě výuka EKN je v současné době brána spíše jako samostatný obor, úplně stejně jako např. elektrická kytara. Proto by výuka hry na EKN měla být samostatně. Dále by bylo vhodné začlenit základy elektronického zpracování hudby do vzdělávací oblasti hudební recepce a reflexe hudby (např. do druhého cyklu).
- Definovat nové dovednosti –
  - využívat umělou inteligenci pro vlastní uměleckou produkci/činnost,
  - pracovat s plagiáty / jak se jim vyhnout a jak jim předejít,
  - interpretovat tvorbu skrze online přenos bez přítomnosti diváků/obecenstva,
  - realizovat vlastní uměleckou tvorbu s důrazem na realizaci vlastní umělecké představy a schopnost její obhajoby a argumentace,
  - porozumět pojmům ochrany autorských práv,

- umět kriticky vnímat vliv médií a sociálních sítí na hodnoty umění,
- zhodnotit, zda se jedná o umělecké dílo, či ne.
- Definovat digitální kompetence a znalosti.
- Preferovat individuální výuku na nástroj.
- Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu – max. 2 žáci na 1 vyučovací hodinu a maximálně do 3. ročníku I. stupně.
- Razantně omezit možnost skupinové výuky a limitovat tuto variantu výuky maximálně na dva žáky od PSI po PS2, maximálně po 1. r. / I. st.
- Skupinová výuka žáků až do 3. ročníku – nepřipustné stejně jako u hry na housle.
- Zrušit skupinové výuky ve hře na kytaru v základním studiu.
- Zrušit výuky v hudebním oboru ve skupinkách 2–3–4 žáků ve vyučovací hodině – hlavní obor.
- Zrušit povinné skupinky žáků a souborovou hru nechat v rámci dobrovolnosti.
- Větší prostor věnovaný pro komorní hry, soubory či jiné formy společného hraní (významný faktor pro setrvání v umělecké činnosti i po ukončení ZUŠ).
- Nějakou formou umožnit studium se zaměřením na komorní nebo souborovou hru s menším podílem individuální výuky, zvláště u starších žáků.

5.2 Taneční obor

Skutečnost, že se taneční obor proměnil, potvrdilo 41 % učitelů. Menší změny v oboru, které není nutné v revizi RVP zohledňovat, zmínilo 40 % učitelů a minimální změny v oboru nastaly pro 16 % učitelů tanečního oboru (3,5 % učitelů svůj názor neuvedlo).

Oblasti změn proběhlých v minulých letech v tanečním oboru

Repertoár žáků je doprovázen větším rozmachem a pestrostí tvorby, které s sebou nesou určitý posun a rozvolnění. Patrný je odklon od klasické hudby, větší zájem je o tanec na hudbu populární. Současný trend preferuje přirozenost a jednoduchost pro každého. Taneční vzdělávání je více o „těle“, jeho možnostech, a to nejen v pohybu, ale i v práci s předmětem, hlasem a možností vyjádřit se k nejrůznějším tématům. V současném tanci je součástí vyjadřovacího prostředku větší potřeba spolupráce s dalšími uměleckými obory. Díky práci s multimediálními prostředky a s dostupnými technologiemi (sdílení tanečních videí z celého světa) je tento posun celosvětově rychlejší.

Změny jsou patrné především ve výkonech žáků při představeních a koncertech, kdy se výkony dle učitelů neustále zlepšují. Vzhledem k dostupnosti workshopů, medializaci představení apod. jsou žáci i pedagogové vzdělanější a mají větší přehled v oboru. Také tanečního oboru se dotýká přesahy umělecké sféry (propojování s živými hudebníky, videoprojekce apod.), velký posun nastal ve vnímání tanečníka a jeho individuality (fyzické, duševní i tvůrčí) v souvislosti s výukovou i performativní rovinou. Aktuálním trendem je (především v současných tanečních technikách, ale také v technice klasického tance – baletu) holistický přístup vnímání těla a pohybu.

Větší je důraz na vlastní tvorbu žáků a na jejich individualitu a nové taneční techniky, které spadají do současného i klasického tance, např. Smart body, kontaktní improvizace, Fighting Monkey, Contemporary Dance. Žáci mají možnost osobnostně a samostatně se rozvíjet v rámci vlastní tvorby, spolupracovat na taneční kompozici, scéně, kostýmech, choreografii atd. Zvýšily se možnosti prezentace na velkých národních akcích i mimo ČR a spolupráce mezi školami (díky šablonám, dotacím a spolupráci s dalšími kulturními institucemi).

ŠVP poskytuje více možností tvorby náplně výuky a zaměření jednotlivých předmětů. Osnovy pro ZUŠ byly původně jednotné, bez zohlednění specializace pedagoga; nyní se v rámci RVP a ŠVP může pedagog specializovat, zaměřit se na techniku, která je mu blízká, a ŠVP měnit dle situace.

Podněty pro revizi RVP ZUV v tanečním oboru

Necelá 3 % učitelů tanečního oboru navrhla doporučení k zapracování změn do RVP. Níže jsou uvedena nejčastější doporučení včetně odůvodnění:

- Zvýšit hodinové dotace u tanečního oboru.
- Upravit očekávané výstupy a zvýšit požadavky na výstupy s větším ohledem na rozdělení technik tance.
- Upevnit postavení technických tanečních předmětů.
- Zařadit do výuky regenerační a dechová cvičení, fyzioterapii, vizualizaci, měkký, vědomý pohyb naslouchající tělu (kompenzace aktivní, dynamické části výuky a předcházení zranění). Studenti/tanečníci by měli být vzdělávání v myšlence holistického pojetí těla.
- Podpořit propojení tanečního umění s jinými uměleckými obory (v současném tanci je součástí vyjadřovacího prostředku větší potřeba spolupráce s dalšími uměleckými obory a práce s multimediálními prostředky).

- *Zohlednit a definovat v RVP nové taneční směry a styly (tanec se vyvíjí neustále a některé techniky, které jsou ve vyučovacích osnovách, již nejsou tolik aktuální; určitě je dobré s nimi žáky v krátkosti seznámit, ale bylo by dobré zařadit i novější styly).*
- *Definovat rozdíly mezi pohybovým (nonverbálním) divadlem a scénickým tancem (v tanečním oboru převažuje vedle lidového a klasického tance spíše scénický tanec, taneční obor někdy spíše připomíná pohybové divadlo).*
- *Mít možnost zapojovat externí pedagogy či jiné odborníky (např. profesionální tanečníky, fyzioterapeuty) do výuky.*

5.3 Výtvarný obor

Výtvarný obor se proměnil podle téměř poloviny (46 %) učitelů. Menší změny v oboru, které není nutné v revizi RVP zohledňovat, zmínilo 40 % učitelů. Minimální změny v oboru nastaly pro 11 % učitelů výtvarného oboru a 2 % učitelů svůj názor neuvedlo.

Oblasti změn proběhlých v minulých letech ve výtvarném oboru

Výtvarný obor se proměnil zejména v oblasti integrace moderních technologií a nových médií, jako jsou digitální kresba, grafika, animace a sociální sítě. Tyto změny odrážejí současné trendy v umělecké tvorbě a způsob, jakým je umění prezentováno a vnímáno veřejností. Zároveň dochází k většímu důrazu na environmentální témata, udržitelnost a interdisciplinární přístup, kdy se umění propojuje s vědou, technikou či sociálními otázkami. Obor se rozvíjí, probíhá stále větší propojování všech druhů umění a širší využívání nových médií.

Opadá zájem o tradiční řemeslné postupy a techniky, aktivní život spousty žáků se přesunul na internet, objevují se nové typy prezentací výsledků uměleckého vzdělávání a tvorby v online prostředí v prezentaci školy a pracích žáků. Hojně se využívá ICT, grafický design, animační programy a audiovizuální tvorba, kdy vedle (často časově i finančně náročného) filmu jsou využívány dostupnější internetové formy (Instagram, Videomapping apod.), dále Stop Motion animování a střihání/úprava videí, využití grafického softwaru, úprava fotografií, kreslení v počítači, na tabletech. Rozšířila se i prostorová tvorba – práce s 3D programy, základy práce s 3D tiskem, rozšířila se umělá inteligence, vyučuje se Multimediální tvorba. Více se pracuje v terénu (práce s exteriérem) a jeho možnostmi a uplatnitelností v oblasti umění, podporuje se učení prožitkem. Žáci mají větší přístup k netradičním materiálům, používají se nové (řemeslné) výtvarné techniky a postupy (nové materiály) a také nové digitální technologie.

Objevuje se větší důraz na proces tvorby spíše než na výsledek, využívají se výtvarné hry a arteterapie. Došlo k posunu od popisné a studijní kresby a malby k artefilitice, experimentu a prožitku. Roste zájem o osobní a participativní zážitky.

Podněty pro revizi RVP ZUV ve výtvarném oboru

Podněty pro revizi k zohlednění uvedlo 6,5 % učitelů:

- *Posílit digitální kompetence ve výtvarném oboru (počítačová grafika, fotografie, prostorový design a modelování v PC programech).*
- *Začlenit digitální znalosti do výuky a vzdělávání i samotných pedagogů v různých kurzech či workshopech.*
- *Nabízet samostatnou možnost studia jako přípravu na další umělecké školy.*
- *Výrazněji provázat jednotlivé stupně vzdělávání, podporovat vysokou míru individuality.*
- *Místo oborů (hudební, výtvarný, taneční, literárně-dramatický) rozvíjet otevřená studia.*
- *Navýšit časovou dotaci pro výtvarný obor.*
- *Rozdělit jednotlivé disciplíny oboru.*
- *Zavést povinné další vzdělání pedagogů v oblasti nových médií.*
- *Cíleněji zapojovat profesionály do výuky.*
- *Začlenit práci v kratších časových blocích a menších skupinách, aby se zohlednila nižší trpělivost a potřeba rychlejší zpětné vazby u žáků.*
- *Důraz na zážitkové a praktické vyučování („ohmatání“ si věci) – například integrace metodiky založené na přímém kontaktu s uměleckými materiály, postupy či interaktivní činnosti, intuitivní malba a jiné moderní přístupy. Zavést možnost využití asistentů pedagoga v hodinách, především při práci s dětmi se SVP, které to potřebují. Např. když je ve skupině o 15 žácích 5 dětí se SVP, měl by tam být také asistent pedagoga.*
- *Vytvořit metodiky inkluze, které by pedagogům poskytl nástroje pro efektivní práci se zvyšujícím se počtem dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.*
- *V učebních osnovách posílit zaměření na seznámení dětí se současným uměním (výtvarným, hudebním, tanečním, dramatickým) – například prostřednictvím projektů, exkurzí, workshopů s umělci.*

- *Vedle klasického obsahu výtvarného oboru zavést možnosti artefaktiky, psychohygieny a podpory resilience.¹¹*
- *Změnit počty žáků ve skupinách. Některé technologické postupy jsou náročné a nelze je ve velkých skupinách zvládnout.*
- *Zavést audiovizuální tvorbu jako samostatný obor (audiovizuální tvorba je svébytný obor a neměl by být řazen k výtvarnému ani žádnému jinému).
Zařadit nové předměty, jako je Animace, Videomapping, Počítačová grafika, Vizualní tvorba a jiné.*
- *Zanést nové trendy do textu RVP jako volitelnou součást výuky, školám dát možnost otevřít nové podoby.*

5.4 Literárně-dramatický obor

Literárně-dramatický obor se proměnil pro více než třetinu (35 %) učitelů. Menší změny v oboru, které není v revizi RVP nutné zapracovat, zmínilo 46 % učitelů a minimální změny v oboru nastaly pro 16 % učitelů literárně-dramatického oboru (názor neuvodila 3 % dotazovaných).

Oblasti změn proběhlých v minulých letech v literárně-dramatickém oboru

V souvislosti s inspirací sociálními médii je kladen důraz spíše na kratší výsledné tvary. Pracuje se více s emocemi, duševním zdravím a sebereprezentací. Požadavky ke studiu se přizpůsobily tak, aby vyhovovaly většímu počtu respondentů. Četnější je většinou otevřená spolupráce mezi žáky a pedagogem, v hodinách obecně probíhá inovativnější práce a různé styly výuky. Zvýšila se nabídka odborných seminářů pro učitele a nabyté zkušenosti je možno zařazovat do vyučování.

Dramatický obor není již pouze divadlo, jedná se o audiovizi, performance, nové formy divadel. V oblasti přednesu se objevily nové směry (např. Slam Poetry). Moderní technologie umožňují větší propojení s výtvarnými a technickými obory, časté jsou interaktivní přístupy. Žáci tvoří svá vlastní díla a obsahy, pracují s využitím sociálních sítí, kde i někteří vystupují (youtuberství a influencerství). V dnešní době se využívá multimediální tvorba, žáky zajímá práce s kamerou, střihem, animačními a postprodukčními programy. Velmi rychle se proměňují a vznikají různé alternativní a nové metody, které pomáhají budoucím hercům (nové formy herectví, práce s publikem, využití světelného designu a hudby apod.). ŠVP umožnil ve výuce jasnější formulace cílů (výchovně-vzdělávací, umělecko-estetické a osobnostně-sociální).

Podněty pro revizi RVP ZUV v literárně-dramatickém oboru

Necelých 6 % učitelů navrhlo konkrétní způsoby, jak by se měly podle jejich zkušeností uvedené změny v RVP zohlednit:

- *Zaměřit se na osobnostní rozvoj žáků.*
- *Akcentovat a podporovat žákovskou autorskou tvorbu.*
- *Přidat jako předměty Tvůrčí psaní a Multimediální tvorbu.*
- *Vyšší hodinové dotace (u žáků literárně-dramatického oboru se vyžaduje, aby byli schopni pracovat s pohybem, hlasem a svou tvořivostí; s ohledem na počet vyučovacích hodin je tato komplexní příprava těžko realizovatelná, současné časové dotace limitují např. i přípravu představení).*
- *Povinný přednes od 3. ročníku I. stupně.*
- *Definovat digitální kompetence i pro literárně-dramatický obor.*
- *Zohlednit v revizi nové směry (např. Slam Poetry).*

Návrhu ze strany učitelů rozdělit literárně-dramatický obor se zpráva věnuje v předchozích zjištěních věnujících se oblasti nabízených vyučovacích předmětů (kapitola Potřeby změn v organizaci základního uměleckého vzdělávání s dopadem na revizi RVP).

¹¹ odolnost, schopnost vzdorovat nepřízní, zvládat nepříznivé situace a překonávat krize

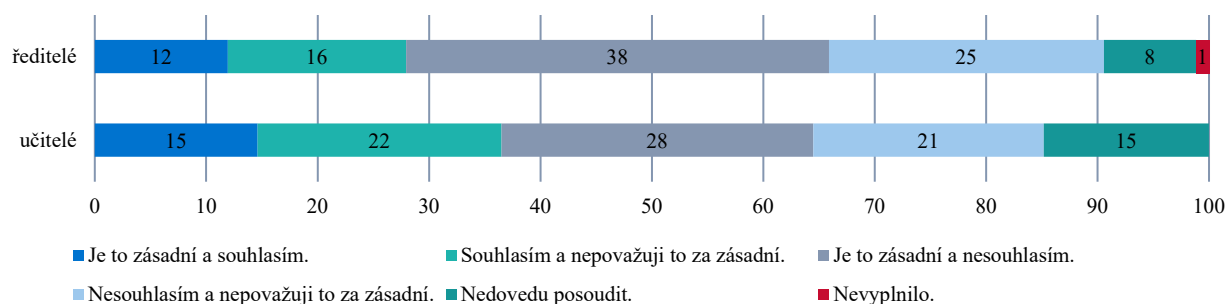
6

Výzvy pro 21. století v ZUŠ

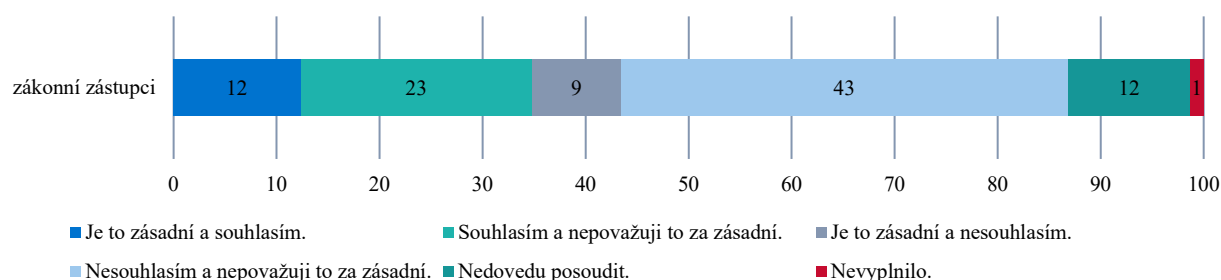
6 VÝZVY 21. STOLETÍ A POTŘEBA JEJICH REFLEXE V ZÁKLADNÍM UMĚLECKÉM VZDĚLÁVÁNÍ

Současný společenský a technologický rozvoj má dopad do mnoha oblastí lidské činnosti včetně vzdělávání. Ředitelé a učitelé volili ve třech oblastech (technologická, environmentální a sociální), jaká témata považují za tak podstatná, že by je mělo rozhodně reflektovat i základní umělecké vzdělávání.¹²

GRAF 44 | Témata, jako jsou občanská angažovanost, demokracie či udržitelné klima, do vzdělávání v ZUŠ nepatří – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

GRAF 45 | Bylo by dobré, aby vzdělávání v ZUŠ zahrnovalo i společenská či environmentální témata (např. psychické zdraví žáků, získávání sociálních dovedností, změny klimatu, používání obnovitelných materiálů) – odpovědi zákonných zástupců (podíl v %)

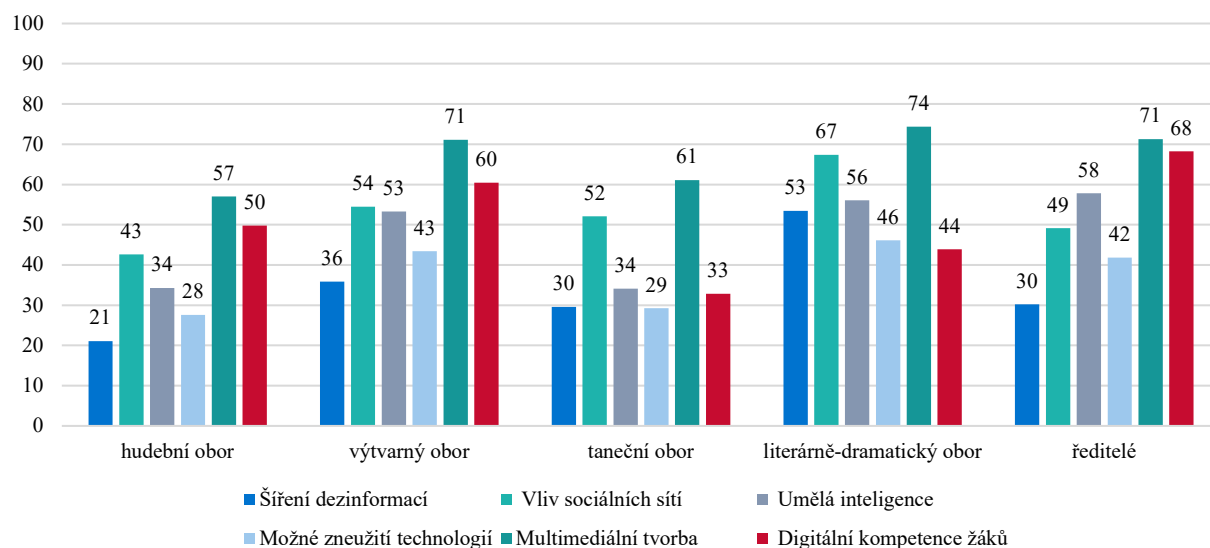
Témata, jako jsou občanská angažovanost, demokracie či udržitelné klima, patří do vzdělávání v ZUŠ podle 63 % ředitelů a téměř poloviny (49 %) učitelů. Naopak polovina (52 %) zákonných zástupců si myslí, že společenská či environmentální témata by v ZUŠ vyučována být neměla, ve výuce by je chtěla mít zahrnuta jen třetina (35 %) rodičů.

6.1 Technologická oblast

Ředitelé a učitelé nejčastěji zmiňují potřebu rozvoje digitálních kompetencí (u žáků i učitelů), multimediální tvorby a využívání umělé inteligence. Učitelé mají odlišnou potřebu reflektovat tato témata v závislosti na uměleckém oboru, který vyučují.

¹² Pro účely jsou témata souhrnně nazvána jako Výzvy pro 21. století.

GRAF 46 | Jaké výzvy v neustále se měnícím světě 21. století považujete za tak podstatné, že by je mělo vzdělávání v ZUŠ reflektovat v technologické oblasti? – odpovědi ředitelů a učitelů dle oborů (podíl v %)

Digitální kompetence jsou nejpodstatnější ve výuce pro ředitele ZUŠ a učitele výtvarného a hudebního oboru. Ostatní témata pak chtějí zohlednit nejvíce učitelé v literárně-dramatickém a výtvarném oboru. V oblasti digitálních technologií by žáci měli získat dovednosti v oblasti práce s grafickými programy, zvukovými editory a dalšími nástroji pro tvorbu uměleckých děl v rámci jejich oboru, měli by se naučit porozumět digitální bezpečnosti a ochraně soukromí. Rychle se rozvíjející umělá inteligence poskytuje nové možnosti pro tvorbu a může pomoci žákům rozvíjet jejich vlastní tvůrčí schopnosti prostřednictvím různých nástrojů pro digitální umění a design.

Dalším důležitým tématem jsou sociální sítě. Jejich zařazení do výuky si přeje téměř polovina ředitelů i učitelů (49 % a 45 %). Sociální sítě umožňují propojení s umělci, sdílení inspirace a prezentaci vlastních uměleckých prací, umožňují objevovat nové umělecké směry, diskutovat o umění a získávat (rychlou) zpětnou vazbu od svých vrstevníků i učitelů. S užíváním sociálních sítí ovšem souvisí šíření dezinformací. Tuto oblast mají ředitelé i učitelé (s výjimkou literárně-dramatického oboru) nejmenší potřebu reflektovat – je to překvapivé zjištění, jelikož současná generace dětí je v podstatě neustále nějakým způsobem vystavena působení sociálních sítí a on-line prostředí, což zmiňují napříč dotazníkovým šetřením i samotní ředitelé i učitelé.

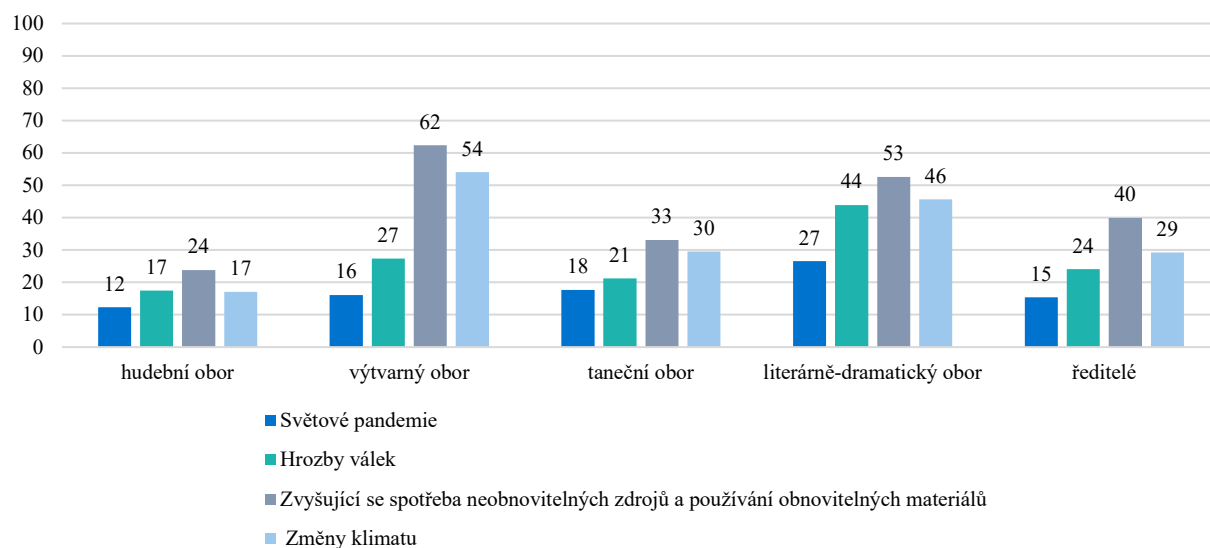
Necelé jedno procento ředitelů a učitelů mělo potřebu jasně sdělit, že témata z technologické a environmentální oblasti ZUŠ reflektovat nemají, neboť je to podle nich úkolem základních a středních škol.

6.2 Environmentální oblast a globální perspektiva

Environmentální oblast je jedno z témat, ke kterým ZUŠ žáky v různé míře vedou, např. formou zapojování do projektů s mateřskými, základními školami a jinými institucemi, které se těmito tématům věnují podrobněji, případně je ZUŠ v rámci své výuky v různém rozsahu reflektují zejména v oblasti tvorby žáků.

Pro ředitele ani učitele nejsou environmentální a globální témata příliš podstatná. Ředitelé jsou obecně zdrženlivější, do výuky je příliš zahrnovat nechťejí. Učitelé mají odlišnou potřebu reflektovat tato témata v závislosti na uměleckém oboru, který vyučují.

GRAF 47 | Jaké výzvy z environmentální oblasti v neustále se měnícím světě 21. století považujete za tak podstatné, že by je mělo vzdělávání v ZUŠ reflektovat? – odpovědi ředitelů a učitelů dle oborů (podíl v %)

Změny klimatu považuje za důležité téma pro výuku méně než třetina ředitelů (29 %) a polovina učitelů výtvarného (54 %) a literárně-dramatického (46 %) oboru. Toto téma lze žákům přiblížit prostřednictvím výtvarného umění, hudby, divadla nebo literatury. Žáci mohou vytvářet výtvarná díla, která zobrazují dopady změny klimatu na životní prostředí, psát básně nebo písně o ochraně planety nebo začlenit téma změny klimatu do divadelních her či vystoupení.

Používání obnovitelných materiálů je důležitým tématem pro téměř dvě třetiny učitelů výtvarného oboru a polovinu učitelů literárně-dramatického oboru. Učitelům se nabízí např. možnost v rámci vzdělávání podporovat recyklaci a opakované použití materiálů při vytváření uměleckých děl (recyklovatelné papíry, ekologické barvy apod.).

V souvislosti s globální perspektivou bylo a zůstává aktuální téma světových pandemií, které v posledních letech výrazně ovlivňují celou společnost – tuto oblast by zahrnuje do výuky jako důležité téma 15 % ředitelů a nejvíce učitelé literárně-dramatického oboru (27 %). V nedávné minulosti se musely všechny školy včetně ZUŠ vyrovnat s pandemií covidu-19 a byly tak postaveny před zcela novou situací. Všichni aktéři se museli přizpůsobit novým podmínkám a hledat inovativní způsoby, jak realizovat uměleckou výuku; učitelé a žáci museli přejít na on-line vzdělávání. Mnoho škol dle sdělení učitelů však zároveň zjistilo, že je to i v určitém směru posunulo dál a otevřelo prostor pro další aktivity a činnosti. Také z toho důvodu zaznívají v ZUŠ požadavky, aby forma distančního vzdělávání byla nějakým způsobem umožněna a ukotvena i v RVP. On-line vzdělávání by napomohlo např. v případech, kdy žákovi nedovoluje současný zdravotní stav účastnit se přímo vyučování, avšak o on-line výuku by měl žák zájem. Nedocházelo by tak k výpadkům docházky a byla by zachována kontinuita nejen v jeho vzdělávání, ale i v kontaktech s učiteli a vrstevníky.

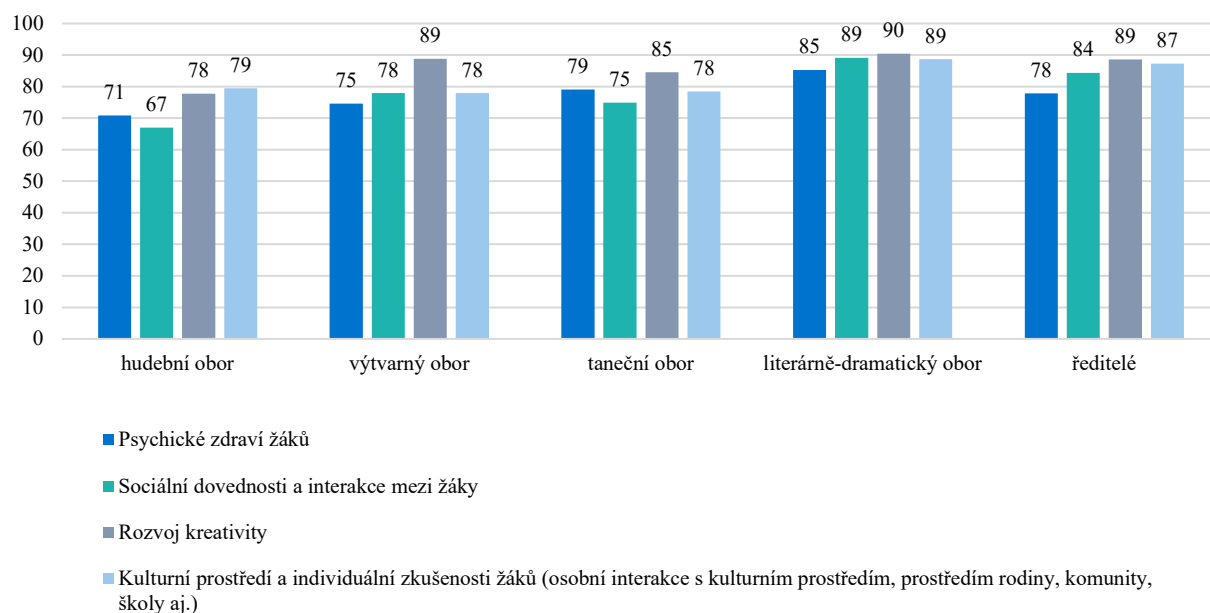
Někteří učitelé upozorňují na skutečnost, že na tato témata samotné pedagogy při studiu na konzervatořích a vysokých uměleckých školách nikdo nepřipravoval a že v nabídce navazujících kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je kurzů na toto téma poskrovnu. Na případné změny by tedy mělo navazovat i správně nastavené vzdělávání pedagogických pracovníků v ZUŠ.

6.3 Sociální oblast

Téma psychického zdraví žáků označily za důležité téměř dvě třetiny ředitelů a učitelů (78 % a 72 %). Do popředí se ve školách dostává nahlížení na umělecké vzdělávání skrze jeho možnou terapeutickou funkci (podpora duševního zdraví žáků i učitelů, práce s úzkostmi žáků, zahrnování prvků artefietiky, arteterapie, muzikoterapie apod.).

Vysoké procento ředitelů (89 %) a učitelů (79 %) považuje za velmi důležitá témata rozvoj kreativity a inovativnosti žáků, tedy aktivit zaměřených na rozvoj sociálních dovedností a interakcí mezi žáky prostřednictvím umělecké aktivity. Kreativita a inovace hrají v základním uměleckém vzdělávání klíčovou roli, podporují rozvoj osobností žáků, posilují schopnost tvořivého a kritického myšlení a podporují schopnost řešit problémy. V potřebě reflektovat společenská témata se učitelé napříč uměleckými obory téměř shodují a nejsou mezi nimi výraznější rozdíly.

GRAF 48 | Jaké výzvy v sociální oblasti v neustále se měnícím světě 21. století považujete za tak podstatné, že by je mělo vzdělávání v ZUŠ reflektovat? – odpovědi ředitelů a učitelů dle oborů (podíl v %)

Aktivita a programy zaměřené na rozvoj sociálních dovedností by měly být přítomny napříč uměleckými obory – podporují komunikaci mezi všemi žáky, mohou napomoci k budování týmové spolupráce, rozvoji empatie a porozumění i posilování komunitního prostředí ve škole. Neméně důležité jsou kultura prostředí a individuální zkušenosti žáků, které vstupují do vzdělávání – je o tom přesvědčeno 88 % ředitelů a 79 % učitelů. Žáci se naučí porozumět různým kulturám a uměleckým tradicím a respektovat je, osvojí si dovednosti propojovat umělecké vzdělávání s globálními tématy.

Více než 9 % ředitelů a 5 % dotazovaných učitelů uvedlo ještě další výzvy, které by se měly nějakým způsobem prolínat do vzdělávání v uměleckých oborech, ať již formou revize RVP, či jako inspirace do výuky pro ostatní učitele. Často zmiňovaným tématem je well-being žáků a učitelů. Učitelé zmiňují, že současná doba je ve znamení soutěživosti, což vede často ke stresu, žáci potřebují mnohem více než dříve psychickou podporu, pohodu, přístup s humorem, přátelství a uvolnění emocionálních tenzí. Je nutné nepodceňovat také např. fakt, že se vyučování odehrává v odpoledních či pozdních odpoledních hodinách, kdy mohou být žáci již často unavení z předešlých činností. Důležitá je pak práce s pozorností žáka a potřeba nasměrovat žáky na pozitivní dění, podporovat jejich psychickou odolnost, naučit je psychohygieně, práci s emocemi a volnými vlastnostmi, využívat např. prvky muzikoterapie ve výuce a ukázat žákům, že hudba může působit i relaxačně.

Dalším důležitým bodem je zaměřit se na spolupráci mezi žáky, učiteli a rodiči a neustále usilovat o přátelskou atmosféru, kdy např. zážitky spojené s hrou v kapelách, orchestrech a dalších uskupeních mohou vést ke spokojenosti ze společné práce, navazání přátelství a socializaci všech zúčastněných.

Učitelé zmiňují i jejich psychické zdraví a potřebu o ně pečovat, přejí si, aby měli možnost mluvit s odborníkem jako supervizorem v různých výchovně-vzdělávacích situacích. Žáci se někdy svěřují s velmi těžkou životní situací.

V oblasti etikety je pro učitele důležité naučit žáky slušnému chování obecně, správnému chování při kulturních akcích, naučit je slušnosti a respektu k názorům druhých, kultuře projevu a vystupování.

Vzhledem k čemuž tím většímu globálnímu propojení dále učitelé navrhuji např. zapojování žáků do mezinárodních projektů nebo výměnných programů, do tvorby společných uměleckých mezioborových projektů a vedení žáků k respektu k odlišnostem všeho druhu a přijetí multikulturality nejen jako potenciálu např. k jejich tvorbě. Směrem k naší zemi je to pak úcta k tradicím a zdůrazňování národního kulturního dědictví, reflexe minulosti, pochopení a pěstování kulturních (folklorních) tradic jednotlivých regionů v ČR.

Mezi praktické výzvy určené k zohlednění v uměleckém vzdělávání učitelé řadí témata, jako jsou např. uplatnění v profesi a rozvoj finanční gramotnosti, kulturní management, podnikání v uměleckých oborech, využití médií pro propagaci umělecké činnosti. Také by bylo vhodné zohlednit měnící se požadavky na způsob práce, aktuálně poptávané profese a pravděpodobnost nutnosti změny povolání během života.

A decorative header element consisting of a long, thin gray horizontal bar. On the right side of the bar, a large, stylized number '7' is displayed in a dark blue outline font. The number '7' is positioned such that its top horizontal stroke aligns with the top edge of the gray bar.

7

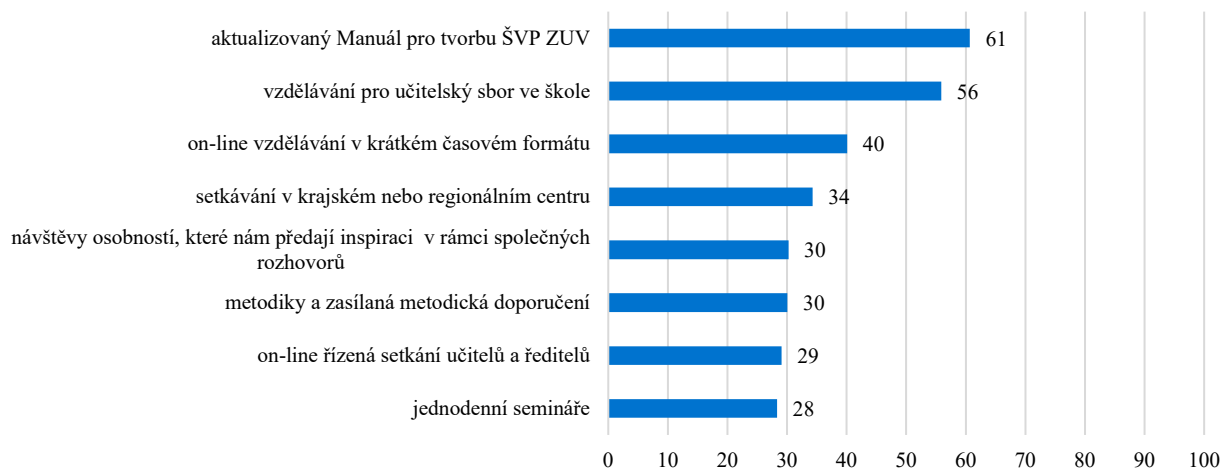
Podpora zavádění nového RVP ZUV

7 PODPORA ŠKOL

7.1 Formy podpory při zavádění revidovaného RVP ZUV

Zatímco ředitelé za nejdůležitější podporu pro zavedení nového RVP zvolili aktualizovaný *Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním uměleckém vzdělávání*¹³, učitelé za pro ně nejužitečnější považují rozhovory s osobnostmi z oblasti pedagogiky, od kterých by získávali inspiraci v oblasti práce s novým RVP a ŠVP. Zajímavé je zjištění, že učitelé oproti ředitelům výše zmíněný manuál jako podporu pro svou práci zmínili až na 8. místě (pouhých 22 % učitelů).

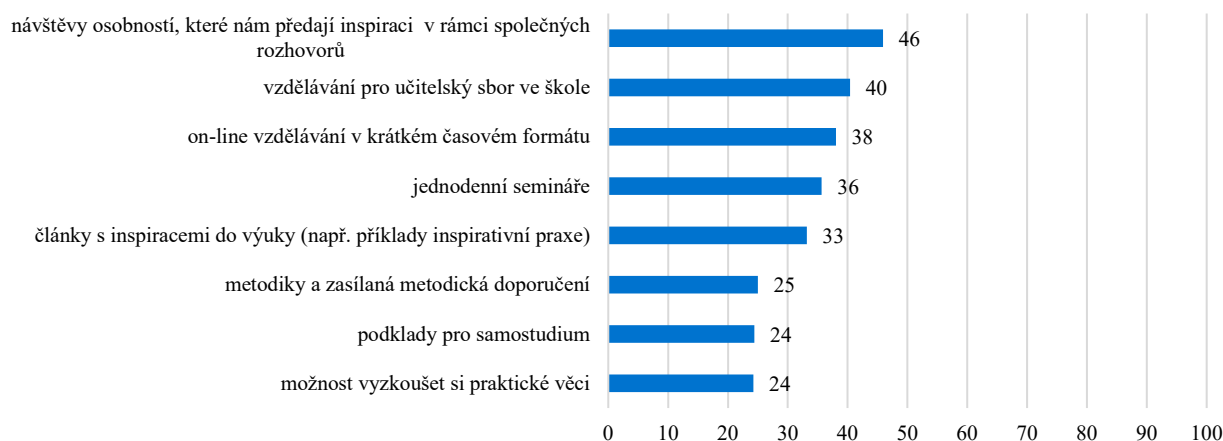
GRAF 49 | Nejvíce preferované formy podpory při tvorbě nového ŠVP – odpovědi ředitelů (podíl v %)¹⁴

Obě skupiny se shodují na tom, že další dva nejlepší způsoby, jak se naučit vytvořit a zavádět nový ŠVP v jejich škole, je realizování vzdělávání pro učitelský sbor přímo ve škole či účast na některém z on-line vzdělávání v krátkém časovém formátu.

Více než třetina ředitelů by uvítala setkávání v krajském nebo regionálním centru, rozhovory s pedagogickými osobnostmi a vítali by metodiky a metodická doporučení pro tvorbu nového ŠVP. Rádi by se rovněž on-line setkávali s dalšími učiteli a řediteli.

GRAF 50 | Nejvíce preferované formy podpory při tvorbě nového ŠVP – odpovědi učitelů (podíl v %)

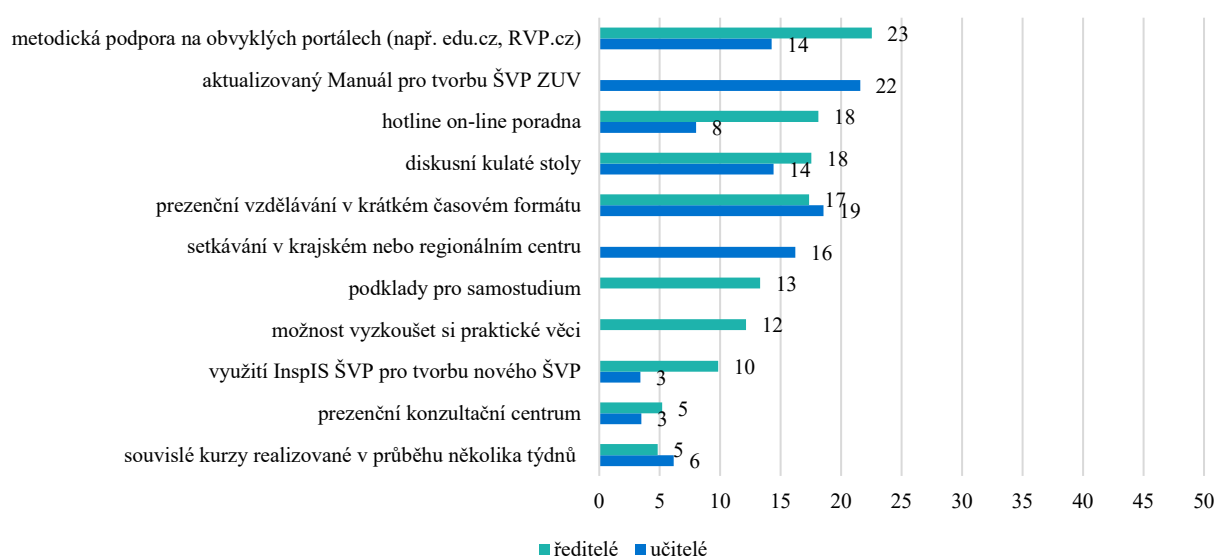
¹³ [Manuál pro tvorbu ŠVP v základním uměleckém vzdělávání – edu.gov.cz](https://edu.gov.cz)

¹⁴ Vyberte z nabídky maximálně pět typů/forem podpory, které byste pravděpodobně nejvíce využil/a jako výpomoc při tvorbě nového ŠVP.

Učitelé preferují jednodenní vzdělávací semináře (workshopy apod.), přejí si mít k dispozici přístup k článkům s inspirací do výuky, k metodickým doporučením, kvalitním materiálům pro samostudium a chtějí si v tvorbě a využívání ŠVP vyzkoušet praktické příklady a činnosti. Další důležitou oblastí podpory jsou pro učitele konzultace s kolegy, během nichž by si rádi předávali zkušenosti, ať již v rámci setkávání učitelů stejného oboru v rámci dané školy, či v rámci spolupráce s jinými ZUŠ.

Necelá čtvrtina (24 %) ředitelů a 14 % učitelů by rádo zdroj podpory našlo na obvyklých portálech (např. edu.cz, RVP.cz). Od obou skupin zaznívá potřeba vytvoření speciálního portálu pro základní umělecké vzdělávání. Tento profesionální portál by byl spravován nezávislým odborným garantem a měl svou obsahovou úlohu v rovněž metodické, organizační i prezentační. Jeho součástí by byla např. různá metodická doporučení pro řešení výchovně-vzdělávacích situací v praxi ZUŠ, příklady inspirativní praxe, databáze učebních a jiných materiálů, kompletní aktualizované informace o soutěžích v ČR či informace o přijímacích řízeních a požadavcích na střední umělecké školy. V oblasti spolupráce a prezentace škol by dále umožňoval sdílení prezentací ZUŠ – on-line galerie uměleckých děl, záznamy divadelních a tanečních představení, koncertů apod.).

GRAF 51 | Nejméně preferované formy podpory při tvorbě nového ŠVP – odpovědi ředitelů a učitelů (podíl v %)

Nejméně preferovanými formami podpory pro obě skupiny jsou prezenční konzultační centra, souvislé vzdělávací kurzy trvající několik týdnů a diskusní kulaté stoly. Všudypřítomná je preference setkávání on-line.

Doporučení

8 DOPORUČENÍ

Doporučení pro revizi RVP ZUV

- Podrobně definovat části dokumentu, u kterých ředitelé uvedli tuto potřebu.
- Revidovat a definovat cíle základního uměleckého vzdělávání.
- Podrobně definovat klíčové kompetence v návaznosti na jejich revizi v ZUV. Promítnout klíčové kompetence do očekávaných výstupů v jednotlivých uměleckých oborech a do metodických doporučení. Sladit klíčové kompetence s ostatními stupni vzdělávání (MŠ, ZŠ, SŠ).
- Definovat digitální kompetence v uměleckém vzdělávání a promítnout je do očekávaných výstupů jednotlivých uměleckých oborů.
- Redefinovat osobnostně-sociální kompetence v návaznosti na požadavky ZUŠ.
- Jasně definovat multimediální tvorbu a promítnout ji do konkrétních očekávaných výstupů v jednotlivých uměleckých oborech.
- Doplnit pedagogickou terminologii v oblasti forem hodnocení a jejich definice přímo uvést do RVP ZUV.
- Reagovat na požadavky ZUŠ a zařadit do revidovaného RVP možnost výuky nových předmětů. Definovat jejich pravidla zařazení do učebních plánů uměleckých oborů. Definovat nové předměty jako povinné, povinně volitelné a volitelné.
- Na základě analýzy potřeb škol zvážit a umožnit vznik nových uměleckých oborů (vedle Multimediální tvorby např. Filmové tvorby, Audiovizuální tvorby). Zvážit rozdělení LDO na Literární obor a Dramatický obor.
- Zaměřit se na výuku ve skupině (tzv. skupinovou výuku) a provést revizi v závislosti na specifika a potřeby jednotlivých studijních a vzdělávacích zaměření.
- Zaměřit se na výuku hudební nauky a provést její revizi tak, aby vyhovovala praxi ZUŠ a umožňovala efektivní výuku v návaznosti na studijní a vzdělávací zaměření.
- Na základě provedených změn zvážit navýšení časových dotací v uměleckých oborech.
- Umožnit realizaci některých námětů pro inovaci (školy, které je chtějí realizovat, ať mohou).

Doporučení pro zřizovatele

- Více spolupracovat se základními uměleckými školami v oblasti nabídek a aktivního vyhledávání spolupráce s dalšími kulturními institucemi (galerie, divadla, kulturní domy) s cílem veřejně prezentovat činnost základních uměleckých škol a tvorbu žáků všech uměleckých oborů.

Doporučení na úrovni systému

- Systém vzdělávání v oblasti revidovaného RVP ZUV a tvorby nových ŠVP zacílit na jednotlivé skupiny (ředitelé, učitelé).
- Vytvořit speciální webový portál pro základní umělecké vzdělávání s garancí odbornosti.
- Zaměřit se na problematiku organizace soutěží a přehlídek v základním uměleckém vzdělávání včetně pravidel stanovování porot a komisí.
- V rámci vzdělávání studentů konzervatoří a středních uměleckých škol se zaměřit na vzdělávání v oblasti pedagogiky a psychologie a upravit vzdělávací programy s nově vytvořenou nabídkou specializace učitelství v základních uměleckých školách.
- Zaměřit se na problematiku diagnostiky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v základním uměleckém vzdělávání v pedagogicko-psychologických poradnách (doporučení přímo aplikovatelná v ZUŠ).

P

Příloha

PŘÍLOHA 1 | Seznam zkratk

AZUŠ	Asociace základních uměleckých škol České republiky
EKN	elektronické klávesové nástroje
EZHŽT	(studijní zaměření) elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba
DAW	hudební software (Digital Audio Workstation)
HN	hudební nauka
HO	hudební obor
KH	komorní hra
LDO	literárně-dramatický obor
LMP	lehké mentální postižení
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MT	multimediální tvorba
NPI ČR	Národní pedagogický institut ČR
OV	očekávané výstupy
PHV	přípravná hudební výchova
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PS	přípravné studium
PVP	povinně volitelné předměty
PVV	přípravná výtvarná výchova
RVP ZUV	Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání
SPC	speciálněpedagogické centrum
SPD	studium pro dospělé
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠVP	školní vzdělávací program
TO	taneční obor
UR ZUŠ	Umělecká rada základních uměleckých škol České republiky
VO	výtvarný obor
ZUŠ	základní umělecká škola
ZUV	základní umělecké vzdělávání

PŘÍLOHA 2 | Příklady inspirativní praxe

- 1 Jsem si jistý, že ku prospěchu vzdělání, ku prospěchu dobré práce, ku prospěchu vlastně všeho je možné dojít jen v případě, že si uvědomíme, že učíme děti, které by mohly být našimi dětmi, stejně tak jako jiní učitelé učí naše děti. Taky by bylo dobré si uvědomit, že jsme kdysi byli dětmi i my.
- 2 Pozoruji jednotlivé žáky, věkově stejné skupiny žáků i celek. Tedy to, co za vzorek dětí mám možnost umělecky vést už pár let. A výsledkem je fakt, že děti spojuje pozitivní vztah k práci jako takové. (Často takzvané vypnou od všednosti.) ZUŠ vytváří bezpečné a kreativní prostředí. Jako by to byl vedlejší efekt učení. Děti zde s kamarády, ke kterým si tvoří dlouhodobý vztah, řeší nejrůznější témata ze své aktuální sociální „bubliny“. Některá jsou natolik zajímavá, že se na ně snažíme výtvarně navázat. Právě díky dětem vzniká nevyčerpatelná studnice inspirace, ve které nejsou jen prázdná slova a odborné termíny, jsou to témata, která se oni sami učí pomocí osobitého výtvarného projevu zpracovávat.
- 3 Je obtížné vybalancovat pro žáky ideální prostor, ve kterém by si na jednu stranu mohli odpočinout po náročném školním dni a na druhou, aby bylo jejich vzdělávání efektivní. Nejlépe se mi tedy učí žáci, kteří si ani neuvědomují, že se učí. Pokud mi tedy z hodiny odcházejí psychicky odpočnutí a zároveň obohacení o nové poznání, mám pocit z dobře vykonané práce :).
- 4 Například při výuce sólového zpěvu je důležitá práce s textem. Proto posílám rodičům klavírní verzi melodie skrze WA¹⁵, aby měl žák možnost doma pracovat s textem a melodií zároveň.
- 5 Existuje mnoho drobných podnětů, které jsou otázkou spíše dovzdělávání pedagogů než změnou RVP. Například existují nové metody v oblasti čtení notového zápisu pomocí barevně označených notových výšek, což má velmi pozitivní vliv na žáky se zkrácenou laterálníitou nebo i dysfunkcemi typu dysgrafie. Žáci, kteří černobílé noty nemohou vůbec nebo s obtížemi přečíst ani po letech studia hudby, mohou touto metodou takřka ze dne na den číst noty, namísto toho, aby nad nimi pedagogové předčasně „zlomili hůl“. Toto ovšem nezachytí RVP a ani sebelepší ŠVP. Je to vše o vzdělávání pedagogů a otevřeném myšlení v přijímání nových metod a pokroku. Pedagogové jsou však nedostatečně motivováni se vzdělávat.
- 6 Systém a atmosféra zkoušek na školách je pro děti stresující záležitostí. V našem případě konáme pouze ročníkové zkoušky, které pro letošní rok realizujeme formou de facto koncertu, na kterém budou přítomni žáci daného zaměření. Cílem je, aby se dokázali sami porovnat, okomentovat své výkony, pomoci svým spolužákům. To vše za doprovodu přítomných učitelů.
- 7 V rámci rozšířené výuky jsme jednou za měsíc věnovali celé odpoledne objevování nezávislých galerií, oficiálních galerií, ale i návštěvě kina, divadla nebo uměleckých akcí. S promyšlenou strukturou a stanovenými cíli by tento koncept mohl fungovat jako vyučovací předmět.
- 8 Informace máme možnost získat z dalšího vzdělávání – Klavírní soboty, metodické centrum, časopisy, kurzy, on-line.
- 9 V rámci šablon, mimo jiné, také zveme do výuky odborníky nových uměleckých směrů a trendů, např. jde o street dance, hip hop, karibský mix apod. Je to velmi obohacující pro pedagogy i žáky.
- 10 Vítám možnost pozvání odborníků např. v rámci šablon, kteří se zabývají novými uměleckými směry, čímž obohacují nejen žáky, ale i nás pedagogy.
- 11 V minulosti byla velmi operativní a přínosná společná setkání učitelů všech škol v rámci okresů, která organizoval okresní metodik daného předmětu. Zpravidla byla setkání velmi praktická.
- 12 V oblasti populárního zpěvu je metodika v ČR velmi zastaralá. Jsem nucena studovat nové metody se zahraničními lektory a hledat lektory, kteří mají v ČR takové vzdělání. V ČR jsou pouze tři. Školství neumožňuje placení takového zahraničního studia, které vůbec není levné. Ale z mé zkušenosti lze studovat i on-line s lektory ze zahraničí, kteří po ukončení studia vystaví mezinárodní certifikát.
- 13 Již nyní probíhá vzájemná spolupráce, kde MŠ i ZŠ navštěvují „dílny“ v ZUŠ a děti mají příležitost „přivonět k umění“, věcem, které jinak nemusí prožít – například zažijí spolupráci s živým korepitem aj.
- 14 Ve výtvarném oboru považuji za přežitou „soutěžní“ formu, protože v tomto případě je hodnocení porotou přece jenom subjektivní, ale přitom má tzv. „objektivní“ status. Doporučuji inspiraci u přehlídky dětských výtvarných prací, kterou organizuje NIPOS-ARTAMA a kde kurátoři přehlídky udělují vlastní, podrobně zdůvodněné ceny. Je zde tedy přiznána subjektivnost hodnocení kurátory, kde se ale za ni prostřednictvím zdůvodnění kurátoři postaví – a není tak skryta za kolektivní rozhodnutí poroty.
- 15 Konzervatoře by mohly lépe oslovovat své potenciální studenty uspořádáním workshopů. Na naší škole workshop proběhl několikrát a byl o něj velký zájem. Motivovalo to studenty k dalšímu rozvoji a práci. Bohužel takovýto workshop u nás prezentovala pouze jedna konzervatoř.

¹⁵ Aplikace WhatsApp

- 16 Navrhovali bychom možnost nahrazení prezenční formy hudební nauky formou e-learningového kurzu. Aktuálně poskytujeme vlastní e-learning obsahující videa, interaktivní testy, nahrávky apod. pro žáky prezenčního studia – a pokud by to RVP umožňovalo, rádi bychom žákům s napjatým mimoškolním rozvrhem umožnili nahrazení prezenční docházky formou absolvování e-learningového kurzu včetně on-line testu ověřujícího pololetně nabyté znalosti.

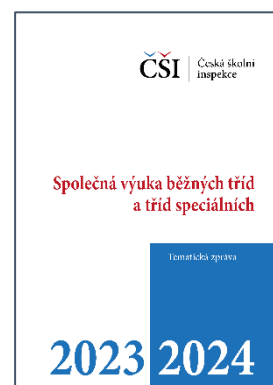
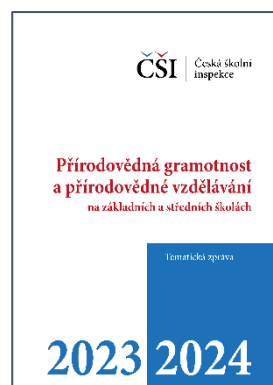
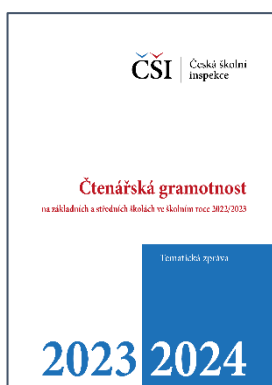
PŘÍLOHA 3 | Nejčastější návrhy vyučovacích předmětů v ZUŠ

- Předmět (pro děti ve věku 3–6 let), který by rozvíjel základní hudební dovednosti (zásadní pro rozvoj jejich hudebních schopností)
- Populární zpěv
- Popová a rocková hudba
- 4ruční hra na klavír
- Hudební marketing
- Branding: budování vlastní značky hudebníka či kapely
- Hudební (autorské) právo a legislativa
- Zvukotvorba (kombinace výuky elektronických klávesových nástrojů, skladby a moderních technologií)
- Poslechový seminář – dějiny a literatura nástroje (formou poslechových ukázek slavných interpretů získat přehled o skladatelích a skladbách pro daný nástroj, o interpretech a historickém vývoji nástroje v průběhu stylů)
- Tvůrčí psaní
- Recitace
- Základy vytváření a úprav notových zápisů (notační software, např. Sibelius, Finale, MuseScore)
- Práce v nahrávacích studiích, tvorba hudebních nahrávek (software pro nahrávání a produkci hudby, např. Cubase, Logic Pro, Audacity, tvorba hudby v DAW, tvorba zvuků za pomoci syntezátorů)
- AI v hudbě: použití umělé inteligence pro generování hudby, analýzu skladeb nebo vylepšení zvuku
- Dějiny hudby
- Improvizace
- Korepetice
- Filmové herectví, dabing a rozhlas, jevištní pohyb, moderování
- Grafický design, tvorba komiksu, animace, digitální kresba
- Exkurze a návštěvy kulturních institucí
- Filmová tvorba jako samostatný obor

PŘÍLOHA 4 | Analýzy a publikace České školní inspekce

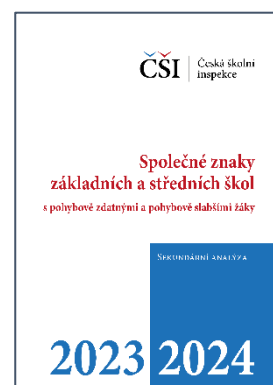
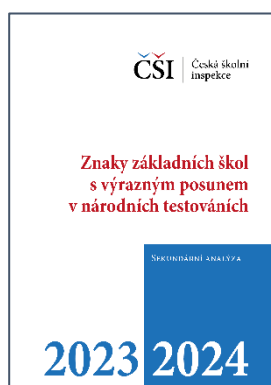
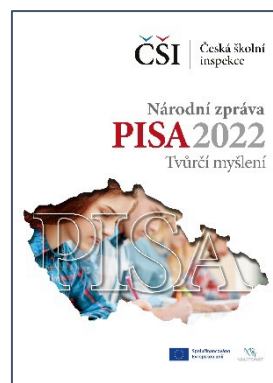
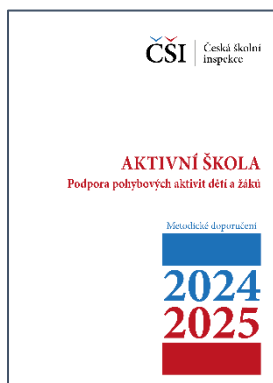
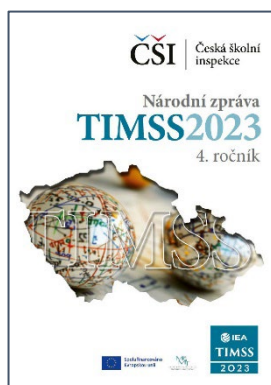
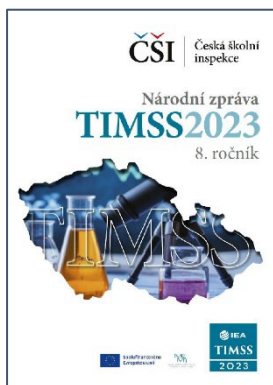
Tematické zprávy

Tematické zprávy nabízejí pohled na kvalitu a efektivitu vzdělávání ve vybraných tématech, která jsou předmětem sledování a hodnocení ze strany České školní inspekce. Také tyto výstupy poskytují zcela zásadní soubor zjištění, dat, závěrů a doporučení využitelných při přijímání opatření směřem k podpoře vzdělávání v České republice.

Další výstupy

Česká školní inspekce připravuje a zveřejňuje také další výstupy analytického či metodického charakteru, z nichž některé jsou využitelné i přímo jednotlivými školami a školskými zařízeními.

Výroční zprávy

Výroční zprávy České školní inspekce každoročně poskytují komplexní výpověď o kvalitě a efektivitě vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky za příslušný školní rok a jsou důležitým zdrojem informací pro řízení vzdělávání a nastavování podpory pro školy a školská zařízení.

Sledujte výstupy České školní inspekce na Facebooku, platformě X a YouTube

ANALÝZY | DATA | PUBLIKACE

ČŠI Česká školní inspekce

Česká školní inspekce - Analýzy, data, publikace
@CSInspekce

Česká školní inspekce je správním úřadem ČR provádějícím hodnocení a kontrolu kvality a efektivitě vzdělávání.

ČŠI Česká školní inspekce

Česká školní inspekce

DOMOVSKÁ STRÁNKA

VIDEA

PLAYLISTY

KANÁLY

INFORMACE

ČŠI Česká školní inspekce

České školství v mapách

Mgr. Tomáš Zatloukal, MBA, LL.M., MSc. | ředitel školní inspekce

České školství v mapách

1 161 zhlédnutí • před 5 měsíci

Prostorová analýza podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Charakteristiky českých vzdělávacích dat na úrovni okresů. Množství dosud nezveřejněných dat a informací v podobě přehledných kartogramů. Zaměření na mateřské, základní i střední školy.

Informační a metodické weby

www.csicr.cz

Česká školní
inspekce

KARIÉRA | VEŘEJNÉ ZAKÁZKY | OTEVŘENÝ ÚŘAD | INFORMAČNÍ SYSTÉMY | KONTAKTY

Základní
informace

Registr
inspekčních
zpráv

Dokumenty

Metodický
portál

Vzdělávání
v datech

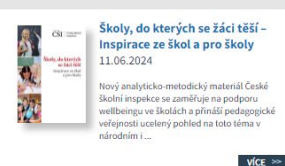
Aktuality

VÍCE >>>

VÍCE >>>

VÍCE >>>

www.kvalitniskola.cz

Česká školní
inspekce

Vlastní
hodnocení

Nástroje
pro vlastní
hodnocení

Kritéria
hodnocení

Externí
hodnocení

Náměty a
inspirace

VÍCE >>>

VÍCE >>>

VÍCE >>>

Česká školní
inspekceMINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

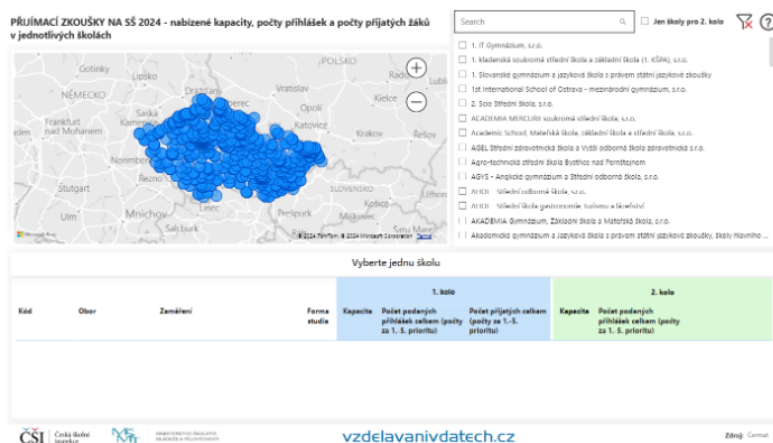
vzdelavanivdatech.cz

Česká školní inspekce na základě svých zjištění a závěrů z různých typů národních i mezinárodních hodnocících aktivit připravuje a k dalšímu využití zpřístupňuje relevantní data a informace o vzdělávání v České republice. Ve svých výstupech usiluje o pohled na vzdělávací témata optikou situace v jednotlivých územích, a to v širším kontextu vzdělávacích souvislostí a faktorů, které vzdělávání ovlivňují. Cílem České školní inspekce je nabídnout veřejnosti zajímavý nástroj využitelný při podpoře vzdělávání v České republice a při snahách o kontinuální zvyšování jeho kvality a efektivity ve vztahu ke všem relevantním souvislostem.

Platforma vzdelavanivdatech.cz je koncipována jako celoresortní nástroj pro prezentaci důležitých vizualizovaných dat a zjištění různého charakteru, kterými resort školství, mládeže a tělovýchovy disponuje. Postupně tak vedle dat a zjištění České školní inspekce budou v mapách přibývat další vizualizovaná data a zjištění pocházející jak ze zdrojů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, tak ze zdrojů dalších organizací v jeho působnosti.

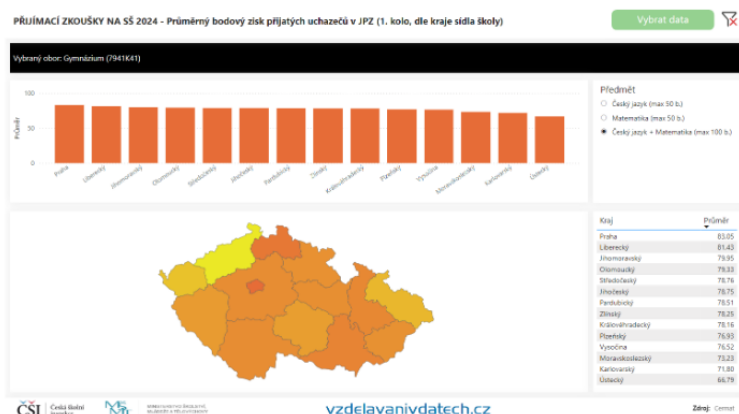
NOVÉ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA SŠ 2024 – nabízené kapacity, počty přihlášek a počty přijatých žáků v jednotlivých školách

Změna ve způsobu podávání přihlášek na střední školy v roce 2024 spojená s možností podávat přihlášky elektronicky prostřednictvím systému DiPSy (CERMAT), který uchovává také údaje o přijatých uchazečích, umožňuje prezentaci vybraných dat a informací týkajících se podaných přihlášek pomocí různých vizualizací. Díky této vizualizaci je možné seznámit se s nabízenou kapacitou jednotlivých oborů konkrétní střední školy v porovnání s počtem přihlášek, které byly uchazeči podány, a to za 1. i 2. kolo přijímacího řízení. Pro 1. kolo jsou doplněny i počty přijatých žáků.

NOVÉ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA SŠ 2024 – průměrný bodový zisk přijatých uchazečů v JPZ (1. kolo, dle kraje sídla školy)

Následující vizualizace umožňuje identifikovat krajské rozdíly průměrného bodového zisku přijatých uchazečů (ke studiu jednotlivých oborů) v testech jednotné přijímací zkoušky (český jazyk, matematika).

www.csicr.cz